"ცრუ ომი" ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში A3 | "თქვენი აფხაზეთი" A8 | მეცნიერება და ტექნიკა B6

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

© გაზეთი 24 საათი | ოთხშაბათი, 13 ოქტომბერი, 2004 წელი. №243 (792) | ფასი 50 თეთრი

პოლიტიკა

დღეს საქართველო კიდევ ერთხელ გაიმარჯვებს

გუშინ პარლამენტში ნამდვილად არ იყო ოპოზიციის დღე: ოპოზიციის შეფასებებს სახელისუფლებო ფრაქცია არ დაეთანხმა.

A2

ეკონომიკა

"გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანია" ვალებს ისტუმრებს და დენის იმპორტს იწყებს

ზამთრის პირას საქართველოში ენერგოდეფიციტი მწვავდება. ამას თან ერთვის ის გახშირებული დივერსიები, რომელთა გამოც დღეს საქართველოს ენერგოსისტემას განსაკუთრებით მძიმე პირობებში უხდება მუშაობა.

A4

უცხოეთი

ბუშისა და კერის სპარინგ-პარტნიორები - კრეიგი და გრეგი

ბუშის სპარინგ-პარტნიორს, რესპუბლიკელ სენატორს ჯად გრეგს უკვე აქვს საკმარისი გამოცდილება

A5

სპორტი

დღეს გამოჩნდება, რანი ვართ

B4

ამინდი

	13/10	14/10
თბილისი	13	11
ქუთაისი	11	17
ბათუმი	7	13
სოხუმი	9	13
ფოთი	7	14
თელავი	9	7
ზუგდიდი	12	17
გორი	6	8
ახმეტა	10	9
ჭიათურა	8	13
გაგრა	9	12
სამტრედია	10	16

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	1.8300
ევრო	2.2536
გირვანქა სტერლ.	3.2717
რუბლი	0.0629

ეთიკის კოდექსი და დეპუტატთა ქცევის თავისებურებები

ჩვენ, როგორც ჭეშმარიტად დასავლური ტიპის სახელმწიფო, ცივილიზებული ქვეყნებს უკვე აღარ ჩამოვრჩებით.

ლევან ხერხეულიძის ფოტო

როგორც იქნა, გუშინ ქართველმა პარლამენტარებმა დეპუტატთა ეთიკის კოდექსი მიიღეს. ცერემონია მეტად პომპეზურად წარიმართა. პარლამენტში მიწვეულნი იყვნენ სხვადასხვა ქვეყნის საელჩოების, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები. სწორედ მათ თვალწინ, დიდ თეთრ დაფაზე დეპუტატები საკუთარ ავტოგრაფს დიდი გულმოდგინებით ტოვებდნენ და ჟურნალისტების შეკითხვაზე, იზიარებენ თუ არა კოდექსში ჩამოთვლილ პუნქტებს, ცალსახად პასუხობდნენ - რაღა თქმა უნდა, დიახ. ასეთი საზეიმო ფონის გამო, ალბათ, უადგილოც კი იქნებოდა იმის გახსენება, რომ საერთაშორისო ორგანიზაციების წინაშე ასეთი კოდექსის მიღების ვალდებულება ჯერ კიდევ წინა მოწვევის პარლამენტმა აიღო. განსაკუთრებული აქცენტი არც იმაზე გაკეთებულა, რომ კოდექსი დეკლარაციული ხასიათისაა. შესაბამისად, მას კანონის ძალა არ აქვს და მისი მოთხოვნების დამრღვევ დეპუტატს არანაირი განსაკუთრებული სასჯელი არ ელის. უბრალოდ, ქვეყნის უმაღლესმა საკანონმდებლო ორგანომ (მართალია, დაგვიანებით, მაგრამ მაინც) გუშინ იმის დემონსტრირება მოახდინა, რომ მთლიანად და სავსებით იზიარებს ცივილიზებული მსოფლიოს მოთხოვნებს საჯარო პირის

თამარ მჭედლიშვილი

საქართველოს პარლამენტის მიერ ეთიკის კოდექსის მიღება სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ დეპუტატსა და ამომრჩეველს შორის ურთიერთობა დღეიდან აუცილებლად გამოსწორდება, რადგან ეს არ იქნება მორიგი კანონი და, შესაბამისად, მისი დარღვევის შემთხვევაში, სისხლის სამართლის პასუხისგებლობა არავის დაეკისრება.

უბრალოდ, დღეს ამ ნაბიჯის გადადგმა პარლამენტისთვის სასურველი და აუცილებელი აღმოჩნდა, რადგან, როგორც უკვე ვთქვით, ეთიკის კოდექსის მიღების ვალდებულება ჯერ კიდევ წინა მოწვევის პარლამენტმა აიღო. მეორეც - ცივილიზებული ქვეყნების უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანოები საკუთარ თავს საკმაოდ მაღალ მოთხოვნებს უყენებენ. ჩვენ კი, როგორც ჭეშმარიტად დასავლური ტიპის სახელმწიფო, მათ ნამდვილად არ უნდა ჩამოვრჩეთ.

და მაინც - გუშინდელი დღე წინგადადგმულ ნაბიჯად შეიძლება მივიჩნიოთ, რადგან, პირველ რიგში, საკუთარ ვალდებულებებზე (და მხოლოდ ამის შემდეგ საკუთარ უფლებებზე) ყურადღების გამახვილება, თუნდაც დეკლარაციის დონეზე, ურიგო სულაც არ არის.

გაგრძელება A2 გვერდზე

მიხეილ სააკაშვილი: "ევროპაში ჩვენი კუთვნილი ადგილი საბოლოოდ უნდა დავიმკვიდროთ"

თემურ გრიგალაშვილი
ტალინიდან

ესტონეთის რესპუბლიკაში საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის ოფიციალური ვიზიტი 12 ოქტომბერს დაიწყო. საქართველოს პირველი პირისა და ოფიციალური დელეგაციის დახვედრის ოფიციალური ცერემონია პრეზიდენტის კადრიორგის სასახლეში გაიმართა.

საქართველოს დელეგაციის შემადგენლობაში შედიოდნენ: საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი სალომე ზურაბიშვილი, თავდაცვის მინისტრი გიორგი ბარამიძე, ეკონომიკის მინისტრის მოადგილე ნათია თურნავა, პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ნიკოლოზ რურუა, დეპუტატები ბესო ჯუღელი და თამაზ ხიდეშელი, საქართველოს შსს აკადემიის რექტორი ლევან იზორია, სავაჭრო-სამრეწველო პალატის თავმჯდომარე ჯემალ ინაიშვილი და სხვა ოფიციალური პირები.

მიხეილ სააკაშვილსა და პირველ ლედის სანდრა რულოვსს, საპატიო ყარაულის თანხლებით, ესტონეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი არნოლდ რუუტელი და მასპინძელი ქვეყნის პირველი ლედი ინგრიდ რუუტელი დახვდნენ.

შეხვედრა ორი პრეზიდენტის პირისპირ საუბრით დაიწყო და შემდგომ ფართო შემადგენლობით, დელეგაციის წევრთა მონაწილეობით გაგრძელდა. საქართველოს და ესტონეთის ლიდერებმა ხელი მოაწერეს ერთობლივ დეკლარაციას, რომელშიც უაღრესად დადებითადაა შეფასებული საქართველო-ესტონეთის ურთიერთობათა განვითარებისა და თანამშრომლობის გაღრმავების აუცილებლობის საკითხები.

გაგრძელება A2 გვერდზე

ტოლერანტობაც და ნეპოტიზმიც ქართული გრძნობაა

ვერიკო თევზაძე

გუშინ, მას შემდეგ, რაც პარლამენტში დეპუტატთა ეთიკის კოდექსი საზეიმოდ გაფორმდა, "24 საათმა" თბილისელი ამომრჩევლების გარკვეული ნაწილი გამოკითხა. ჟურნალისტური ეთიკის თანახმად, დეპუტატების შესახებ ამომრჩევლის გულწრფელი აზრის დაფიქსირება არა მხოლოდ დასაშვები, სასარგებლო და აუცილებელიც კია: ჯანსაღი კრიტიკის წყალობით, საზოგადოებასაც და დეპუტატებსაც შანსი ეძლევათ შემდგომი განვითარებისათვის. ყოველ შემთხვევაში, ასე უნდა

გზაზე ნეპოტისტი დეპუტატი მიდიოდა... "ნოდარ გრიგალაშვილი ყოველთვის ნეპოტიზმს სჩადიოდა, უბრალოდ, არ იცოდა, რასაც სჩადიოდა, ნეპოტიზმი რომ ერქვა," - ასე დაახასიათა უმრავლესობის ფრაქციის წარმომადგენელი ერთ-ერთმა ახალგაზრდა ქალბატონმა. ნოდარ გრიგალაშვილი ამომრჩევლებმა ღვიძლი ძმის მფარველობაში დაადანაშაულეს. თბილისელ ელექტორატს არც მიშა მაჭავარიანის სიმამრის "რამდენიმედღიანი ქალაქის პროკურორობა" დავიწყებია: **"გვახსოვს, პრეზიდენტი ტელევიზიით რომ გამოვიდა და საჯაროდ შეარცხვინა მაჭავარიანი, რამდენიმე საათის ვადა მისცა მის სიმამრს და ისიც იძულებული იყო, გადამდგარიყო. მაჭავარიანს ეს არ უნდა გაებედა..."**

ისანი-სამგორის მაჟორიტარი დეპუტატის, ბატონ მიხეილ მაჭავარიანისთვის გუშინდელი ჟურნალისტური გამოკითხვა მეტისმეტად უიღბლო აღმოჩნდა. ნეპოტიზმის გარდა, იგი არაეთიკურობაშიც ამხილეს:

გაგრძელება A2 გვერდზე

1

იურიდიული ოფისი „გაპი"
და გაზეთი "24 საათი"

ახორციელებენ პროექტს, რომლის მიზანსაც წარმოადგენს მოსახლეობისათვის სამართლებრივი დახმარება.

2

გაზეთ "24 საათის" მკითხველს აქვს შესაძლებლობა მიიღოს უფასო იურიდიული კონსულტაცია მისთვის საინტერესო სამართლებრივ საკითხებზე. მკითხველი შეკითხვას დასვამს გაზეთში გამოქვეყნებული უფასო კუპონის საშუალებით, ამოჭრის მას და ჩააგდებს თბილისში განთავსებულ იურიდიული ოფისის "გაპისა" და გაზეთ "24 საათის" ლოგოებიან სპეციალურ ყუთებში (მიიღება მხოლოდ გაზეთიდან ამოჭრილი კუპონები. ქსეროასლები არ განიხილება). უფასო შეკითხვის კუპონები გამოქვეყნდება ყოველდღიურად, გაზეთის A7 გვერდზე, ხოლო ამომწურავ პასუხს მკითხველი მიიღებს ყოველ ხუთშაბათს გაზეთ "24 საათის" მეშვეობით.

მკითხველი, სურვილის მიხედვით, ავსებს უფასო შეკითხვის კუპონის ქვემოთ გამოქვეყნებულ ანკეტას. ამავდროულად, სასურველია მკითხველმა მიუთითოს საკონტაქტო ტელეფონი, რათა საჭიროების შემთხვევაში, მოხდეს შეკითხვის დაზუსტება.

3

ყუთები განთავსებულია ქალაქ თბილისში მეტროს ქვემოთ ჩამოთვლილ სადგურებსა და შემდეგ მისამართებზე:

1. მეტროს სადგური "ახმეტელის თეატრი" (გლდანი);
2. მეტროს სადგური "მარჯანიშვილი";
3. მეტროს სადგური "თავისუფლების მოედანი";
4. მეტროს სადგური "წერეთელი";
5. მეტროს სადგური "სამგორი II";
6. მეტროს სადგური "ვარკეთილი";
7. მეტროს სადგური "გოცირიძე II", (ყოფილი მეტროს სადგური "დელისი");
8. მეტროს სადგური "ვაგზლის მოედანი I";
9. მეტროს სადგური "დიდუბე";
10. ვაჟა-ფშაველას 45 "სოლომონის" შენობის ხელი [illegible] გაზეთ "24 საათის" ოფისი;
11. წერეთლის 77 იურიდიული ოფისი "გაპის" ოფისი;

"24 საათის" მკითხველს, უფასო შეკითხვის კუპონი, სამართლებრივ საკითხზე დასმული შეკითხვით, შეუძლია გამოაგზავნოს აგრეთვე ფოსტით შემდეგ მისამართზე: 0119 თბილისი, წერეთლის გამზ.77, იურიდიული ოფისი "გაპი".

A2 პოლიტიკა | A3 რეპორტაჟი | A4 ეკონომიკა | A5 უცხოეთი | A6 საზოგადოება | A7 სამართალი | A8 პროექტი

B2 რევიუ | B3 რევიუ | B4 სპორტი | B5 სპორტი | B6 მეცნიერება და ტექნიკა | B7 კვირის TV პროგრამა | B8 სხვადასხვა

ტოლერანტობაც და ნეპოტიზმიც ქართული გრძნობაა

პირველი გვერდიდან

"გაბრაზებული მაჭავარიანი, ქუთაისში აქციაზე ხალხს ფეხებს უბაკუნებდა და როყიოდ ცრიდა კბილებიდან: გდით აქედან, გდით აქედან - ანუ, გადით აქედანო".

ბატონო კობა, მაისური გამოიცვალეთ! მიუხედავად კობა დავითაშვილის მწვავე და ზოგჯერ, შეიძლება ითქვას, პოპულისტური გამოსვლებისა, ობიექტური თბილისელები ერთხმად აცხადებენ: **"ის არაეთიკურს არაფერს ამბობს"**... მაგრამ ამომრჩევლის გამჭოლ მზერას რას გამოაპარებ! **"დეპუტატისთვის არაეთიკური საქციელია, როცა პლენარულ სხდომებზე გადახუნებული მაისურებით დადის... ბატონ კობას ვურჩევდი, მიტინგიდან პირდაპირ საკანონმდებლო ორგანოში ნუ შეივლის..."**

არაეთიკური დეპუტატების სიაში მაია ნადირაძე და ნინო კალანდაძეც აღმოჩნდნენ. ნადირაძეს ამორჩეველი **"დონეს უწუნებს". "ჟურნალ "სარკის" წინა გვერდზე თინეიჯერივით ფეხმორთხმით არ უნდა წამოსკუპულიყო,"** - ასეთია კალანდაძის მიმართ ბრალდება. ამომრჩეველი-ჟურნალისტი იმასაც შენიშნავს, რომ ქალბატონი კალანდაძე ჟურნალისტების მიმართ ზოგჯერ არც თუ ისე თავაზიანია.

გამოკითხულთა დიდმა ნაწილმა არაეთიკურის იარლიყი პარლამენტარ გოჩა ფიფიას მიაკერა. **"არაეთიკურია თავისი გამოსვლებით. ყოველგვარ ზღვარს გადააჭარბა მისმა ერთ-ერთმა გამოხდომამ ჟვანიას წინააღმდეგ..."**.... **"ფიფიას შეიძლება ტლუ, ხეპრე და გაუთლელი უწოდო"...**

კიდევ ერთ საიდუმლოს გაგიმხელთ, თუ დეპუტატთა ეთიკაზე, უფრო სწორად, არაეთიკურობაზე მიდგება საქმე, გულწრფელად გეტყვით, ამ ზაფხულს, როცა გუდაურში ხსენებულ ეთიკის კოდექსს განიხილავდნენ, დღის ფინალი ასეთი აღმოჩნდა. ჟურნალისტები გაოგნებული იყვნენ, როცა რამდენიმე დეპუტატმა მათ თვალწინ, დღისით, მზისით მანქანაში მომხიბლავი ლამაზმანები, "ქუსლოჩკიანი პეპლები" ჩაისვა... მაშინ ამის შესახებ რამდენიმე ჟურნალისტმა მიამბო. თუმცა მათ ეს საჯაროდ არ განუცხადებიათ. მიზეზი? **"საქართველოში ცხოვრობ და ამას ვერ გააკეთებ"...**

ტოლერანტობა ქართული გრძნობაა, - წერდა დიდი ილია. ამ ლოგიკით თუ ვიმსჯელებთ, ქართველი პარლამენტარებისთვისაც არ უნდა იყოს უცხო ეს გრძნობა. ოღონდ ეგაა, ზოგიერთმა დეპუტატმა არ იცის, მის შემწყნარებლურ ბუნებას სხვაგვარად ტოლერანტობა რომ ჰქვია (ამიტომაც არის, რომ ჟურნალისტის მიერ დასმულ შეკითხვაზე - რა არის ტოლერანტობა ან ნეპოტიზმი? - ისინი ვერ პასუხობენ.). რახან ტოლერანტობაზე მიდგა საქმე, უპრიანი იქნებოდა, ამ თემაზე საუბარი მხოლოდ ზოგიერთი დეპუტატის უვიცობის საილუსტრაციოდ არ გამოგვეყენებინა.

გამოკითხულებმა პარლამენტართა შორის ყველაზე ეთიკურად პარლამენტის თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე და სწორედ ის ქალბატონი აღიარეს, რომელმაც გარკვეული მოსაზრების გამო, დეპუტატთა ეთიკის კოდექსს ხელი არ მოაწერა. ქალბატონმა ელენე თევდორაძემ ასეთი საქციელით, ალბათ, კიდევ უფრო მოიგო ამომრჩევლის გული.

სხვათა შორის, ამომრჩეველთა გარკვეული ნაწილი ქართველ დეპუტატებს კარგი თვალით უყურებს: **"დავით გამყრელიძე მწვავედ გამოდის, მაგრამ მასზე არაეთიკურს ვერ იტყვი. ფიქრია ჩიხრაძე კრაზანასავით იკბინება, მაგრამ ეთიკის საზღვრებს მაინც არ სცდება, არაერთიკურს ვერც კობა დავითაშვილს უწოდებ... არ ვიცი, ვინ გითხრათ..."**

გამოკითხულ თბილისელთა საკმაოდ დიდმა ნაწილმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ **"ნდობის ფაქტორი დეპუტატებისადმი არც თუ ისე დიდია, თუმცა ახალი პარლამენტი, წინასთან შედარებით, გაცილებით ზრდილია"...**

საბოლოოდ, პარლამენტში დეპუტატთა ეთიკის კოდექსის გაფორმება დადებითად შეიძლება შევაფასოთ, რადგან თბილისელი ამომრჩევლის აზრით, ეს პარლამენტი უფრო ეთიკურია. და კიდევ: გუშინ ქართველმა დეპუტატებმა და მისმა ამომრჩეველმა სიტყვათა მარაგი გაიმდიდრეს: ზოგიერთი დეპუტატისთვის ნათელი გახდა, რას ნიშნავს ტოლერანტობა. ქართველ ელექტორატს კი საშუალება მიეცა, დეპუტატს სხვაგვარად ნეპოტისტი უწოდოს...

ეთიკის კოდექსი და დეპუტატთა ქცევის თავისებურებები

პირველი გვერდიდან

მით უფრო, რომ დღემდე ნებისმიერი მოწვევის პარლამენტის მიერ დაწესებული თამაშის წესები, სამწუხაროდ, ხშირად შორს იდგა ეთიკური თუ მორალური პრინციპებისგან.

გუშინ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ სიამაყით აღნიშნა, რომ ლიტვის შემდეგ საქართველო პოსტსაბჭოთა სივრცეში მეორე ქვეყანაა, სადაც დეპუტატებმა ეთიკის კოდექსი მიიღეს. როგორც ამბობენ, ლიტვის სეიმის წარმომადგენლებმა ამ კოდექსზე მუშაობას საკმაოდ დიდი დრო და ენერგია შეალიეს. განსხვავებით ჩვენი პარლამენტარებისაგან, რომლებმაც კოდექსის პროექტის დეტალურ განხილვას მხოლოდ ორი დღე მოანდომეს (ისიც გუდაურში), ხოლო თბილისში ინტერფრაქციული ჯგუფი, რამდენადაც ჩვენთვის გახდა ცნობილი, მხოლოდ ერთხელ თუ ორჯერ შეიკრიბა. ისიც, ერთ-ერთი არასამთავრობო ორგანიზაციის დაჟინებული მოთხოვნით.

სხვათა შორის, გუდაურში შეკრებილი დეპუტატების მსჯელობას "24 საათიც" ესწრებოდა. მაშინ ფრაქციების წარმომადგენლებმა პარლამენტართა ქცევის ისეთ "ეთიკურ ხარვეზებზე" ისაუბრეს, როგორიცაა, ვთქვათ, სხდომების დროს საღეჭი რეზინის ღეჭვა, დარბაზში ლამის "შლოპანცებით" და წარწერიანი სპორტული მაისურებით შესვლა, სხდომის მიმდინარეობის დროს ჭამა-სმა.. (ამ ჩამონათვალის გაგრძელება უსასრულოდ შეიძლება: ფულის დასტის დათვლა, ძილი, მობილური ტელეფონებით საუბარი, არაკორექტული გამოსვლები, ერთმანეთის პირში თუ ზურგს უკან ლანძღვა და ერთმანეთზე ჭორების გავრცელება, მუშტი-კრივი...).

თუმცა, მოგვიანებით თავად დეპუტატებმა აღნიშნეს, რომ თუკი რომელიმე პარლამენტარს ასეთი ქმედებების მიმართ განსაკუთრებული მიდრეკილება აქვს, ან, სულაც, ელემენტარული ქცევის წესებთან მწყრალად არის, ამას ვერანაირი ეთიკის კოდექსი ვერ გამოასწორებს და მიზეზები მის აღზრდასა და ოჯახურ ტრადიციებშია საძებნი. შესაბამისად, ამ ტიპის აკრძალვების შემოღება შედეგს ნაკლებად მოიტანს. მით უფრო, რომ ინტრიგების მოყვარულ ან "შლოპანცებით" მოსიარულე დეპუტატს ყოველ წუთს ვერ გააკონტროლებ და არავინ იცის, ხალხის ასეთი რჩეული კიდევ რას მოიმოქმედებს პარლამენტის შენობის გარეთ.

მხოლოდ ამის გააზრების შემდეგ დეპუტატები უფრო სერიოზულად მიუდგნენ პრობლემის არსს. მათ მაშინ სემინარის ორგანიზატორები - არასამთავრობო ორგანიზაცია "საერთაშორისო გამჭვირვალობა საქართველოს" წარმომადგენლებიც დაეხმარნენ, რომლებმაც დეპუტატები სხვადასხვა ქვეყნის გამოცდილებას აზიარეს და იქვე დასძინეს, რომ **"საზოგადოება, უკვე მიღწეული წარმატებების შემდეგ, უფრო მკაცრ მოთხოვნებს უყენებს საკუთარ თავს, მის ხელისუფლებას და მეტი იმედით შეჰყურებს მომავალს. ხელისუფლებასა და საზოგადოებას შორის ნდობის აღდგენისა და უკეთესი მომავლის იმედის ხელახლა გაჩენის შემდეგ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ ხელისუფლებამ შეძლოს ამ ნდობის შენარჩუნება... საქართველოს პარლამენტმა, რომელმაც საჯარო დისკუსიებისა და საკანონმდებლო ბაზის განმტკიცების საფუძველზე წამყვანი როლი უნდა შეასრულოს კორუფციის აღმოფხვრაში, ბრძოლა საკუთარი თავისადმი მაღალი სტანდარტების დაწესებით უნდა დაიწყოს".** მათივე თქმით, სწორედ ამ მიზანს უნდა ემსახურებოდეს პარლამენტის წევრთა ეთიკის კოდექსიც, რომელმაც დეპუტატისთვის გაზამკვლევის, ხოლო ამომრჩევლებისათვის მათი ქმედებების შეფასების ფუნქცია უნდა შეასრულოს.

წესით, ეთიკის კოდექსმა კიდევ ერთხელ ხაზი უნდა გაუსვას იმ ძირითად პრინციპებს, რომელიც ამიერიდან საფუძვლად დაედება თითოეული დეპუტატის საქმიანობას

აქედან გამომდინარე, პარლამენტარი, საკუთარი უფლებამოსილების განხორციელების პერიოდში, განსაკუთრებულ აქცენტებს სწორედ ამ მიდგომებზე უნდა აკეთებდეს. კოდექსი ექვსი ძირითადი პუნქტისაგან შედგება, რომელთა შორისაა: საზოგადოებრივი ინტერესების ერთგულება, პატიოსნება, ობიექტურობა და მიუკერძოებლობა, ამომრჩევლის წინაშე ანგარიშვალდებულება, საჯაროობა და გულწრფელობა. ეს პუნქტები ყველა დეპუტატმა უნდა დაიცვას.

საგულისხმო დეტალი: ამ დეკლარაციული ხასიათის დოკუმენტს გუშინ ხელი არ მოაწერეს ელენე თევდორაძემ და "რესპუბლიკური პარტიის" წარმომადგენლებმა.

ელენე თევდორაძის განმარტებით, ეთიკის კოდექსი დეკლარაციული ხასიათის დოკუმენტი არ უნდა იყოს და ნებისმიერმა დეპუტატმა ეთიკის შინაგანი ნორმებით უნდა იხელმძღვანელოს. "რესპუბლიკელების" განცხადებით კი, იმ პარლამენტში, სადაც კანონი და რეგლამენტი ირღვევა, ამგვარი დეკლარაციული ხასიათის დოკუმენტის ამოქმედება არარეალურია. საპარლამენტო ოპოზიიდან გუშინდელ ცერემონიას მხოლოდ ზურაბ ტყემალაძე ესწრებოდა.

დაბოლოს: ეთიკის კოდექსში პარლამენტარების ქცევის წესებზე, გარეგნულ იერზე და მათი კრიტიკის მიმართ ტოლერანტულ და კორექტულ დამოკიდებულებაზეცაა ყურადღება გამახვილებული.

დღეს საქართველო კიდევ ერთხელ გაიმარჯვებს

გუშინ პარლამენტში ნამდვილად არ იყო ოპოზიციის დღე: ოპოზიციის შეფასებებს სახელისუფლებო ფრაქცია არ დაეთანხმა.

ლევან ხერხეულიძის ფოტო

საქართველო თანმიმდევრულად აგროვებს ქულებს ევროპის პოლიტიკურ ასპარეზზე. გასულ კვირას სტრასბურგში გამართული დებატების დროს ქართულმა დელეგაციამ "ნოკაუტით" დაამარცხა რუსი პოლიტიკოსები, გამარჯვებათა სერია კი, როგორც ჩანს, დღეს ბრიუსელში გაგრძელდება: ევროპარლამენტის მორიგ პლენარულ სხდომაზე კენჭი ეყრება რეზოლუციას, რომლის მიღებამაც შეიძლება მნიშვნელოვნად დააჩქაროს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის პროცესი.

გიორგი ასანიშვილი

რეზოლუციის თანდართული პროექტის მიხედვით, ევროპარლამენტი სრულად უჭერს მხარს საქართველოს ხელისუფლების მიერ ქვეყანაში გატარებულ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ რეფორმებს და საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას; ხაზს უსვამს ამა წლის 3 ოქტომბერს ჩატარებული ეგრეთ წოდებული "აფხაზეთის პრეზიდენტის არჩევნების" არალეგიტიმურობას; მოუწოდებს ევროკავშირის საბჭოს, მხარი დაუჭიროს სამხრეთ ოსეთის რეგიონში ეუთო-ს მისიის ეფექტურობის გაძლიერებას; მოუწოდებს რუსეთის ფედერაციას, შეასრულოს 1999 წლის ეუთო-ს სტამბოლის სამიტის გადაწყვეტილება საქართველოდან რუსეთის სამხედრო ბაზების გაყვანასთან დაკავშირებით.

აღსანიშნავია ისიც, რომ საქართველოსთან დაკავშირებით ევროპარლამენტის მიერ ადრე მიღებული რეზოლუციებისგან განსხვავებით, ევროპარლამენტი პირველად მოუწოდებს ევროკავშირის თავმჯდომარე ქვეყანას, "გაატაროს შემდგომი ქმედითი ღონისძიებები, რათა რეალიზებული იქნეს ევროკავშირის სურვილი, მედიატორის როლი შეასრულოს რეგიონულ კონფლიქტებში". დოკუმენტი ასევე შეიცავს მოწოდებას ევროკომისიისა და ევროკავშირის საბჭოს მიმართ, რომ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის საკითხი ჩართული იქნეს "ევროკავშირსა და რუსეთს შორის პარტნიორობისა და თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმების" ფარგლებში მხარეებს შორის მიმდინარე დიალოგის დღის წესრიგში.

ზემოთ აღნიშნული სასიამოვნო ინფორმაცია საქართველოს პარლამენტის გუშინდელ სხდომაზე დეპუტატებს ნინო ბურჯანაძემ აუწყა, რასაც სხდომათა დარბაზი ტაშით შეხვდა. თუმცა, იდილიური განწყობა მალევე გაქრა და სპიკერის "მოწყალება" რისხვით შეიცვალა: რადგან კვორუმის უქონლობის გამო, პარლამენტის მუშაობა ფერხდებოდა, ბურჯანაძემ უდისციპლინო დეპუტატების მიმართ რეგლამენტით გათვალისწინებული ზომების მიღება მოითხოვა.

"დილის 11 საათზე პარლამენტარებმა ინტერვიუების მიცემას თავი დაანებონ და სხდომათა დარბაზში მობრძანდნენ," - ამ რეპლიკის შემდეგ სპიკერმა საპროცედურო საკითხთა კომიტეტს დაავალა, რომ **"სხდომის გამცდენ დეპუტატებს, როგორც მინიმუმი, ხელფასი დაუქვითონ".**

"შეხურებულმა" დეპუტატებმა "დანაშაულის გამოსყიდვა" დებატებში აქტიურობით სცადეს. ამიტომ, საარჩევნო კოდექსში შესატანი ცვლილებებისა და დამატებების განხილვა საკმაოდ ხმაურიანი გამოდგა. იგი გულისხმობს შუალედური არჩევნების დროს საარჩევნო ბარიერის გაუქმებას, მაჟორიტარი დეპუტატების არჩევნებში იმ მოქალაქეების არმონაწილეობას, რომლებიც სავალდებულო სამხედრო სამსახურს გადიან და ა. შ.

აღნიშნულმა კანონპროექტმა ოპოზიცია ალაშფოთა.

"ხელისუფლებას უნდა, თავისი არაკონკურენტუნარიანი კანდიდატები უპრობლემოდ დანიშნოს დეპუტატებად," - აცხადებდა დავით ბერძენიშვილი.

"ასეთ არჩევნებს და ასე არჩეულ დეპუტატებს არანაირი ავტორიტეტი არ ექნებათ," - აღნიშნა ფიქრია ჩიხრაძემ, რომლის თქმითაც, ამ შესწორებების შედეგად მთლიანად იცვლება 24 ოქტომბრისთვის მაჟორიტარულ ოლქებში დანიშნული არჩევნების სქემა.

ოპოზიციის შეფასებებს სახელისუფლებო ფრაქცია არ დაეთანხმა. **"შუალედური არჩევნები საარჩევნო ბარიერის გარეშე ძალიან ბევრ დემოკრატიულ ქვეყანაში ტარდება,"** - ასეთი იყო უმრავლესობის წევრთა მთავარი არგუმენტი და პარლამენტმაც, 120 ხმით 11-ის წინააღმდეგ, საარჩევნო კიდექსში შესწორებების შეტანას მხარი დაუჭირა.

გუშინ პარლამენტში ნამდვილად არ იყო ოპოზიციის დღე: უმრავლესობამ ჩააგდო კახა კუკავას მიერ წარმოდგენილი დადგენილების პროექტები "ცხინვალის რეგიონში შექმნილ ვითარებასთან დაკავშირებით" და "ზვიად გამსახურდიას სიკვდილის მიზეზების დამდგენი დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის მიზანშეწონილობის შესახებ". არადა, ამ უკანასკნელი დოკუმენტის მიღებას 89 დეპუტატი ემხრობოდა და ამას ხელმოწერითაც ადასტურებდა, მაგრამ როდესაც საქმე კენჭისყრამდე მივიდა, დადგენილების პროექტს მხოლოდ 49 მხარდამჭერი აღმოაჩნდა.

სამაგიეროდ, დეპუტატებმა 133 ხმით ერთსულოვნად მოიწონეს დადგენილების პროექტი, რომელიც ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფციის შექმნას ითვალისწინებს.

"უხერხულიც კია, რომ ქვეყანას დღემდე არა აქვს უსაფრთხოების კონცეფცია," - გადაწყვეტილების დაგვიანებით მიღების გამო, სინანულს გამოთქვამს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მიხეილ სააკაშვილი: "ევროპაში ჩვენი კუთვნილი ადგილი საბოლოოდ უნდა დავიმკვიდროთ"

პირველი გვერდიდან

დეკლარაციაში ასევე ნათქვამია, რომ ესტონეთი მიესალმება საქართველოს ხელისუფლების ძალისხმევას, რომელიც ევროპასთან ინტეგრაციის, ქვეყანაში სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობის გაჯანსაღების, კორუფციასა და საერთაშორისო ტერორიზმთან ბრძოლისკენ არის მიმართული. დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ სამხრეთ კავკასიაში არსებული კონფლიქტების მშვიდობიანი გადაწყვეტის პროცესში ეუთო-ს ფაქტორი საქართველომ მაქსიმალურად უნდა გამოიყენოს.

შეხვედრაზე გადაწყდა, რომ საქართველოს ევროინტეგრაციის პროცესთან დაკავშირებით ესტონეთი დახმარებას ყველა მიმართულებით აღმოგვიჩენს. ეს დახმარება სხვადასხვა სფეროებში გამოცდილების გაზიარებასა და, აგრეთვე, კონკრეტული პროგრამების განხორციელებას ითვალისწინებს.

ორი ქვეყნის პრეზიდენტის ერთობლივ პრესკონფერენციაზე, რომელსაც ქართველ ჟურნალისტებთან ერთად, მრავლად ესწრებოდნენ როგორც ადგილობრივი, ასევე უცხოეთის მედიის წარმომადგენლები, მიხეილ სააკაშვილმა და არნოლდ რუუტელმა შეხვედრაზე განხილული საკითხების შესახებ დეტალურად ისაუბრეს.

- "ბალტიისპირეთის სამ ქვეყანაში ჩვენი ვიზიტი ძალზე მნიშვნელოვანია, რადგან ეს ქვეყნები საქართველოსთვის წარმატებისა და წინსვლის საუკეთესო მაგალითს წარმოადგენს, - *განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა,* **- 1990-იანი წლების დასაწყისში, მაშინ, როდესაც დამოუკიდებლობა გამოვაცხადეთ, საქართველოსა და ესტონეთის განვითარების დონე და ეკონომიკური ვითარება, ხალხის სოციალური მდგომარეობა, ფაქტობრივად, თანაბარი იყო. დღესდღეობით, ესტონეთის ბიუჯეტი ერთ სულ მოსახლეზე 12-13-ჯერ აღემატება საქართველოს ამავე მაჩვენებელს. მინიმალური პენსია ესტონეთში 240 ლარს უთანაბრდება, მაშინ, როცა 10 წლის წინათ ცხოვრების დონით პრაქტიკულად არ განვსხვავდებოდით. ეს იმის მაჩვენებელია, თუ რისი მიღწევა შეუძლია თავისუფლების მოყვარე ერის სრული დამოუკიდებლობისაკენ, ევროინტეგრაციის, რეფორმებისა და კორუფციის აღკვეთისაკენ სწრაფვას, და კიდევ სურვილს - საქართველო ნორმალური და სრულფასოვანი სახელმწიფო გახდეს. აქედან გამომდინარე, ესტონეთი ჩვენთვის მისაბაძია, ჩვენც უნდა მივაღწიოთ იმას, რასაც ესტონეთმა მიაღწია. უნდა გავაცნობიეროთ, რომ საქართველოს აქვს მომავალი, თუ ამ გზით ივლის. ამ გზიდან კი ვერავინ ვერ უნდა გადაგვახვევინოს. წარსულის ის ძალები, რომლებიც წინა ეპოქიდან გადმოგვყვა და საქართველოს ისევ ქაოსისკენ - დამონებული მდგომარეობისა და არშემდგარი სახელმწიფოებრიობისკენ მიათრევენ, ერთხელ და სამუდამოდ უნდა მოვიშოროთ. ეს გზა რთული იქნება. ის, ვინც მოელის, რომ ჩვენ ერთ-ორ წელიწადში სასწაულებს მოვახდენთ, უბრალოდ მწარედ იტყუებს თავს. საქართველომ 8 თვის განმავლობაში ფანტასტიკურ პროგრესს მიაღწია, მაგრამ, რა თქმა უნდა, ყველაფერი ჯერ კიდევ წინ გვაქვს. ჩვენ მოვაწერეთ ხელი დეკლარაციას, რომლის ძირითადი არსი ისაა, რომ ესტონეთი დაგვეხმარება ევროატლანტიკურ ინტეგრაციაში. ესტონეთი ნატო-ს და ევროკავშირის წევრია. ამგვარად, ჩვენ გვყავს მეგობარი, რომელიც გადამწყვეტ პერიოდში, მაშინ, როცა ეს ორგანიზაციები გადაწყვეტილებას მიიღებენ, ჩვენს მხარდასაჭერად ყოველთვის ამოიღებს ხმას. ჩვენ მუდმივად უნდა ვიმუშაოთ, რათა საქართველო არ დაივიწყონ, რათა საქართველო გარე თუ შიდა ბნელმა ძალებმა ევროპის რუკიდან ველარასდროს მოაშორონ. ევროპაში ჩვენი კუთვნილი ადგილი საბოლოოდ უნდა დავიმკვიდროთ.**

საქართველოსა და ესტონეთს სრულიად ანალოგიური, საბჭოური ტიპის სტრუქტურები ჰქონდათ. ახლა კი აქ ერთ-ერთი ყველაზე დახვეწილი ევროპული სტრუქტურებია. ჩვენ ვცდილობთ ძველი, პრაქტიკულად მკვდრადშობილი და განადგურებული საბჭოთა სტრუქტურები, რომელთაც ბოლო პერიოდში საქართველოს ცკ-ს მდივანი მართავდა და რეფორმირება ვერ შეძლო, თანამედროვე ევროპულ სტრუქტურებად გარდავქმნათ. ეს ურთულესი ამოცანაა, მაგრამ ესტონელებმა ეს შეძლეს. ქართველებმაც უნდა შევძლოთ. ამ ეტაპზე ეს ჩვენი ეროვნული განვითარების უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა," - *აღნიშნა მიხეილ სააკაშვილმა.*

ცნობილი გახდა, რომ ესტონეთის მთავრობა დაეხმარება საქართველოს პოლიციის კადრების მომზადებაში და ქართველი სამართალდამცავები ესტონეთში გაივლიან სწავლების სპეციალურ კურსს.

- "საქართველოში გარკვეული კატეგორია გვეუბნება - ამდენს რატომ ლაპარაკობთ პოლიციის რეფორმაზეო. მას შემდეგ, რაც 12 წელი ვილაპარაკეთ იმაზე, თუ როგორი ცუდი და არაეფექტურია პოლიცია, ჩვენ 2 თვეში მოვახდინეთ სასწაული და ახლა ვიღაცას უნდა, რომ ამაზე აღარც ვილაპარაკოთ, მაგრამ ხალხი ხვდება, რომ ეს იყო ძალზე მნიშვნელოვანი პროგრესი და ამ სფეროში ჩვენ კიდევ დაგვჭირდება დახმარება," - განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა. ითქვა ისიც, რომ ესტონელ სამხედრო მრჩეველთა ერთი ჯგუფი უკვე მუშაობს საქართველოს შეიარაღებული ძალების განვითარებაზე და ნატო-ს სტანდარტებზე გადაყვანის მიმართულებით. "მე ძალიან მაღალ შეფასებას ვაძლევ ამ ჯგუფის მუშაობას," - *აცხადებს საქართველოს პირველი პირი.*

იმავე დღეს ესტონეთის პრემიერ-მინისტრმა იუჰან პარტსისმა საქართველოს პრეზიდენტის პატივსაცემად საქმიანი სადილი გამართა. შემდგომ ესტონეთის პარლამენტში - რიიგიკოგუში, მიხეილ სააკაშვილს ესტონეთის პარლამენტის (რიიგიკოგუს) პრეზიდენტი ქალბატონი ენე ერგმა შეხვდა.

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა სალომე ზურაბიშვილმა და მისმა ესტონელმა კოლეგამ კრისტინა ოიულანდმა ხელი მოაწერეს შეთანხმებას საქართველოსა და ესტონეთის მთავრობათა შორის კულტურის, განათლების, მეცნიერების, ახალგაზრდობისა და სპორტის სფეროებში თანამშრომლობის შესახებ.

მოგვიანებით, საქართველოს პრეზიდენტისა და პირველი ლედის პატივსაცემად, ესტონეთის პრეზიდენტისა და პირველი ლედის სახელით ოფიციალური ვახშამი გაიმართა.

დღეს მიხეილ სააკაშვილი ესტონეთის ქართულ დიასპორასთან შეხვედრას გამართავს, რის შემდეგაც საქართველოს დელეგაცია ოფიციალური ვიზიტით ლატვიის რესპუბლიკაში გაემგზავრება.

საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის მასმედიასთან და საზოგადოებასთან ურთიერთობის

მოკლედ

სმირი გადადგა

თვითგამოცხადებული აფხაზეთის რესპუბლიკის ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე სერგეი სმირი გადადგა. როგორც სმირმა ჟურნალისტებს განუცხადა, მან ეს გადაწყვეტილება პრეზიდენტობის კანდიდატის სერგეი ბაღაფშის მომხრეების ცსკ-ზე ზეწოლის გამო მიიღო.

აფხაზეთის ცსკ-მ ორშაბათს გამოაცხადა აფხაზეთის საპრეზიდენტო არჩევნების შედეგები, რომლებშიც სერგეი ბაღაფშმა ხმების 50,8 პროცენტი მიიღო, გალის რაიონის ჩათვლით, სადაც სერიოზული დარღვევები დაფიქსირდა. როგორც აფხაზეთის უზენაეს სასამართლოში განაცხადეს, ცსკ-ს მიერ სერგეი ბაღაფშის გამარჯვებულად გამოცხადება ნაადრევია, რადგან მეორე კანდიდატმა რაულ ხაჯიმბამ სასამართლოში გაასაჩივრა 3 ოქტომბრის არჩევნების შედეგები.

თვითგამოცხადებული აფხაზეთის რესპუბლიკის უზენაესი სასამართლო 14 ოქტომბერს განიხილავს ხაჯიმბას პროტესტს. **პრაიმ-ნიუსი**

სერგეი მირონოვი - ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ მოსკოვმა აფხაზეთში არჩევნები წააგო, უსაფუძვლოა

რუსეთის ფედერაციის საბჭოს სპიკერს სერგეი მირონოვს მიაჩნია, რომ არ არის მართებული რუსეთის გავლენის გაზვიადება აფხაზეთის საპრეზიდენტო არჩევნებზე და ლაპარაკი იმაზე, რომ მოსკოვმა აფხაზეთის არჩევნები წააგო, უსაფუძვლოა.

როგორც მირონოვმა სამშაბათს ჟურნალისტებს განუცხადა, რუსეთს მხოლოდ სურს საზღვრებზე მშვიდობის, სიმშვიდისა და სტაბილურობის შენარჩუნება. "აფხაზეთის არჩევნები მისი ხალხის საქმეა, რომელიც თვითონ განსაზღვრავს, თუ ვინ უნდა გახდეს პრეზიდენტი," - აღნიშნა მირონოვმა.

"ვინც არ უნდა გაიმარჯვოს აფხაზეთის საპრეზიდენტო არჩევნებში, რუსეთი თავის ურთიერთობას ამ ქვეყანასთან წარმართავს საერთაშორისო სამართლის ჩარჩოებში," - აღნიშნა სპიკერმა. **პრაიმ-ნიუსი**

თვითგამოცხადებული აფხაზეთის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი მოსახლეობას სიმშვიდისკენ მოუწოდებს

თვითგამოცხადებული აფხაზეთის რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი ნოდარ ხაშბა რაიონების, ქალაქების ადმინისტრაციულ ხელმძღვანელებს და სოფლების უხუცესებს შეხვდა და მოსახლეობას სიმშვიდისკენ მოუწოდა.

ნოდარ ხაშბამ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საპრეზიდენტო არჩევნებთან დაკავშირებული ყველა პროცესი კანონის ჩარჩოებში უნდა მიმდინარეობდეს და ამომრჩევლები აფხაზეთის უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებას უნდა დაელოდონ. **პრაიმ-ნიუსი**

ვლადისლავ არძინბა აბსურდულს უწოდებს თვითგამოცხადებული აფხაზეთის ცსკ-ს გადაწყვეტილებას

თვითგამოცხადებული აფხაზეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ვლადისლავ არძინბა არასამართლებრივს და აბსურდულს უწოდებს აფხაზეთის ცსკ-ს გადაწყვეტილებას 3 ოქტომბრის საპრეზიდენტო არჩევნებში პრეზიდენტობის ერთ-ერთი კანდიდატის, სერგეი ბაღაფშის გამარჯვების შესახებ.

როგორც სამშაბათს გავრცელებულ განცხადებაშია ნათქვამი, "აფხაზეთის ცსკ-მ სერგეი ბაღაფშის მომხრეების მხრიდან ზეწოლის და მუქარების გამო მიიღო ეს აბსურდული და არასამართლებრივი გადაწყვეტილება ისე, რომ არ დაელოდა აფხაზეთის უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებას".

"ისევ უკანონო მეთოდებით ცდილობენ, ხალხს თავზე მოახვიონ საკუთარი ნება და ჩამოართვან ხმის უფლება," - განაცხადა არძინბამ.

მისი თქმით, ამან შეიძლება სისხლისღვრა გამოიწვიოს.

"ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ ეს არაკონტროლირებადი პროცესებია, საფუძველსაა მოკლებული - სახეზეა კარგად გათვლილი აქციები, რომლებიც თბილისის სცენარის მიერ ხორციელდება და, ფაქტობრივად, აფხაზეთში ფარული გადატრიალება მზადდება," - განაცხადა არძინბამ. **პრაიმ-ნიუსი**

ნოდარ ნათაძე წინასაარჩევნო კამპანიას სრულყოფილად ვერ ატარებს

სახალხო ფრონტის ლიდერი ნოდარ ნათაძე უფულობას უჩივის და აცხადებს, რომ ფინანსური პრობლემების გამო წინასაარჩევნო კამპანიას სრულყოფილად ვერ ატარებს. როგორც ნოდარ ნათაძე აცხადებს, მიუხედავად მატერიალური პრობლემებისა, იგი საკუთარ ამომრჩევლებთან ინტენსიურ დიალოგს მაინც განაგრძობს.

"უფულობის გამო ვერც პლაკატებს ვბეჭდავ და ვერც ტელევიზიით გამოვდივარ. მოსახლეობაში პატარ-პატარა ქაღალდებზე დაბეჭდილ სარეკლამო ბიულეტენებს ვარიგებ, თუმცა მნიშვნელოვანი მაინც ის არის, რომ როდესაც ჩემს ამომრჩევლებს ვხვდები, ისინი პირადაპირ მეუბნებიან: ნუ დაგვიწყებთ ლაპარაკს წყლის გაყვანაზე, გზის მოასფალტებაზე და სხვა. ამ დაპირებების მათ მაინც არ სჯერათ. მათთვის უფრო მნიშვნელოვანია პოლიტიკური საკითხები - აფხაზეთი, ცხინვალი, განათლებისა თუ უძრავი ქონების გაყიდვის პრობლემა და სხვა. მოსახლეობა ხვდება, რომ ხელისუფლება არის დივერსანტი და ქურდბაცაცა," - აღნიშნა ნოდარ ნათაძემ. **მედია-ნიუსი**

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამუკა ფაჩუაშვილი. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი), ვახტანგ ნადირაძე (გამომშვები რედაქტორი), ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატებები: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე, ლიტერატურა - მალხაზ ხარბედია, სამყარო - ქეთევან სადღობელაშვილი, სამართალი - ნიკოლოზ რურუა, სტილი - ბიძინა მაყაშვილი, მედიცინა - ზაზა ფაჩუაშვილი, ბიზნესი - ნინო ნარჩემაშვილი, საბავშვო - ვალერი ჯინჭარაძე. ფოტო: ბესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი ხმალაძე, ავთო შარვაშიძე
კომპიუტერული ცენტრი: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი), მაია ყიასაშვილი, ლელა წიქარიშვილი, დავით გეგეჭკორი, დიმიტრი შალუტაშვილი, თენგიზ ქირია, პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჯოხარიძე, ნინო სვანიძე, თამარ კვაჭანტირაძე, ხათუნა გოგიშვილი, ძიძია ძნელაძე, ლია თოფურია. რეკლამა - ზურაბ ჯაოშვილი.

"ცრუ ომი" ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონაში

ინგა ალავიძე

კონფლიქტის ზონაში, გორის რაიონის სოფელ არაშენდაში შინაგანი ჯარის გაძლიერებული ასეულის მიერ დაწყებული საომარი ოპერაცია, სოფელ ფიწეთში სეპარატისტთა ლიდერების ორი ჯგუფის განადგურებით დასრულდა. შინაგანი ჯარის ნაწილებმა მტრის ოცეულების აყვანა-განადგურების ოპერაცია გუშინ წარმატებით ჩაატარეს - სეპარატისტთა ნაწილი დაჭრეს, ნაწილი კი უვნებლად აიყვანეს. სამხედრო შეტაკებისას შინაგანი ჯარის ჯარისკაცებს შორის მსხვერპლი არ ყოფილა, მეტიც, არავინ დაჭრილა.

თუმცა, სამხედრო ოპერაცია, რომელიც კონფლიქტის ზონაში, სოფელ არაშენდას პოლიგონზე დაიწყო, საიდანაც ცხინვალი რამდენიმე კილომეტრის დაშორებითაა და სოფელ ფიწეთში გაგრძელდა, რომელიც ადრე ოსური სოფელი იყო, "ცრუ ომი" გახლდათ. მართალია, სეპარატისტთა ოცეულები არც არაშენდასა და არც ფიწეთში გამოჩენილან, მაგრამ ოპერაცია ნამდვილად ცოცხალი შესრულებით ჩატარდა. საქმე ისაა, რომ გორის რაიონში გუშინ შინაგანი ჯარის შტაბის ოპერატიული ბრიგადის, №1, №2, მუხროვანისა და სხვა ქვედანაყოფების გეგმური, ერთდღიანი წვრთნა ჩატარდა, რომელიც შინაგანი ჯარის სარდალმა გოგი თავთუხაშვილმა და უშიშროების მინისტრმა ვანო მერაბიშვილმა ჩაიბარეს. უფრო ზუსტად, რამდენიმე თვის წინ დაწყებული შინაგანი ჯარის სამხედრო წვრთნის - "მტკვარი-2004"-ის მესამე ეტაპი გუშინ დასრულდა და შინაგანი ჯარის ნაწილებმა საკუთარი შესაძლებლობების დემონსტრირება ნამდვილი საბრძოლო ტექნიკისა და სხვა სამხედრო მასალის გამოყენებით მოახდინეს. სამხედრო სწავლებაში გამოყენებული იყო ვერტმფრენები, ნაღმტყორცნები, მძიმე არტილერია და ქვეითსაწინააღმდეგო მანქანები. ინსცენირებული იყო მტრის დესანტის განადგურება: საავიაციო შეტევა, დესანტის გადასმა, დევნა, გაქცეული მტრის უკან დახევა, მტრის გასანადგურებლად მასირებული შეტევა და ლიკვიდაცია.

"ვემსახურები საქართველოს", - ოპერაციის დასრულების შემდეგ ამ სიტყვებით იბარებდნენ წვრთნებში მონაწილე ჯარისკაცები შინაგანი ჯარის სარდლის მიერ გადაცემულ სამკერდე ნიშნებს.

შინაგანი ჯარის სარდალმა და უშიშროების მინისტრმა ჯილდოები საუკეთესო სნაიპერებსაც გადასცეს - პირველ სამეულს ფულადი პრემია და სპეციალური სამახსოვრო საჩუქრები დაურიგეს. პირველ ადგილზე გასული სნაიპერი დავით ჟამერაშვილი - 200 დოლარით და მაჯის საათით დაჯილდოვდა, ხოლო მეორე ადგილზე გასული - 100 დოლარითა და მაჯის საათით. მართალია, მესამე ადგილზე გასულ სნაიპერს, მხოლოდ 50 დოლარი ერგო, მაგრამ მან უშიშროების მინისტრის პირობა მიიღო - მაჯის საათით დასაჩუქრების შესახებ.

"არ მინდა ისე გამომივიდეს, რომ ჩემი ჯარისკაცები შევაქო, მაგრამ ფაქტია, ეს ბიჭები ნამდვილი გმირები არიან. დღევანდელ წვრთნაში გამოყენებული იყო ნამდვილი ტყვია-წამალი და მათ აჩვენეს თავიანთი პროფესიონალიზმი, რის გამოც, თამამად შეიძლება თქმა, რომ შინაგანი ჯარის ჯარისკაცებს სამშობლოს დაცვა შეუძლიათ," - ასეთი შეფასება მისცა ჯარისკაცების მომზადების დონეს შინაგანი ჯარის სარდალმა გოგი თავთუხაშვილმა.

"შემიძლია თქმა, რომ საქართველოს კარგად გაწვრთნილი ჯარისკაცები ჰყავს, ამ ბიჭებს მე გმირებს ვუწოდებ და ვამაყობ თითოეული მათგანით. თავადაც ნახეთ, მათ ნამდვილი, ურთულესი ბრძოლა, ნამდვილი ტყვია-წამლითა და მძიმე ტექნიკის გამოყენებით როგორ წარმატებულად ჩაატარეს, ისე, რომ არავინ დაჭრილა," - განაცხადა უშიშროების მინისტრმა ვანო მერაბიშვილმა.

შინაგანი ჯარის ჯარისკაცები, რომელთაც გუშინდელი "საომარი მოქმედება" წარმატებულად ჩააბარეს, 15 ნოემბრიდან ქართულ-ოსურ კონფლიქტის ზონას გაამაგრებენ - ისინი ქართველ სამშვიდობოებს ჩაანაცვლებენ.

თუმცა, გუშინ კონფლიქტის ზონაში ნამდვილი შეტაკება მაინც მოხდა. სოფელ მეჯვრისხევის მიმდებარე ტერიტორიაზე მომხდარი ინციდენტისას სამშვიდობო ძალების ოსური ბატალიონის ერთი წარმომადგენელი, სოფელ წინაგარაში მცხოვრები 27 წლის ივანე მარგიევი დაიღუპა, ორი დაჭრილი - უფროსი ლეიტენანტი ილია ხაჩიროვი და რიგითი ვალერი ზერანოვი გორის საავადმყოფოში არიან მოთავსებულები, ხოლო სამი დაკავებულია და გავრცელებული ინფორმაციით, ისინი უშიშროების სამინისტროს იზოლატორში არიან გადაყვანილნი.

ინციდენტიდან ცოტა ხანში გორში ჩავიდნენ სამშვიდობო ძალების ახლად დანიშნული სარდალი, გენერალი მურად კულახმეტოვი, ოსური სამშვიდობო ბატალიონის წარმომადგენლები და კონფლიქტის ზონაში მოქმედი ეუთო-ს მისიის დამკვირვებლები. ოსური მხარე ქართველი სამართალდამცველებისგან დაკავებულთა დაუყოვნებლივ გადაცემას მოითხოვს. ქართველი სამართალდამცველები მომხდართან დაკავშირებით, ჯერჯერობით, არანაირ კომენტარს არ აკეთებენ. თუმცა, გავრცელებული ინფორმაციით, ოსური სამშვიდობო ბატალიონის წევრებმა ქართული მხარის მიერ კონტროლირებად ტეროტორიაზე დივერსიული აქტი დაგეგმეს. საუბარია რამდენიმე დღის წინ აფეთქებულ მაღალი ძაბვის მაგისტრალურ ელექტროგადამცემზე. ამავე ინფორმაციით, იგივე ჯგუფი, გუშინ მორიგი დივერსიული აქტის მოწყობას გეგმავდა.

სიცოცხლე – მოძრაობაშია!

ოსტეოქონდროზი, ოსტეოართროზი და სახსრებისა და ხერხემლის სხვა პათოლოგიები ფართოდ არის გავრცელებული ჩვენს საზოგადოებაში. ყოველი ადამიანისთვის ეს დაავადებები ასოცირებულია ტკივილის შეგრძნებასთან, მოძრაობის შეზღუდვასთან და საბოლოო ჯამში სიცოცხლის ხარისხის გაუარესებასთან.

ქონდროპროტექტორები უდავოდ რევოლუციური გადაწყვეტაა
სახსრების დაავადებებისა და ტრავმების მკურნალობისა და პროფილაქტიკისთვის

ტერაფლექსი (THERAFLEX) ეფექტური კომბინირებული ქონდროპროტექტორია

1 კაფსულა ტერაფლექსი შეიცავს:
გლუკოზამინის ჰიდროქლორიდს – 500მგ
ნატრიუმის ქონდროიტინის სულფატს – 400მგ
ბენზოკაინს – 10,3%

ამ კომპონენტთა ურთიერთქმედება უზრუნველყოფს რეგენერაციულ (აღმდგენ), ანთებისსაწინააღმდეგო და ტკივილგამაყუჩებელ ეფექტს.

ტერაფლექსი
- ახდენს სახსრის ხრტილოვანი ქსოვილის აღდგენის სტიმულირებას;
- აქრობს ანთებით პროცესს სახსარში;
- ამცირებს ტკივილის ინტენსივობას სახსრებსა და ხერხემალში;
- აუმჯობესებს სახსრების მოქნილობას;
- მოტეხილობების დროს აჩქარებს შეხორცების ძვლოვანი კორძის წარმოქმნას;
- აქვეითებს (ან ზღუდავს) მოთხოვნილებას არასტეროიდულ ანთებისსაწინააღმდეგო საშუალებებზე;
- აუმჯობესებს პაციენტის სიცოცხლის ხარისხს.

რეკომენდებული მინიმალური თერაპიული კურსი შეადგენს 6 თვეს. პრეპარატის მიღებამდე გულდასმით გაეცანით ანოტაციას.

ტერაფლექსი – თავისუფლების ახალი დონე!

გაზპრომი შეუერთდება პროექტ "სახალინი 2"-ის განხორციელებას

2004 წლის ბოლოსთვის გაზპრომი შეუერთდება პროექტ "სახალინი 2"-ის განხორციელებას. ამ პროექტს კომპანია "Roial Dutch/Schell"-ი აკონტროლებს. როგორც "ფაინეშელ ტაიმსთან" Schell-ის რუსეთის განყოფილების ხელმძღვანელი ჯონ ბერი აცხადებს, მიმდინარეობს აქტიური მოლაპარაკებები "გაზპრომთან" და შანსი იმისა, რომ შეთანხმება შედგება, 50/50-ზეა.

შეთანხმება არ შეიძლება შედგეს "schell"-ის პარტნიორების თანხმობის გარეშე.

"schell" ამ პროექტის 55 პროცენტიან პაკეტს აკონტროლებს, ხოლო დანარჩენი 45 პროცენტი გადანაწილებული აქვთ კომპანიებს "Mizui"-ს და "მიცუბიშს". "გაზპრომთან" შეთანხმება შედგება მხოლოდ კომერციულ საფუძველზე. "სახალინ 2" არის ერთადერთი პროექტი, რომელშიც რუსული კომპანიები არ მონაწილეობს. პროექტ "სახალინ 2"-ზე მუშაობა 1996 წელს დაიწყო. მარაგი შეადგენს 140 მილიონ ტონა ნავთობს და 408 მილიარდ კუბურ მეტრ აირს. ნავთობის მოპოვება მიმდინარეობს 1999 წლიდან.

ანალიტიკოსები აღნიშნავენ, რომ "გაზპრომის" და "როსნეფტის" შერწყმა საკმაოდ გაუადვილებს არჩევანს "schell"-ს, ვინაიდან კონკურენცია აღარ იქნება ძირითად მონოპოლისტებს შორის.

"გაზპრომს" ფინანსირების გარდა შეუძლია "schell"-ს შესთავაზოს სტრატეგიული თანამშრომლობა სხვა პროექტებზე.

ბექა ევგენიძე

სიახლე "თი ბი სი" ბანკისგან

ნინო ნარჩემაშვილი

"თი ბი სი" ბანკი ვიზა ბარათების მიღების ქსელს აფართოებს. პირველად საქართველოში ხმარებაში შემოვა ჩიპური პლასტიკური ბარათები, რომლებსაც დაცვის უფრო მაღალი და სრულყოფილი მექანიზმი გააჩნია. ახალი პლასტიკური ბარათის წარსადგენად თბილისში "Visa CEMEA"-ს უფროსი ვიცე-პრეზიდენტი ლუ ნაუმოვსკი და დსთ-ს ქვეყნებში Visa-ს რეგიონული მენეჯერი სვეტლანა გეორბელიძე ჩამოვიდნენ.

"საჭიროა დროულად მოწესრიგდეს სავაჭრო ობიექტებთან თანამშრომლობა, რათა მომხმარებელს მიეცეს ანგარიშსწორების თანამედროვე და მოხერხებული საშუალების გამოყენების შესაძლებლობა".

მარიკა ამურველაშვილის ფოტო

"თი ბი სი" ბანკი საქართველოში არსებული სავაჭრო და მომსახურების ობიექტებში ვიზა ბარათების მომსახურებას და ბარათების მიმღები ტერმინალების დაყენებას (ანუ ვიზა ბარათების ექვაირინგს) იწყებს. ბანკში იმედოვნებენ, რომ შედეგად ვიზა ბარათის მფლობელებისთვის მნიშვნელოვნად გაიზრდება იმ სავაჭრო და მომსახურების ობიექტების რიცხვი, სადაც ანგარიშსწორება ვიზა პლასტიკური ბარათით იქნება შესაძლებელი. დღეისათვის საქართველოში პლასტიკური ბარათები, ძირითადად, ბანკომატებიდან ნაღდი ფულის მისაღებად გამოიყენება და შედარებით ნაკლებად იყენებენ მას, როგორც სავაჭრო-მომსახურების დაწესებულებებში ანგარიშსწორების საშუალებას. როგორც "თი ბი სი"-ში ირწმუნებიან, ბანკის მიზანია გაზარდოს ვიზა ბარათების უნაღდო ბრუნვა სავაჭრო ობიექტებში და აამაღლოს ვიზა ბარათების მომსახურების ხარისხი, ასევე ვიზა ბარათების მფლობელებისა და სავაჭრო-მომსახურების ობიექტების პერსონალის სეგმენტებში ხელი შეუწყოს ბარათის, როგორც ეფექტური საგადამხდელო საშუალების, დამკვიდრებას. დსთ-ს ქვეყნებში Visa-ს რეგიონულმა მენეჯერმა სვეტლანა გეორბელიძემ აღნიშნა: **"ჩვენ დიდი იმედით ვუყურებთ საქართველოში ვიზა ბარათების ბაზრის განვითარებას, რაც ბარათის მფლობელთა რიცხვის ზრდასა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის შექმნაში გამოიხატება. მოსახლეობის მიერ პლასტიკური ბარათების მრავალმხრივი გამოყენება და მისი მეშვეობით საყოფაცხოვრებო-კომუნალური გადასახადების გადახდა, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს საქართველოში უნაღდო ანგარიშსწორების სისტემის განვითარებასა და ეკონომიკის გამჭვირვალობას."**

დღეისათვის მხოლოდ თბილისში დაახლოებით 300 სავაჭრო და მომსახურების ობიექტი არსებობს, რომელშიც შესაძლებელია ანგარიშსწორება საერთაშორისო პლასტიკური ბარათის საშუალებით. მათგან მხოლოდ 200-მდე ობიექტში ხდება ვიზა ბარათის მიღება.

კიდევ ერთი საინტერესო დეტალი. წელს პირველ ნახევარში ქვეყანაში გამოშვებულია 53 ათასი ვიზა ბარათი. თუმცა, სავაჭრო ქსელში ვიზა ბარათების ბრუნვას ჯერჯერობით მაინც უმნიშვნელო წილი უკავია. ამის მიზეზი, როგორც ექსპერტები ამბობენ, ქვეყანაში ბარათების მომსახურების სიმწირეა. "Visa CEMEA"-ს უფროსი ვიცე-პრეზიდენტის ლუ ნაუმოვსკის თქმით, **"საჭიროა დროულად მოწესრიგდეს სავაჭრო ობიექტებთან თანამშრომლობა, რათა მომხმარებელს მიეცეს ანგარიშსწორების თანამედროვე და მოხერხებული საშუალების გამოყენების შესაძლებლობა".**

ორი სიტყვით

თბილისი. ქალაქ ფოთის წყალგამყოფი ხიდის რეაბილიტაციის პირველი ეტაპის სამუშაოები უკვე დაწყებულია და წლის ბოლოს დასრულდება. ამის შესახებ პრაიმ-ნიუსს სახელმწიფო მინისტრმა ჯამბულ ბაკურაძემ განუცხადა. მისი თქმით, მსოფლიო ბანკმა აღნიშნული პროექტისათვის მილიონნახევარი დოლარი გამოყო. სახელმწიფო მინისტრის აზრით, პირველი ეტაპისთვის აღნიშნული თანხა საკმარისია, რათა 3-4 წლით შეჩერდეს ობიექტზე მიმდინარე ნეგატიური პროცესები. "საქწყალპროექტის" დირექტორის გეიდარ ფალავანდიშვილის მონაცემებით, ხიდის რეაბილიტაციის გადადების შემთხვევაში ფოთში სერიოზული კატასტროფაა მოსალოდნელი - 20-30 წლის შემდეგ აღნიშნულ ფართობს წყალი დაფარავს. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის მშენებელმა კომპანიამ "BTC CO" საქართველოს მთავრობას 15 ოქტომბრამდე ნავთობსადენის ბორჯომის მონაკვეთზე რაიონის უსაფრთხოების დაცვის ინტეგრირებულ მოქმედებათა გეგმა უნდა წარუდგინოს. როგორც საქართველოს გარემოს დაცვის და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში განაცხადეს, 10 ოქტომბერს კომპანიის მიერ გეგმის წარმოდგენას პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიასა და "BTC Co"-ს მთავარი აღმასრულებელი პირის მაიკლ ტაუნსენდის მიერ ხელმოწერილი დოკუმენტი ითვალისწინებს. დოკუმენტი ითვალისწინებს ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის პროექტში გარემოსდაცვითი ნებართვით გათვალისწინებული 13 პირობის შესრულებას და საქართველოსათვის ახალი საგარანტიო პროგრამის შექმნას, ასევე ბორჯომის რაიონში უსაფრთხოების დაცვისთვის საჭირო აღჭურვილობის დაფინანსებას. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■

თბილისი. ლარსის საკონტროლო-გამშვები პუნქტი ისევ ჩაკეტილია. 11 ოქტომბერს პუნქტი მხოლოდ რამდენიმე საათით გაიხსნა. საზღვარი, ძირითადად, სომხეთის მიმართულებით მიმავალმა ტრაილერებმა გადაკვეთეს. "სომხეთის მიმართულებით მიმავალ ტრაილერებს რამდენიმე კერძო მანქანა და საქართველოში შემომავალი ტრაილერიც შემოჰყვა, რამდენიმე საათის შემდეგ კი საზღვარი ისევ დაიკეტა," - აცხადებენ საბაჟო დეპარტამენტში. ამჟამად ლარსის სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტთან მხოლოდ რამდენიმე მანქანა დგას, თუმცა, როგორც საბაჟო დეპარტამენტში აცხადებენ, არ არის გამორიცხული მათი რაოდენობის გაზრდა. **პრაიმ-ნიუსი**

ს.ს. "თბილგაზი" სთავაზობს ქ. თბილისის მოსახლეობას შემდეგი სახის მომსახურებას

1. საცხოვრებელ ბინებში გაზის შეყვანა და მრიცხველის მონტაჟი (გაზიფიცირებულ კორპუსებში) - 150 ლარი.
2. კერძო სახლებში გაზის შეყვანა და მრიცხველის მონტაჟი (გაზიფიცირებულ უბნებზე) - 170 ლარი, რასაც ყოველ გრძივ მეტრ მილზე 6 ლარი დაემატება.
3. საცხოვრებელ ბინებში გაზის შეყვანა და მონტაჟი (არაგაზიფიცირებულ კორპუსებში) - 150 ლარი, რასაც დაემატება მილის ბინამდე მიყვანის ღირებულება, შესაბამისად:

1 მეტრი 15მმ-იანი მილის გამოყენებისას - 7ლარი
1 მეტრი 25 იანი მილის გამოყენებისას - 8 ლარი
1 მეტრი 32მმ იანი მილის გამოყენებისას - 11 ლარი
1 მეტრი 40მმ იანი მილის გამოყენებისას - 12 ლარი
1Mმეტრი 50 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -13 ლარი.
1 მეტრი 70 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -15 ლარი.
1 მეტრი 80 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -16 ლარი.
1 მეტრი 100 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -18 ლარი.
1 მეტრი 150 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -23 ლარი.

4. ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლებში გაზის შეყვანა და მრიცხველის მონტაჟი (არაგაზიფიცირებულ უბნებში) ---150 ლარი, რასაც დაემატება მილის შენობამდე მიყვანის ღირებულება, შესაბამისად:

1 მეტრი 15მმ-იანი მილის გამოყენებისას - 7ლარი
1 მეტრი 25 იანი მილის გამოყენებისას - 8 ლარი
1 მეტრი 32მმ იანი მილის გამოყენებისას - 11 ლარი
1 მეტრი 40მმ იანი მილის გამოყენებისას - 12 ლარი
1Mმეტრი 50 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -13 ლარი.
1 მეტრი 70 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -15 ლარი.
1 მეტრი 80 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -16 ლარი.
1 მეტრი 100 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -18 ლარი.
1 მეტრი 150 მმ-იანი მილის გამოყენებისას -23 ლარი.

ეს წინადადება ძალაშია ამა წლის 1 ნოემბრიდან. შეკვეთები მიიღება კომპანიის ცხელი ხაზის ტელეფონზე: 20-04-04. აქვე ს.ს. "თბილგაზი" აფრთხილებს მოსახლეობას, რომ სხვა სამშენებლო ორგანიზაციებთან ურთიერთობისას წინასწარ მოითხოვონ სამუშაოების წარმოების უფლება, ე.წ. ტექნიკური პირობა და "თბილგაზთან" შეთანხმებული პროექტი. შესაბამისი დოკუმენტაციის გარეშე სამშენებლო ორგანიზაციებისათვის გაზიფიკაციის სამუშაოების ჩატარება დაუშვებელია. მათ ასევე ევალებათ სამუშაოების ჩატარების პროცესში მოიწვიონ ს.ს. "თბილგაზის" წარმომადგენელი ტექნიკური ზედამხედველობის გასაწევად. თვითნებური გაზიფიცირების შემთხვევაში, "თბილგაზი" უარს აცხადებს შესრულებული სამუშაოს ტექნიკური პირობით დაკმაყოფილებაზე და სახლის ექსპლუატაციაში მიღებაზე.

ს/ს "თელასი" აცხადებს ტენდერს დიდი დიღმის საააბონენტო ცენტრის რემონტზე

დაინტერესებულმა ორგანიზაციებმა დაწვრილებითი ინფორმაციის მისაღებად მოგვმართონ სს "თელასის" კონტრაქტებისა და შესყიდვების განყოფილებაში;

ტელეფონის ნომრებზე: 77 98 55; 77 98 57; 77 98 53;

ორგანიზაციებს სატენდერო დოკუმენტაციის წაღება შეუძლიათ განცხადების გამოცხადების დღიდან და დაინტერესების შემთხვევაში, თავიანთ შემოთავაზებები დატოვონ სს "თელასის" კანცელარიაში.

თბილისი, ვანის ქუჩა N3, I სართული.

გთხოვთ გაითვალისწინოთ, რომ სატენდერო დოკუმენტაციის წარმოდგენის ბოლო ვადაა 2004 წლის 25 ოქტომბერი.

ს/ს თელასის" განცხადება

ქ. თბილისის ელექტროგამანაწილებელ ქსელში პროფილაქტიკური სარემონტო სამუშაოების მიმდინარეობის გამო ელექტროენერგიის მიწოდება დროებით შეუწყდებათ:

13 ოქტომბერს, 10.00-დან 15.00-სთ-მდე:

გლდანის ა, II, III, IIIა, V და VI მიკრორაიონების(ნაწილობრივ) მაცხოვრებლებს.

"გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანია" ვალებს ისტუმრებს და დენის იმპორტს იწყებს

ზამთრის პირას საქართველოში ენერგოდეფიციტი მწვავდება. ამას თან ერთვის ის გახშირებული დივერსიები, რომელთა გამოც დღეს საქართველოს ენერგოსისტემას განსაკუთრებით მძიმე პირობებში უხდება მუშაობა. დეფიციტის შესავსებად, საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის ამერიკელმა მენეჯერებმა დენის იმპორტის დაწყება გადაწყვიტეს.

პირველ ეტაპზე, კომპანია ელექტროენერგიას აშოცკი-ნინოწმინდის ხაზით სომხეთიდან შემოიტანს და იმპორტირებული დენით სამცხე-ჯავახეთისა და ქვემო ქართლის რაიონებს მოამარაგებს. ქვემო ქართლის რაიონები - ბოლნისი, მარნეული და დმანისი სომხეთიდან იმპორტირებულ 30 მეგავატ დენს ენერგოსისტემაში ვითარების გამოსწორებამდე მიიღებენ, ხოლო სამცხე-ჯავახეთის რაიონები - ადიგენი, ახალქალაქი, ასპინძა, ახალციხე, ნინოწმინდა და ბაკურიანი - მთელი ზამთრის განმავლობაში (ბორჯომს იმპორტირებული დენი ტექნიკური პირობების გამო არ ერგება). შესაბამისად, სისტემაში ვითარების გამოსწორებამდე კომპანია სომხეთიდან 60 მეგავატ სიმძლავრეს შემოიტანს, შემდეგ კი იმპორტს 30-მეგავატიანი სიმძლავრით განაგრძობს.

"იმპორტი სომხური მხარის მიერ კონტრაქტის ხელმოწერისთანავე დაიწყება", - აცხადებს დინ უაითი.

გოგიტა ბუხაიძის ფოტო

რაც შეეხება სომხეთიდან იმპორტირებული ელექტროენერგიის ტარიფს, შარშან ის 2,55 ცენტს შეადგენდა, წელს კი, სავარაუდოდ, 2,9 ცენტამდე გაიზრდება.

როგორც კომპანიის გენერალურმა დირექტორმა დინ უაითმა გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე აღნიშნა, იმპორტი სომხური მხარის მიერ კონტრაქტის ხელმოწერისთანავე დაიწყება. მისი განმარტებით, კონტრაქტის ხელმოწერა სომხეთის ენერგოსისტემაში მიმდინარე სტრუქტურული ცვლილებების გამო ჭიანურდება.

იქვე დინ უაითმა განაცხადა, რომ კომპანია მოახლოებულ ზამთარს გასტუმრებული ვალებით შეხვდა. "ჩვენ "თელასის" ვალი გავისტუმრეთ. ამ მიზნით კომპანიამ 1 898 838 აშშ დოლარი და 36 050 ევრო გაიღო," - დააკონკრეტა უაითმა. მისი თქმით, უკვე დაფარულია 6 მილიონი დოლარის ოდენობის ვალი, საიდანაც 3 მილიონი დოლარი კომპანიის ძველი მენეჯმენტის მიერ აღებული საბანკო სესხების შედეგად იყო წარმოშობილი. "თელასის" ვალი კი კომპანიას 2002 წლის ნოემბერში დაედო, როცა რუსეთიდან ელექტროენერგიის იმპორტს აწარმოებდა. თავდაპირველად ვალი დაგროვებული იყო "ვინგფილდის" მიმართ, რომელმაც შემდეგ თავისი ვალის ამოღების უფლება "თელასს" გადასცა," - განმარტა უაითმა.

"თელასის" ვალის დაფარვა იმ მემორანდუმის პირობაა, რომელიც საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ჟვანიამ და "თელასის" სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარემ ანდრეი რაპოპორტმა 1 ოქტომბერს გააფორმეს. ვალის გასტუმრების შემდეგ "თელასი" ვალდებული იქნება, რუსეთიდან ელექტროენერგიის იმპორტი დაიწყოს. "თელასმა" აღნიშნული დავალიანების დაფარვა სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიას საარბიტრაჟო სასამართლოს მეშვეობით მოსთხოვა. "გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანია" ამ გადაწყვეტილებას არ დაეთანხმა და სასამართლოში გაასაჩივრა. მოგვიანებით კი სასამართლომ გადაწყვეტილება ისევ "თელასის" სასარგებლოდ გამოიტანა.

24 საათი

ელექტროსისტემა ბიუჯეტიდან თანხებს მიიღებს

მოახლოებული ზამთრის ტექნიკური უზრუნველყოფის მიზნით "საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა" 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 4,5 მილიონ ლარს მიიღებს. თანხის ათვისების მიზნით ენერგეტიკის სამინისტრომ ტენდერი გამოაცხადა. "სახელმწიფო ელექტროსისტემამ" სამინისტროს უკვე წარუდგინა აუცილებლად ჩასატარებელი სამუშაოებისა და შესაძენი მოწყობილობების სია.

რაც შეეხება გერმანულ კომპანია "ლამაიერ ინტერნაციონალს", ის საქართველოს ენერგოსისტემაში SCADA-ს სისტემის დანერგვისთვის მუშაობას ოქტომბრის ბოლოს დაიწყებს. როგორც "სახელმწიფო ელექტროსისტემის" დისპეტჩერიზაციის აღმასრულებელმა დირექტორმა ჟუან ლა გრანჟმა განაცხადა, "ლამაიერის" წარმომადგენლები თბილისში უკვე იმყოფებოდნენ.

"დაისახა ერთობლივი მუშაობის სამომავლო გეგმა. "ლამაიერის" უპირველესი ამოცანა ინფორმაციის შეგროვება იქნება. ოქტომბრის ბოლოსთვის, ან ნოემბრის დასაწყისისთვის კი "ლამაიერი" ტელეკომუნიკაციისა და SCADA-ს სისტემების სპეციფიკაციის ჩამოყალიბებას დაიწყებს. ფირმის წარმომადგენლები, ჩვენს თანამშრომლებთან ერთად, მოინახულებენ ელექტროსისტემის ქვესადგურებსა და სხვა ობიექტებს და ერთობლივი მუშაობის შედეგად შეაგროვებენ საჭირო ინფორმაციას. პროექტი ძალზე მნიშვნელოვანია მთელი საქართველოსათვის, რადგან მისი განხორციელების შემდეგ მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდება ენერგოსისტემის მართვა, რაც მომხმარებლისთვის ეფექტური მომსახურების საწინდარი გახდება," - აღნიშნა ლა გრანჟმა.

" საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემაში", რომელსაც 5 წლით ირლანდიული კომპანია "ESBI Georgia" მართავს, უახლესი ტექნოლოგიის, ე.წ. "სკადას" სისტემის მართვის ფარის დამონტაჟება მსოფლიო ბანკისა და გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის მიერ დაფინანსებული "საქართველოს ენერგეტიკის საბითუმო ბაზრის მხარდამჭერი პროექტის" ფარგლებში იგეგმება.

ეს პროექტი მსოფლიო ბანკმა 2001 წლის დასაწყისში დააფინანსა. ბანკთან გაფორმებული ხელშეკრულების რატიფიკაცია პარლამენტმა გასული წლის აპრილში მოახდინა. პროექტს, მსოფლიო ბანკთან ერთად, გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (KFW) აფინანსებს. მსოფლიო ბანკმა ენერგოსისტემის რეფორმირებისთვის საქართველოს 27 მილიონი დოლარი უნდა გამოუყოს, ხოლო KFW-მ - 25 მილიონი გერმანული მარკა.

ინტერ-პრესი

EPRC

საბიუჯეტო მონიტორინგი

ფინანსთა სამინისტროს ინფლაციის წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკას წლის ბოლომდე, შეიძლება, უკუშედეგი მოჰყვეს

ფინანსთა სამინიტროს სახაზინო სამსახურის მონაცემებით, ოქტომბერში პირველი ექვსი სამუშაო დღის მაჩვენებლით სახელმწიფო ბიუჯეტში მობილიზებულია 32,5 მლნ ლარი. თუ შევადარებთ გასულ თვეებს - სექტემბერს, აგვისტოს და ივლისს, ვნახავთ, რომ დროის იგივე მონაკვეთში აღნიშნული მაჩვენებლი 32,5 მლნ ლარი მხოლოდ ივლისის მაჩვენებელზე უკეთესია. (იხ, გრაფიკი N1)

თუ გავითვალისწინებთ ოქტომბრის თვის სარეკორდოდ დაბალ საპროგნოზო მაჩვენებელს - 129,4 მლნ ლარს, ვფიქრობთ, ამას დიდი მნიშვნელობა არა აქვს და არსებული საპროგნოზო მაჩვენებელი შესრულდება გადაჭარბებით. მოგახსენებთ, რომ აშკარად ხელოვნურად არის ოქტომბრის თვის პროგნოზი შემცირებული, რათა შემდგომ ამას ყოველი თვის ბოლოს მოჰყვეს პოპულისტური განცხადებები, რომ თითქოს ბიუჯეტის საპროგნოზო მაჩვენებელი გადაჭარბებით შესრულდა.

სამაგიეროდ, ნოემბერ-დეკემბერში ფინანსთა სამინისტროს დაახლოებით 170 მლნ ლარის ამოღება მოუწევს ყოველთვიურად, რაც ცოტა საეჭვოდ გამოიყურება, რადგანაც ყველაზე შედეგიანი სექტემბრის თვე იყო, როდესაც 163 მლნ ლარის მობილიზება გახდა შესაძლებელი.

აქვე გვსურს მოკლე ეკონომიკური ანალიზი წარმოგიდგინოთ ბოლო დროს განვითარებულ მოვლენებზე. კერძოდ, ფინანსთა სამინისტროს ინფლაციის წინააღმდეგ ბრძოლის პოლიტიკას წლის ბოლომდე, შეიძლება, უკუშედეგი მოჰყვეს და გამოიწვიოს სერიოზული ინფლაციური პროცესები.

ლარის კურსის გამყარების საშუალებით ინფლაციის შემცირება, ვფიქრობთ, ინფლაციის კონტროლის ერთ-ერთი არაეფექტური მექანიზმია. გარდა იმისა, რომ ამგავრმა ხელოვნურმა ჩარევამ უარყოფითი გავლენა იქონია რეალურ ეკონომიკაზე, მას ექნება ინფლაციის ხელშეწყობის ეფექტიც - რადგანაც ბიუჯეტის შესახებ კანონის თანახმად ფული, რომელიც ხაზინის ანგარიშზეა დღეისათვის, წლის ბოლომდე არის დასახარჯი. ეს პროცესი დაწყებულია. ხაზინის ანგარიშზე რიცხული ნაშთი დასულია 98 მლნ-მდე, თუ გავითვალისწინებთ იმასაც, რომ ეს თანხა მომავალ ორთვენახევარშია დასახარჯი, დაგეგმილ ამოსაღებ თანხებთან ერთად წლის ბოლოსთვის, შესაძლოა, ველოდოთ ინფლაციას.

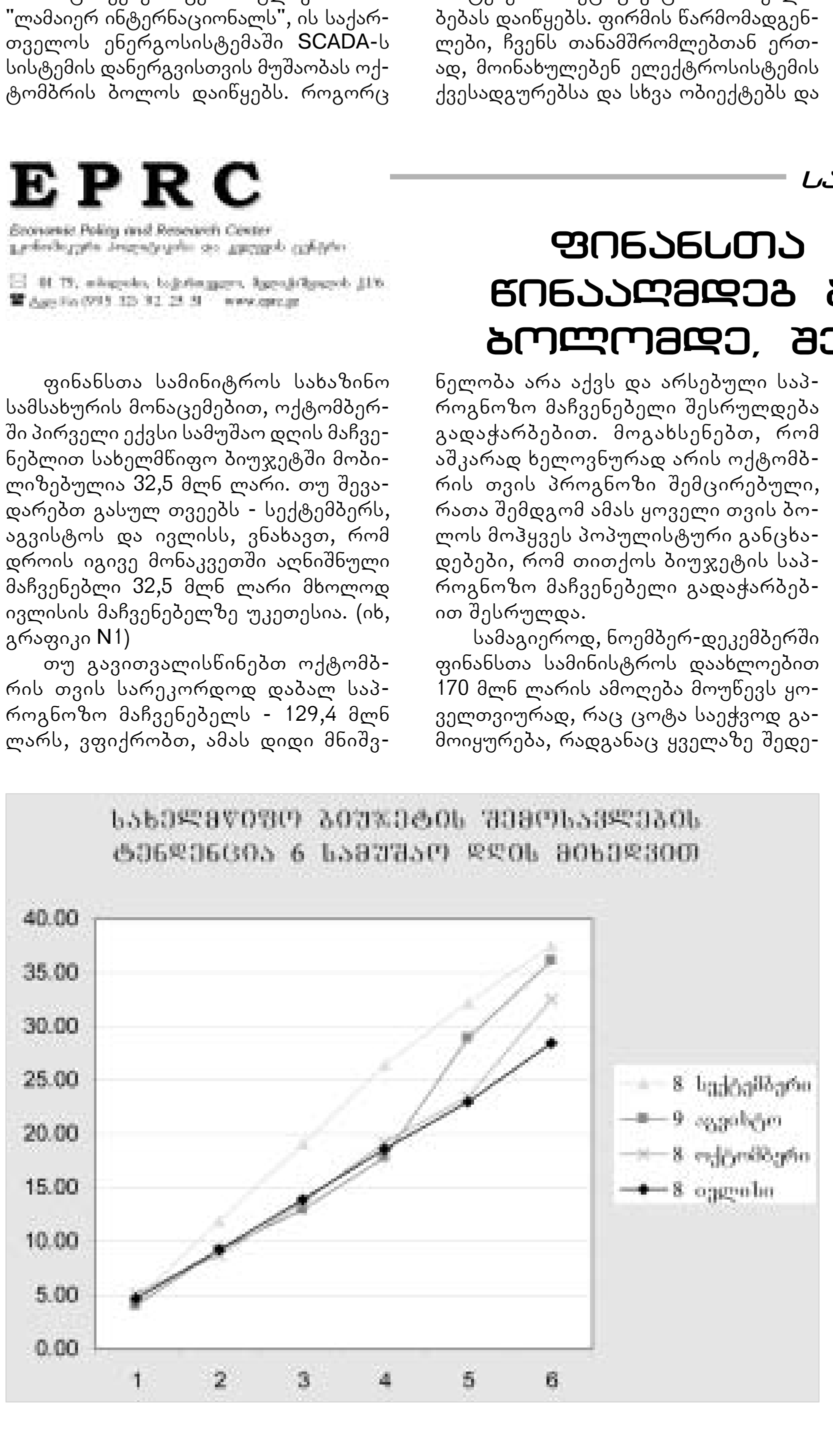

საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლები

სახაზინო სამსახურის ოპერატიული ინფორმაცია	ათ. ლარებში
1 იანვრის მდგომარეობით ხაზინის ანგარიშზე რიცხული სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლი ნაშთი	15 258.2
მათ შორის:	
ცენტრალური ხაზინის ანგარიში	7 975.7
ავტონომიური რესპუბლიკების, ქ. ფოთისა და რეგიონალური სახაზინო სამსახურების ანგარიშები	84.9
სავალუტო ანგარიშები	104.9
სოციალური დაზღვევის ფონდი	5 396.9
საგზაო ფონდი	1 695.8
ოქტომბრის ბოლოს ხაზინის ანგარიშზე რიცხული სახელმწიფო ბიუჯეტის [illegible] ნაშთი	97,926.8
მათ შორის:	
სახაზინო სამსახურის [illegible] ანგარიში 102115002	47.2
სახაზინო სამსახურის შემოსულობების ერთიან [illegible] ანგარიშზე არსებული ცენტრალური ბიუჯეტის ნაშთი-200122900	44,760.3
ავტონომიური რესპუბლიკების, ქ. ფოთისა და რეგიონალური სახაზინო სამსახურების ანგარიშები	5,662.9
სოციალური დაზღვევის ფონდი	28 627.5
საგზაო ფონდი	18 829.0

ორი სიტყვით

იაპონია. პოლიციელებმა გუშინ ტოკიოში, ერთ-ერთ ავტომანქანაში შვიდი ცხედარი აღმოაჩინეს. პოლიციის თანამშრომლები ვარაუდობენ, რომ მოხდა ჯგუფური თვითმკვლელობა. ახალგაზრდა იაპონელებმა, რომელთაგან ყველაზე უფროსი 20 წლის იყო, თავი მხუთავი გაზით მოიწამლეს. მათ ავტომანქანის ფანჯრები ბრეზენტით დახურეს და გამათბობელი ჩართეს. წინასწარი ვერსიით, დაღუპულებმა ერთმანეთი თვითმკვლელობისადმი მიძღვნილ ინტერნეტ-საიტზე გაიცნეს. ამგვარი ჯგუფური თვითმკვლელობები "ამომავალი მზის ქვეყანაში" ადრეც ხდებოდა. თვითმკვლელობის რაოდენობით იაპონიას მსოფლიოში ერთ-ერთი პირველი ადგილი უკავია. 2003 წელს თავი 32 ათასმა იაპონელმა მოიკლა. **24 საათი**

■ ■ ■

ჩეჩნეთი. შალის რაიონის სოფელ ავტურის მახლობლად გუშინ დილით სამხედრო კოლონაზე თავდასხმა განხორციელდა. ერთი ოფიცერი დაიღუპა, კიდევ სამი სამხედრო მოსამსახურე დაიჭრა. როგორც რადიო "თავისუფლება" იუწყება, ჯარისკაცებმა საპასუხო ცეცხლით ერთ-ერთი თავდამსხმელი გაანადგურეს, რის შემდეგაც მოჯაჰედებმა უკან დაიხიეს. გუშინ იმავე რაიონში, სოფელ სერჟენ-იურტთან სამხედროებსა და შეიარაღებულ ჯგუფს შორის ბრძოლაში ერთი ჯარისკაცი დაიღუპა და ოთხი დაიჭრა. მოკლულია ორი "ბოევიკიც". მოგვიანებით შალის რაიონის სოფელ დუბა-იურტთან კიდევ ერთი შეტაკება მოხდა. მოკლულია ოთხი და დაჭრილია 7 სამხედრო. "ბოევიკებმა" სამი კაცი დაკარგეს, დანარჩენებმა მიმალვა მოახერხეს. **ინტერ-პრესი**

■ ■ ■

ჩინეთი. პეკინის კომუნისტური ხელმძღვანელობა ეროვნული მასშტაბით ბენზინიდან ეთანოლზე გადასვლას გეგმავს. ჩინური ყოველკვირეულის "ძინძი შიკანის" მონაცემებით, გაისად ხელისუფლება მთელ ქვეყანაში ეთანოლის წარმოების განვითარებისა და გაყიდვისთვის მასშტაბურ კამპანიას დაიწყებს. ამის მიზეზია ქვეყნის სამხრეთში მდებარე დიდ ქალაქებში ნავთობზე ფასების სწრაფი ზრდა და ელექტროენერგიის ნაკლებობა. გარდა ამისა, ხელისუფლებას მიაჩნია, რომ ეთანოლის ფართო გამოყენება პეკინის 2008 წლის ოლიმპიადის წინ ეკოლოგიურ ვითარებას გააუმჯობესებს. ჰუბეის, შანდუნის, ჰებეისა და ძიანსუს პროვინციებში ეთანოლის აქტიური წარმოება უკვე დაიწყო. დღემდე ეთანოლი მხოლოდ ჩინეთის რამდენიმე ქალაქში, მათ შორის ჰენანის პროვინციის დედაქალაქ ჩენჟოუში გამოიყენებოდა. ჩინური ყოველკვირეულის ჟურნალისტებმა ქალაქის ერთ-ერთი ბენზინგასამართი სადგური მოინახულეს. გაირკვა, რომ დღის განმავლობაში იქ სულ 200 ლიტრი ეთანოლი იყიდება, იმ დროს, როცა ბენზინის და დიზელის საწვავის გაყიდვის დღიური მოცულობა 8 ათას 500 ლიტრს აღწევს. ბევრი მძღოლი შიშობს, რომ ახალი საწვავი ავტომანქანის ძრავს ავნებს. ჩენჟოუს ხელისუფლებამ სიტუაციის გამოსწორების მიზნით გამოსცა ბრძანება, რომლის მიხედვით, სახელმწიფო სტრუქტურების კუთვნილმა ავტომანქანებმა საწვავად მხოლოდ ეთანოლი უნდა გამოიყენონ. ეთანოლს მარცვლეულისგან აწარმოებენ. სამი ტონა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტისგან ერთი ტონა საწვავი მიიღება. მიღებულ ნივთიერებას შემდეგ გარკვეული პროპორციით ჩვეულებრივ ნავთობს ურევენ. **ინტერ-პრესი**

ბუშისა და კერის სპარინგ-პარტნიორები - კრეიგი და გრეგი

მელორ სტურუა
საქ. კორ. აშშ

ბუშის სპარინგ-პარტნიორს, რესპუბლიკელ სენატორს ჯად გრეგს უკვე აქვს საკმარისი გამოცდილება

საპრეზიდენტო დებატების მოკრივეთა ჭიდილთან შედარება უკვე ტრადიციად იქცა. ასეთი შედარებებისთვის კი პარალელები მართლაც მრავლადაა. თუმცა, რატომღაც დღემდე ერთ პარალელზე არ საუბრობდნენ. ცნობილია, რომ მოკრივეები ბრძოლის წინ აუცილებლად სვამენ თავის გრაფიკში სპარინგ-პარტნიორებთან დუელს, რომლებიც თავისი სტილითა და მანერით მომავალ მეტოქეს მაქსიმალურად ჰგვანან.

იგივე ხდება საპრეზიდენტო დებატების წინ და არც ბუში და კერია გამონაკლისი ამ წესიდან. როგორც პრეზიდენტ ბუშს, ასევე სენატორ კერის თავიანთი სპარინგ-პარტნიორები ჰყავთ. სენატორი თავის სპარინგ-პარტნიორს "ბუშს"-აც უწოდებს. იგი ვაშინგტონში ცნობილი იურისტი ჯორჯ კრეიგია (სახელიც კი ემთხვევა პრეზიდენტისას). რაც შეეხება პრეზიდენტს, მას სპარინგ-პარტნიორის როლში რესპუბლიკელი სენატორი ჰყავს ნიუ-ჰემპშირის შტატიდან, ოჯახის ძველი მეგობარი ჯად გრეგი. ამ უკანასკნელს უკვე აქვს მიმიკრიის გამოცდილება. იგი ალბერტ გორის როლს "ასრულებდა" 2000 წლის გორი-ბუშის საპრეზიდენტო დებატებში. გრეგის თქმით, ალ გორის იმიტაცია გაცილებით იოლი იყო. "გორი პროგნოზირებადია, იგი მექანიკურია და მოქმედების სპეციფიკურ ხაზს მიჰყვება, ხოლო კერი ერთდროულად რამდენიმე მიმართულებას ირჩევს, რომლებიც, შესაძლოა, ერთმანეთს არც შეესაბამებოდეს," - აღნიშნავს რესპუბლიკელი სენატორი.

რაც მთავარია, არც ერთ სპარინგ-პარტნიორს არ შეუძლია დაიტრაბახოს ორიგინალთან ახლო ნაცნობობით. ამ ნაკლს კი კრეიგი და გრეგი ბუშისა და კერის პოლიტიკური შეხედულებებისა და ორატორული ხერხების სკრუპულოზური შესწავლით ივსებენ. ამასთანავე, მათ თავიანთი ბოსების სუსტი წერტილების შესწავლაც უწევთ, მაგალითად, კერის ცვალებადი და ბუშის ემოციური ხასიათისა. თეთრი სახლის კადრების უფროსის ენდრიუ ქარდის სიტყვებით, "სპარინგის" დროს სენატორი გრეგი პრეზიდენტის გააფთრებამდე მიყვანას, ხოლო ეს უკანასკნელი საკუთარი მრისხანების დაოკებას ცდილობდა.

მაიამიში პირველი დებატების შემდეგ სენატორ კერის სპარინგ-პარტნიორი საკუთარი ნამუშევრით კმაყოფილი იყო. "ჩვენ პრეზიდენტის 100 სავარაუდო მოქმედებიდან 99-ის პროგნოზირება შევძელით," - ამბობს კრეიგი. სენატორ გრეგის მიერ საკუთარი წვლილის შეფასება კი უფრო მოკრძალებულია. მისი განცხადებით, ბუშზე იერიში ისეთი ძლიერიც არ იყო, როგორც ამას დემოკრატები ამტკიცებენ.

მეორე დებატებამდე სენატორი გრეგი ამტკიცებდა, რომ პრეზიდენტი "გაცილებით უფრო ძლიერია შიდაპოლიტიკურ საკითხებში, ვიდრე ეს პუბლიკას წარმოუდგენია. მას ნამდვილად აქვს სატრაბახოდ საქმე". გარდა ამისა, "ყოველი შემთხვევისთვის" რესპუბლიკელები ავრცელებენ ხმებს, თითქოს "ციცერონის ეპოქის შემდეგ" კერი საუკეთესო პოლიტიკური ორატორია. ეს კი ბუშის წარუმატებლობის დაკნინებისა და წარმატების უფრო აღმატებით ხარისხში აყვანის მიზნით კეთდება, რათა წაგების შემთხვევაში იგი ციცერონთან მარცხად, ხოლო გამარჯვების შემთხვევაში ციცერონის დამარცხებად გამოაცხადონ.

სენატორ კერისთვის სპარინგ-პარტნიორი გავლენიანმა ვაშინგტონელმა იურისტმა ვერნონ ჯორდანმა გამონახა. ჯორდანი კერის "დებატების ჯგუფს" ხელმძღვანელობს და აშშ-ს ყოფილი პრეზიდენტის ბილ კლინტონის ახლო მეგობარია. იგი იყო "ნახევარმცველი" კლინტონისა, როცა ამ უკანასკნელს იმპიჩმენტი ემუქრებოდა. მთელი ზაფხულის განმავლობაში კრეიგი სწავლობდა ბუშის თითქმის ყველა საჯარო გამოსვლას, რომელიც მისთვის ინტერნეტგვერდის: www.whitehouse.gov-ის საშუალებით იყო შეკრებილი. "ეს არის შესანიშნავი ვებგვერდი, მის სიტყვებზე დაკვირვებით, ზუსტად შეიძლება განსაზღვრო, როგორ შეეცდება იგი ერაყის საკითხზე კერიზე შეტევის განხორციელებას," - აღნიშნა კრეიგმა. როგორც ირკვევა, ბუშის ფრაზეოლოგია ისე გაუთავისებია კრეიგს, რომ მთელი მისი ოჯახი ანალოგიურად ალაპარაკებულა.

მსხვილი იურიდიული ფირმის "უილიამსი და კონოლი" პარტნიორი კრეიგი აღნიშნავს, რომ პირადად პრეზიდენტ ბუშს იგი არასდროს შეხვედრია. თუმცა, ამის კომპენსირებას იგი ბუშის ბიოგრაფიის შესწავლით ახდენს. კრეიგი ამბობს, რომ "აღფრთოვანებულია სისადავისკენ ბუშის მისწრაფებით, რაც უბრალო ფრაზებით ზემოქმედებაში გამოიხატება. ადრე მე ისინი მხოლოდ და მხოლოდ ცარიელ ლოზუნგებად მეჩვენებოდა".

სენატორი გრეგი უფრო თავშეკავებულია, როცა რეპორტიორები მისგან შეფასებებს ითხოვენ. "ერთ-ერთი მიზეზთაგანი იმისა, თუ რატომ ამირჩია პრეზიდენტმა ამ როლისთვის ის არის, რომ მე ვიცი ენაზე კბილის დაჭერა," - მრავალმნიშვნელოვნად შენიშნავს იგი. მისი აზრით, საკუთარი მოქმედების მანერისთვის ფარდის ახდით მეტოქის წისქვილზე დაასხამს წყალს. ერთადერთი, რაზეც გრეგი დაუფარავად საუბრობს, კერიდ გარდასახვის სირთულეებია, რასაც ამ უკანასკნელის მიერ შეხედულებების ხშირი ცვლა განაპირობებს. უმთავრესი სამიზნე, რაზეც ბუში დებატების განმავლობაში ზეწოლას შეეცდება, სენატორისთვის "ფლიპ-ფლოპ"-ის წოდებაა, რაშიც "არამდგრად ადამიანს" იგულისხმებს. გრეგი ასევე არ ამხელს პრეზიდენტ ბუშთან ჩატარებული სპარინგების რაოდენობას. ბუშის მრჩევლების თქმით, გადაწყვეტილი იყო რეალური დებატების წინ პრეზიდენტი "არ გადაეტვირთათ". ამასთან დაკავშირებით პრეზიდენტის სპარინგ-პარტნიორი "დელფოსის ორაკულის სიცხადით ამბობს: ჩვენ იმდენი ვივარჯიშეთ, რამდენსაც პრეზიდენტი მიიჩნევდა საჭიროდ". მოდი და გაიგე!

ჯერჯერობით კი, თუ განვლილი ორი დებატებით ვიმსჯელებთ, კრეიგი აშკარად ჯაბნის გრეგს.

მოსკოვი ბალტიისპირეთის ქვეყნებისგან ოკუპაციის ხარჯების ანაზღაურებას ითხოვს

ვლადიმერ სოკორი

რუსეთის ბოლოდროინდელ მოთხოვნებს - ბალტიისპირეთის ქვეყნებმა საბჭოთა კავშირის ოკუპაციის ხარჯები გადაიხადონ - ამ ქვეყნების პრეზიდენტები და პრემიერ-მინისტრები 4 ოქტომბერს ვილნიუსსა და რიგაში ერთხმად პასუხობდნენ. რუსეთის საანგარიშო პალატის მიერ 30 სექტემბერს გამოქვეყნებულ ანგარიშში გამოთქმული პრეტენზიები, ბალტიისპირეთის ქვეყნებზე კრემლის პოლიტიკური ზეწოლის ახალ ხერხად იქნა შეფასებული.

პალატის ანგარიშმა, 1991 წლიდან პირველად, ოფიციალურ დონეზე წამოაყენა დებულება, რომ რუსეთს, როგორც საბჭოთა კავშირის სამართალმემკვიდრეს, კომპენსაცია ეკუთვნის ბალტიისპირეთის სამი ქვეყნიდან ჯარების გამოყვანისთვის. მოხსენებაში ნათქვამია, რომ იქ მდებარე ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქონების სამართლებრივი სტატუსი, ჯერჯერობით, გაურკვეველია, და "ქონების ორმხრივ ცნობას" მოითხოვს. ასევე, რუსეთს შეუძლია მოითხოვოს "კომპენსაცია იმ საშუალებებზე, რომლებიც ესტონეთის, ლატვიისა და ლიტვის ტერიტორიაზე დარჩა". კომპენსაციის პრეტენზიები ეხება სამხედრო ქონებას, რომელიც იქ რუსეთის ჯარების გაყვანის შემდეგ დარჩა. ანგარიში ემყარება რუსეთის მთავრობის 1993 წლის გადაწყვეტილებას (სხვათა შორის, არასოდეს გატარებულა ცხოვრებაში), სადაც აღნიშნულია, რომ აუცილებლად უნდა მოითხოვონ კომპენსაცია ბალტიის ქვეყნებში გაუქმებული სამხედრო ბაზებისთვის, რათა დაფინანსდეს რუსეთში ახალი საცხოვრებლები და დემობილიზებული ოფიცრების პენსიები.

საანგარიშო პალატა შემდგომი წინადადებით გამოდის: რუსეთმა ესტონეთის, ლატვიისა და ლიტვისაგან საბჭოთა კავშირის ვალდებულებებში პროპორციული მონაწილეობა მოითხოვოს. საქმე ეხება 1991 წლის შემდეგ რუსეთის მიერ საგარეო ვალად აღიარებულ ვალდებულებებს. პალატის რუსეთის ცენტრალურ ბანკსა და "ვნეშტორგბანკთან" შეთანხმებულ მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ ბალტიის ქვეყნების "დავალიანება" ამ საკითხში 3,06 მლრდ აშშ დოლარს შეადგენს.

რუსეთის სახელმწიფო სათათბირომ ამ ანგარიშის შედგენა პალატას 2003 წლის თებერვალში დაავალა. საანგარიშო პალატამაც ცოტა ხნის წინ დავალება შეასრულა და ანგარიში როგორც ფედერაციის საბჭოს და დუმას, ასევე მინისტრთა საბჭოსა და პრეზიდენტ პუტინის ადმინისტრაციას გადაუგზავნა. პალატის თავმჯდომარის, სერგეი სტეპაშინის (პუტინის პოლიტიკური მოკავშირე) მიერ მოწონებული ანგარიში რეკომენდაციას იძლევა, რომ "ყველა აუცილებელი საშუალებები" იქნეს გამოყენებული, რათა ბალტიისპირეთის ქვეყნებთან "საკამათო ქონებისა და ფინანსური საკითხები" გადაიჭრას (ინტერფაქსი, 30 სექტემბერი).

4 ოქტომბერს ვილნიუსში შეხვედრისას, ლიტვისა და ესტონეთის პრეზიდენტებმა, ვალდას ადამკუსმა და არნოლდ რუუტელმა რუსეთს შეახსენეს, რომ კომპენსაციის მოთხოვნას არანაირი სამართლებრივი საფუძველი არ გააჩნია, რადგანაც ბალტიის ქვეყნების ოკუპაცია უკანონო იყო და არასოდეს უცვნიათ საერთაშორისო დონეზე. პირიქით, "ჩვენ შეგვიძლია წამოვაყენოთ პრეტენზიები განადგურებული სიცოცხლეების, დანგრეული სახელმწიფოს, იმ მატერიალურ ზარალზე, რომელიც ჩვენ განვიცადეთ... თუ ვინმე კომპენსაციის მოთხოვნით გამოვა, ეს ჩვენ გვაიძულებს, მთელი საოკუპაციო პერიოდის განმავლობაში მიყენებული ზიანის ანაზღაურება მოვითხოვოთ," - აცხადებს ადამკუსი. რუუტელი აღნიშნავს, რომ ესტონეთი 1939 წელს ცხოვრების დონით ფინეთს უტოლდებოდა, რაც იმის მანიშნებელია, რომ ოკუპაციამ ესტონეთის განვითარება 5 ათეული წლით დასწია უკან. რუუტელი ურჩევს რუსეთს, შიდა დემოკრატიულ და ეკონომიკურ განვითარებას მიხედოს.

ლიტვის საგარეო საქმეთა მინისტრი ანტანას ვალიონისი მოსკოვის პრეტენზიებს "ოკუპაციისა და ანექსიის ფაქტის უარყოფის მცდელობასა" და "აგრესორის მიერ კომპენსაციის მოთხოვნის გაუგონარ ფაქტს" უწოდებს. მაშინ, როდესაც ვალიონისი მოსკოვის ნაბიჯს "აბსურდულ პროპაგანდად" მიიჩნევს, ლატვიის პრემიერ-მინისტრი ინდულის ემსისი მას სიგნალად აღიქვამს, რომ რუსეთი მზადაა, პირიქით წაუყენოს პრეტენზიები ბალტიისპირეთის ქვეყნებს, თუ ისინი რუსეთის მხრიდან ოკუპაციის რეპარაციას მოითხოვენ. და შესაბამისად, ემსისი მეზობელ ქვეყნებს მსგავსი მოთხოვნებს წაყენების ნაცვლად, მოსკოვისგან ბალტიისპირეთის ქვეყნების ძალისმიერი ანექსიის პოლიტიკურ აღიარების მიღწევას სთავაზობს.

ლიტვის პირველი პრეზიდენტი (1990-1992წწ.), ამჟამად ევროპარლამენტარი ვიტაუტას ლანდსბერგისი იხსენებს, რომ მსგავს მუქარებს მისი მმართველობის პერიოდშიც ჰქონდა ადგილი. კრემლი ვალდებულებების დაკისრებითა და საბჭოთა ვალების ნაწილის მათზე (ბალტიისპირეთის ქვეყნებზე) გადაწერით იმუქრებოდა. ლიტვის პარლამენტმა 2000 წელს (მაშინ ლანდსბერგისი იყო სპიკერი და 1992 წლის რეფერენდუმის შესაბამისად მოქმედებდა) მიიღო კანონი, რომელიც ოკუპაციის პერდიოში მიყენებული ზარალის ანაზღაურების მოთხოვნას ითვალისწინებდა. ლიტვის მთავრობამ 2000 წელს ამ ზარალის დადგენის მიზნით სპეციალური კომისია შექმნა, რომელმაც ზარალის ოდენობა 80 მლრდ ლიტით (დაახლოებით 23 მლრდ ევრო ან 30 მლრდ აშშ დოლარი) შეაფასა.

ლიტვის ებრაული სათვისტომოს ერთ-ერთმა ლიდერმა და ნაცისტური და საბჭოთა საოკუპაციო რეჟიმების დანაშაულთა აღმოფხვრის საერთაშორისო კომისიის თავმჯდომარემ ემანუელის ზინგერისმა გამოაქვეყნა განცხადება, რომელშიც აღნიშნულია, რომ მოსკოვის მოთხოვნები კომისიის მიერ მიკვლეული მასალების აშკარა გამოწვევაა და უხეშად ეწინააღმდეგება საერთაშორისო სამართალს. უფრო მეტიც, "ბალტიისპირეთის ერების საბაზრო ეკონომიკის განადგურებითა და მათი კოლონიად გადაქცევის მცდელობით, ოკუპაციამ მილიონობით ბალტიისპირეთის მოქალაქეს მოუტანა უბედურება. ჩვენი ქვეყნები დღემდე იმკიან მის შედეგებს". განცხადებაში რუსეთის ხელისუფლების მიმართ რჩევაცაა გამოთქმული - უმჯობესია, კრემლი ამ და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით "უფრო კრიტიკული იყოს საბჭოთა რეჟიმის მიმართ, ვიდრე გამმართლებელი. ეს რუსეთსაც და მის მეზობლებსაც უფრო უსაფრთხოდ აგრძნობინებდა თავს".

BP-მ და "ევრაზიის ფონდმა" გააფორმეს ხელშეკრულება მილსადენის პროექტის მონიტორინგის ახალი პროგრამის შესახებ საქართველოში მოქმედი არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის

სამშაბათი, 12 ოქტომბერი - BP-ს და "ევრაზიის ფონდს" აქვთ პატივი გამოაცხადონ, რომ მათ შორის გაფორმდა "ურთიერთგაგების მემორანდუმი", რომელიც შეეხება ახალი 18-თვიანი პროგრამის დაწყებას საქართველოში მოქმედი არასამთავრობო ორგანიზაციებისათვის, რომელთა ინტერესის სფეროში შედის ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის და სამხრეთ კავკასიური გაზსადენის პროექტების მშენებლობის მიმდინარეობის და ექსპლუატაციის საკითხები.

მილსადენის პროექტის მონიტორინგის და დიალოგის ინიციატივა ("PMDI") მიზნად ისახავს ახალი, დამოუკიდებელი ფორუმის შექმნას, რომელიც უზრუნველყოფს უფრო ქმედით მონაწილეობას არასამთავრობო ორგანიზაციების მხრიდან მილსადენის პროექტის მონიტორინგის და ინფორმაციის გავრცელების პროცესებში. PMDI-ს მეშვეობით არასამთავრობო ორგანიზაციებს ეძლევათ შესაძლებლობა, რომ მიიღონ უფრო სრულყოფილი ინფორმაცია პროექტების შესახებ, გაიუმჯობესონ მილსადენის პროექტის განხორციელების პროცესის მონიტორინგის ჩატარების პრაქტიკული უნარ-ჩვევები და უკეთ მოემსახურონ მილსადენის დერეფნის გაყოლებით მცხოვრები მოსახლეობის მოთხოვნილებებს ინფორმაციის მიწოდების თვალსაზრისით. პროგრამას უხელმძღვანელებს "ევრაზიის ფონდი," რომელიც წარმართავს და კოორდინირებას გაუწევს არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობის პროცესს და შეასრულებს ძირითადი მაკავშირებელი რგოლის ფუნქციას BP-ს და პროგრამის მონაწილე არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს შორის.

პროგრამა ორი ძირითადი ნაწილისაგან შედგება:

(i) ტრენინგის და მონიტორინგის პროგრამა, რომლის ფარგლებშიც შეიქმნება მონიტორინგის სამუშაო ჯგუფები, რომელიც დაკომპლექტდება ქართული არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლობითი სპექტრით. სამუშაო ჯგუფები განახორციელებენ მონიტორინგს, რომლის ფარგლებშიც ყურადღება გამახვილდება საკვანძო სფეროებზე, როგორიცაა გარემოს დაცვა და სოციალური საკითხები, კულტურული მემკვიდრეობა და დასაქმებულთა უფლებები. ამ ჯგუფების მუშაობის შედეგად მომზადებული ანგარიშების გამოქვეყნება იქნება PMDI-ს პროცესის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი და ხელს შეუწყობს კონსტრუქციულ დიალოგს შერჩეულ თემატურ საკითხებზე.

(ii) მცირე გრანტების პროგრამა, რომელიც გათვლილია არასამთავრობო ორგანიზაციების ჯგუფებზე და მიზნად ისახავს უნარ-ჩვევების განვითარებას და ინფორმაციის გაცვლის პროცესის ხელშეწყობას თბილისსა და მილსადენის რაიონებში მოქმედ არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის. PMDI-ს საგრანტო პროგრამის ფარგლებში, მსხვილი და მცირე არასამთავრობო ორგანიზაციები ერთობლივად იმუშავებენ ორგანიზაციული შესაძლებლობების გაფართოების მიმართულებით, რათა უკეთ მოემსახურონ მილსადენის მარშრუტის გასწვრივ მცხოვრები მოსახლეობის მოთხოვნილებებს ინფორმაციის მიწოდების თვალსზრისით.

პროგრამის დაფინანსებაში მონაწილეობას მიიღებს საგარეო დონორების კოალიცია, რაც უზრუნველყოფს PMDI-ით გათვალისწინებული მონიტორინგის საქმიანობის დამოუკიდებლობას BTC/SCP-სგან. ამჟამად მიმდინარეობს დონორებთან თანამშრომლობის სრული სპექტრის საბოლოო დეტალებზე შეთანხმების პროცესი.

ხელშეკრულების ხელმოწერის ცერემონიალზე BP-Georgia-ს საგარეო საქმეთა მენეჯერმა - დევიდ გლენდინინგმა განაცხადა: "ჩვენ ვცდილობთ წარვმართოთ ნავთობსადენის და გაზსადენის მშენებლობის პროექტები გამჭვირვალების მაღალი დონის პირობებში და ამ მიზნით ფართო კონსულტაციები გავმართეთ ადგილობრივ მოსახლეობასთან, ხელისუფლებასთან და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან. ეს პროექტი ამ პროცესის ახალ და მნიშვნელოვან კომპონენტს წარმოადგენს. მოხარული ვართ "ევრაზიის ფონდთან" თანამშრომლობის პერსპექტივით და ვიმედოვნებთ, რომ ეს პროექტი დაეხმარება არასამთავრობო ორგანიზაციებს კომპანიის საქმიანობის უკეთ გაცნობის პროცესში და, ჩვენის მხრივ, შევძლებთ მივიღოთ სასარგებლო რეკომენდაციები, თუ რა გზებით უნდა მოხდეს ჩვენი სამუშაოს ზოგიერთი ასპექტის გაუმჯობესება, პროექტის მიმდინარეობის პარალელურად."

"ევრაზიის ფონდის" რეგიონულმა ვიცე-პრეზიდენტმა ანდრეა ჰარისმა დასძინა: "მილსადენის მარშრუტზე მონიტორინგის განხორციელების პროცესში არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობა უაღრესად მნიშვნელოვანია. თუმცა დღემდე ამის სტაბილურად განხორციელება ვერ ხერხდებოდა რესურსების, დროის თუ კვალიფიკაციის ნაკლებობის გამო. PMDI-ს მეშვეობით მოხდება სამოქალაქო სექტორის კვალიფიკაციის დონის მნიშვნელოვანი ამაღლება, მიღებული ცოდნის შემდგომი გადაცემის შესაძლებლობით. პროგრამა ასევე ხელს შეუწყობს კონსტრუქციული დიალოგის წარმართვას არასამთავრობო ორგანიზაციებს და მილსადენების ოპერატორ კომპანიებს შორის. განსაკუთრებულ აღნიშვნას იმსახურებს BTC/SCP-ს აქტიური პოზიცია, რომ ამ პარტნიორული ურთიერთობის მეშვეობით შექმნას საზოგადოების მონაწილეობისათვის შესაფერისი შესაძლებლობები. ღრმად გვწამს, რომ უნარ-ჩვევების განვითარებისკენ მიმართული ეს პროგრამა ძალზედ სასიკეთოდ წაადგება საქართველოს არასამთავრობო სექტორს ახლაც და მომდევნო წლებშიც."

"ევრაზიის ფონდმა" უკვე განიხილა პროგრამა რამდენიმე დაინტერესებულ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან და უახლოეს მომავალში გამოაქვეყნებს ინფორმაციას რეგისტრაციის წესის შესახებ.

ცნობა რედაქტორებისათვის:

BTC Co.-ს აქციონერები არიან: BP (30.1%), SOCAR (25.00%), Unocal (8.90%), Statoil (8.71%), TPAO (6.53%), Eni (5.00%), Total (5.00%), Itochu (3.40%), INPEX (2.50%), ConocoPhillips (2.50%) და Amerada Hess (2.36%).

SCP Co.-ს აქციონერები არიან: BP (25.5%), Statoil (25.5%), LukAgip (10%), SOCAR (10%), TPAO (9%), TFE (10%), NICO (10%).

შპს "ევრას" განცხადება

სამშენებლო ფირმა შპს "ევრა" აცხადებს კონკურსს ინჟინერ-მშენებლის (1 ვაკანსია), ინჟინერ-კონსტრუქტორისა (1 ვაკანსია) და არქიტექტორის თანამდებობაზე (1 ვაკანსია).

ვალდებულებები:
** სრული სამშენებლო მენეჯმენტი.
** სამშენებლო დაკვეთის შესრულების კონტროლი.
** სამშენებლო ბაზრის ანალიზი.
** სრული არქიტექტურული მენეჯმენტი.
** პროექტირება და სამშენებლო დაგეგმარება.
** კლიენტებთან ურთიერთობა.

მოთხოვნები:
** უმაღლესი განათლება (ინჟინერ-მშენებელი, ინჟინერ-კონსტრუქტორი, არქიტექტორი).
** სასურველია სამუშაო გამცდილება.
** გუნდის წევრად მუშაობის უნარის ფლობა.
** კომპიუტერის ცოდნა (MS office).
** ინგლისური და რუსული ენების ცოდნა.

შერჩეული კანდიდატები გაიგზავნებიან ლიტვის რესპუბლიკაში შემდგომი განათლებისა და სტაჟირებისათვის.

გთხოვთ გამოაგზავნოთ თქვენი ავტობიოგრაფია (CV) ქართულ და ინგლისურ ენებზე შემდეგ მისამართზე: evraltd@hotmail.com ან ფაქსის ნომერზე: (+99532) 911-802. განაცხადების მიღების ბოლო ვადაა 2004 წლის 30 ოქტომბერი. დავუკავშირდებით აპლიკანტების მხოლოდ გარკვეულ რაოდენობას.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით ახმეტის რაიონის სოფელ ქვემო ალვანის სკოლის რემონტი.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება სოფელ ქვემო ალვანელის განვითარების სათემო კავშირთან "ალვანელი", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "ალვანელი" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ახმეტის რაიონი, სოფელ ქვემო ალვანი, გამგეობის შენობა. საკონტაქტო პირი იური მრელაშვილი, სათემო კავშირი "ალვანელის"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ოქტომბრიდან 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 700 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ახმეტის რაიონი, სოფელ ქვემო ალვანი, გამგეობის შენობა. საკონტაქტო პირი იური მრელაშვილი, სათემო კავშირი "ალვანელი"-ს თავმჯდომარე

2004 წლის 15 ნოემბრის 12 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **12:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

20 დღე ბორჯომში

საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის ძალისხმევით, კურორტ ბორჯომში შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვები დაისვენებენ.

თერთმეტი ოქტომბრიდან 20 დღის მანძილზე 5 პანსიონატის 279 აღსაზრდელი საკურორტო-სარეაბილიტაციო პროგრამის ფარგლებში ბორჯომში გაემგზავრა. ფონდის დირექციამ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, "პანაცეა" და კავშირი "საქართველოს დემოგრაფია და სოციალური მოწყობა" გააფორმა ხელშეკრულება, რომელიც ინვალიდი ბავშვების დასვენებას ითვალისწინებს.

სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდი ამ ღონისძიებას უზრუნველყოფს სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებული თანხიდან.

ბორჯომში დაისვენებენ კასპის, სენაკის, ქუთაისისა და თბილისის პანსიონატების აღსაზრდელები.

ორგანიზაცია "პანაცეა" უზრუნველყოფს შპს "კასპის ინვალიდ ბავშვთა პანსიონატის" (55 ბავშვი), შპს პანსიონატ "ნატვრის ხის" (55 ბავშვი), შპს "მ. გურამიშვილის სახელობის პედიატრიული კლინიკის" (39 ბავშვი) აღსაზრდელების მომსახურებას.

კავშირი "საქართველოს დემოგრაფია და სოციალური მოწყობა" უზრუნველყოფს შპს "სენაკის ინვალიდ ბავშვთა პანსიონატის" (95 ბავშვი), შპს ქუთაისის პანსიონატი "ტონუსის" (35 ბავშვი) აღსაზრდელების მომსახურებას.

ნონა მაისურაძე

პრიორიტეტი - ფსიქიკური ჯანმრთელობა

გზა, რომელიც გლდანის ფსიქიატრიული საავადმყოფოსკენ მიდის, ნაგავსაყრელადაა ქცეული, ხოლო საავადმყოფოს შენობა, სადაც პაციენტები იზოლირებულნი არიან, მთლიანად ამორტიზირებულია. ანტისანიტარია, მედიკამენტების მწირი რაოდენობა, კვების დაბალი ხარისხი, ბუნებრივი აირის უქონლობა, მაღალი ელექტროტარიფი, არარსებული კავშირი გარე სამყაროსთან - ქმნის იმ სამარცხვინო პირობებს, რომელიც დღეისათვის წარმოადგენს სახეს ფსიქიატრიული დაწესებულებებისა, სადაც მკურნალობის კურსის სწორად წარმართვა და ავადმყოფის გამოჯანმრთელება შეუძლებელია. სახელმწიფო ვერ ასრულებს მის მიერ აღებულ ვალდებულებას - უფასოდ უმკურნალოს ფსიქიკურად დაავადებულ ადამიანებს. ყოველდღიურად ერთ ავადმყოფზე გამოყოფილი ექვსი ლარი, რომელიც პაციენტის წამლებით მომარაგებაზე, კვებაზე, სამედიცინო პერსონალის ხელფასსა და კომუნალურ გადასახადებზე ნაწილდება, ფსიქიატრიული სამსახურის ნორმალურ ფუნქციონირებას ვერ უზრუნველყოფს. 10 ოქტომბერს, საქართველოს ფსიქიკური ჯანმრთელობის ასოციაციის ინიციატივით, გაიმართა ფსიქიკური ჯანმრთელობის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი შეხვედრა, რომლის მთავარი თემა იყო ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის ერთიანობა და ურთიერთკავშირი. "არ არსებობს ჯანმრთელობა ფსიქიკური ჯანმრთელობის გარეშე, - ასეთი გახლდათ მისი ძირითადი აზრი, - ადამიანი ფიზიკურისა და ფსიქიკურის კოორდინირებული მთლიანობაა და საჭიროებს კომპლექსურ მკურნალობას, ერთიან მიდგომას. ეს კი გულისხმობს კარგად ორგანიზებული ფსიქო-სოციალური დახმარების სისტემის არსებობას, რომლის წარმატებით განხორციელებისათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მის მიმართ საზოგადოების სწორი დამოკიდებულების ფორმირება." საზოგადოების ინფორმირება ფსიქიკური და ემოციური დარღვევების თაობაზე და მოსახლეობაში ოპტიმალური ფსიქიკური ჯანმრთელობის შენარჩუნებისათვის ზრუნვა მნიშვნელოვანი საკითხია, მაშინ, როცა მსოფლიოში ორმოცდაათ მილიონ ადამიანს აღენიშნება სხვადასხვა ნეირო-ფსიქიკური აშლილობები და ეს ციფრი მზარდია.

ექსპერტების გათვლებით საქართველოში 100 000--მდე ფსიქიკურად დაავადებულია. ოფიციალური მონაცემებით, აღრიცხულია 80 000, აქედან 1045 ფსიქიატრიულ საავადმყოფოებშია მოთავსებული, 30 000 - ფსიქო-ნევროლოგიურ დისპანსერში იღებს სამედიცინო დახმარებას, რაც თვეში ერთხელ უფასო კონსულტაციასა და წამლების მინიმალურ რაოდენობას გულისხმობს. პაციენტთა დანარჩენი ნაწილი ექიმებთან კერძოდ მკურნალობს, ნაწილი თვითმკურნალობას ეწევა, დიდი ნაწილი კი მკურნალობის გარეშეა დარჩენილი.

მაია ჯიქია

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით ახმეტის რაიონის სოფელ ხალაწანის წყალსადენის რეკონსტრუქცია.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება სოფელ ხალაწანის განვითარების სათემო კავშირთან "იმედი", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "იმედი" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ახმეტის რაიონი, სოფელ ქვემო ალვანი, გამგეობის შენობა. საკონტაქტო პირი ზახირ ხუგაევი, სათემო კავშირი "იმედი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ოქტომბრიდან 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 100 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ახმეტის რაიონი, სოფელ ხალაწანის, გამგეობის შენობა. საკონტაქტო პირი ზახირ ხუგაევი, სათემო კავშირი "იმედი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 16 ნოემბრის 12 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **12:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით კასპის რაიონის სოფელ დოესის წყალსადენის რეკონსტრუქციის სამუშაოები.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება

სოფელ დოესის სათემო კავშირთან "დოესი", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "დოესი" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, კასპის რაიონი, სოფელ დოესი, თემის საკრებულოს შენობა. საკონტაქტო პირი შალვა უხურგუნაშვილი, სათემო კავშირი "დოესი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 19 ოქტომბრიდან 10-დან 17 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 600 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, კასპის რაიონი, სოფელ დოესი, თემის საკრებულოს შენობა. საკონტაქტო პირი შალვა უხურგუნაშვილი, სათემო კავშირი "დოესი" თავმჯდომარე.

2004 წლის 17 ნოემბრის 12 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **12:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით ზუგდიდის რაიონის სოფელ რიყეს კულტურის სახლის სარეკონსტრუქციო სამუშაოები.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება

რიყეს საკრებულოს განვითარების სათემო კავშირთან "რიყე-2001", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "რიყე-2001" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ზუგდიდის რაიონი, სოფელ რიყეს, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი ელგუჯა ძიმცეიშვილი, სათემო კავშირი "რიყე-2001"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ოქტომბრიდან 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 700 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ზუგდიდის რაიონი, სოფელ რიყეს, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი ელგუჯა ძიმცეიშვილი, სათემო კავშირი "რიყე-2001"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ნოემბრის 17 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **17:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით ზუგდიდის რაიონის სოფელ განმუხურის საშ. სკოლის რემონტი.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება

განმუხურის საკრებულოს განვითარების სათემო კავშირთან "განარჯია", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "განარჯია" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ზუგდიდის რაიონი, სოფელ განმუხურის, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი გოჩა მიშველია, სათემო კავშირი "განარჯია"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ოქტომბრიდან 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 700 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ზუგდიდის რაიონი სოფელ განმუხურის, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი გოჩა მიშველია, სათემო კავშირი "განარჯია"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ნოემბრის 14 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **14:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით სენაკის რაიონის სოფელ თეკლათის საშ. სკოლის რემონტი.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება

თეკლათის საკრებულოს განვითარების სათემო კავშირთან "თეკლათი", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "თეკლათი" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, სენაკის რაიონი, სოფელ თეკლათის, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი დავით პერტაია, სათემო კავშირი "თეკლათი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 16 ოქტომბრიდან 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 700 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, სენაკის რაიონი, სოფელ თეკლათის, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი დავით პერტაია, სათემო კავშირი "თეკლათი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 16 ნოემბრის 12 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **12:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი
GEORGIAN SOCIAL INVESTMENT FUND

განცხადება ტენდერის შესახებ

საქართველოს მთავრობამ საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდის პროექტისათვის (სსიფ) განვითარების საერთაშორისო ასოციაციისაგან (გსა) მიიღო სესხი და აპირებს დააფინანსოს სესხის ნაწილით **ჩოხატაურის რაიონის სოფელ ზემო სურების საშუალო სკოლის სარემონტო სამუშაოები.**

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდმა გააფორმა ჩარჩო ხელშეკრულება

სოფ. ზემო სურების სათემო კავშირთან "მომავლის იმედი", რომელიც შემდგომში იმოქმედებს როგორც დამქირავებელი. აქედან გამომდინარე, სათემო კავშირი "მომავლის იმედი" იწვევს საქართველოში რეგისტრირებულ დაინტერესებულ კერძო სამშენებლო ორგანიზაციებს კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად.

საკონკურსო დოკუმენტაცია შეგიძლიათ მიიღოთ შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ჩოხატაურის რაიონი, სოფელი ზემო სურები, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი ტარიელ კეკელიძე, სათემო კავშირი "მომავლის იმედი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 15 ოქტომბრიდან 10-დან 18 საათამდე (შაბათ-კვირის გარდა). საკონკურსო დოკუმენტების ღირებულება შეადგენს 20 (ოცი) ლარს.

საკონკურსო წინადადებაში წარმოდგენილი ფასები ძალაშია კონკურსის გახსნიდან 60 დღის განმავლობაში და მას თან უნდა ახლდეს სატენდერო პაკეტში მითითებული ფორმით 1 700 ლარის ოდენობის საკონკურსო გარანტია. საკონკურსო წინადადება, რომელსაც არ ახლავს საკონკურსო გარანტია, არ განიხილება.

დაინტერესებულ კონკურსანტებს ამავე მისამართზე შეუძლიათ მიიღონ კონკურსთან დაკავშირებული დამატებითი ინფორმაცია.

წინადადება წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგ მისამართზე:

საქართველო, ჩოხატაურის რაიონი სოფელ ზემო სურები, გამგეობის შენობა საკონტაქტო პირი ტარიელ კეკელიძე, სათემო კავშირი "მომავლის იმედი"-ს თავმჯდომარე.

2004 წლის 12 ნოემბრის 16 საათამდე.

საკონკურსო წინადადებები გაიხსნება იმავე მისამართზე, იმავე დღეს **16:00** საათზე დაინტერესებული პირების თანდასწრებით.

დაგვიანებული საკონკურსო წინადადებები არ მიიღება და კონკურსში მონაწილეებს დაუბრუნდებათ გაუხსნელი პაკეტი.

აღნიშნულ პროცედურებთან დაკავშირებული პრეტენზიების შემთხვევაში კონკურსანტს შეუძლია მიმართოს სსიფის ადმინისტრაციას შემდეგ მისამართზე:

საქართველოს სოციალური ინვესტიციების ფონდი, ჭავჭავაძის 39ა, თბილისი, საქართველო.

ტელ: (995 32) 25 04 42, 25 04 43, 23 07 79; ფაქსი: (995 32) 23 01 03.

www.justice.gov.ge - უაცილებლად დაგეხმარებათ

გუშინ იუსტიციის სამინისტროში უჩვეულო ხალხმრავლობა იყო. მასმედიის, არასამთავრობო სექტორის და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლები იუსტიციის სამინისტროს ინტერნეტგვერდის პრეზენტაციაზე იყვნენ მიწვეულნი. იუსტიციის სამინისტრო პირველი სახელმწიფო სტრუქტურაა, რომელსაც ინტერნეტგვერდის გახსნის იდეა და აქედან გამომდინარე, სისტემის გამჭვირვალედ მუშაობის რეალური სურვილი გაუჩნდა.

www. justice.gov.ge - ეს მისამართი დღეიდან ნებისმიერი მოქალაქისთვის ყოველგვარი ანაზღაურების გარეშე ხელმისაწვდომი იქნება. დაინტერესებულ პირებს ინტერნეტგვერდზე შეუძლიათ მიიღონ ინფორმაცია სამინისტროს სტრუქტურისა და საქმიანობის შესახებ. იქვე ახსნილია პროცედურა, რომელიც სამინისტროდან დოკუმენტების გაცემას ეხება; სამინისტროს თანამშრომელთა სატელეფონო ცნობარი, ელექტრონული ფოსტის მისამართები და სხვა ინფორმაცია.

"მოქალაქეებს ინფორმაციის მისაღებად სამინისტროში მოსვლა აღარ დასჭირდებათ. მათთვის საინტერესო ყველა კითხვაზე პასუხი ვებგვერდზეა გაცემული. მაგალითად, ელექტრონული საშუალებით შეიძლება გაიგონ, რა პროცედურებია საჭირო მოქალაქეობის მისაღებად, რა დოკუმენტები უნდა წარმოადგინონ და ვის უნდა მიაკითხონ," - გუშინდელ პრეზენტაციაზე ინტერნეტგვერდთან დაკავშირებულ განმარტებებს თავად იუსტიციის მინისტრი გიორგი პაპუაშვილი იძლეოდა, რომელიც ამაყობს იმითაც, რომ ვებგვერდი სისტემის გამჭვირვალედ მუშაობის საწინდარია.

თუმცა, www. justice.gov.ge -ის შესაძლებლობა მხოლოდ იუსტიციის სამინისტროს საქმიანობის სრული გაშიფვრით არ შემოიფარგლება. რაც მთავარია, აქ არის განთავსებული საქართველოს მთელი კანონმდებლობა, პრეზიდენტის ბრძანებულებები, მთავრობის დადგენილებები და სხვა ნორმატიული აქტები.

გიორგი პაპუაშვილის თქმით, უახლოეს მომავალში შესაძლებელი იქნება ინტერნეტგვერდზე მინისტრების ბრძანებების გამოქვეყნება, რაც აღმასრულებელი ხელისუფლების გამჭვირვალობას კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს.

"იმის გარდა, რომ ინტერნეტგვერდზე კანონები მოთავსებულია საბოლოო სახით, დაინტერესებულ პირებს შესაძლებლობა ექნებათ, კანონში შეტანილი თითოეული ცვლილება თარიღის მიხედვით მოძებნონ," - ამბობს იუსტიციის მინისტრი.

როგორც გაირკვა, ვებგვერდის გაკეთების იდეა იუსტიციის სამინისტროში დაახლოებით ორი თვის წინ დაიბადა და იგი ფონდმა "ღია საზოგადოება - საქართველომ" 15 ათასი ლარით დააფინანსა.

"ბევრ ქვეყანაში სახელმწიფო დაწესებულებებში ინფორმაციის ელექტრონული საშუალებით გავრცელება სავალდებულოა. საქართველოში ამგვარი კანონი, ჯერჯერობით, არ არსებობს და კარგია, რომ ინიციატივა სწორედ იუსტიციის სამინისტროსგან წამოვიდა, რაც დემოკრატიისკენ გადადგმული თამამი ნაბიჯია," - განაცხადა ფონდ "ღია საზოგადოება - საქართველოს" წარმომადგენელმა ირაკლი ფირჩხაძემ.

როგორც იუსტიციის სამინისტროს აპარატის უფროსმა ირაკლი კვაშილავამ ჩვენთან საუბარში განმარტა, იმის გარდა, რომ ვებგვერდში სისტემატურად მოხდება საკანონმდებლო ცვლილებების შეტანა, იგეგმება საერთაშორისო ხელშეკრულებების შეტანაც, რომლის ერთიანი ბაზა საქართველოში, თურმე, არ არსებობს.

გუშინდელ პრეზენტაციასთან დაკავშირებით თავად ინტერნეტგვერდის მომავალი მომხმარებლების აზრი ასეთია:

"იუსტიციის სამინისტრომ, ჩემი აზრით, დიდი კომფორტი შეგვიქმნა, რადგან, პროფესიიდან გამომდინარე, კანონები სისტემატურად გვჭირდება, რისი მოპოვებაც გარკვეულ სიძნელეებთან იყო დაკავშირებული. ვფიქრობ, ელექტრონული გვერდის შექმნა ყველაზე მეტად სწორედ ჟურნალისტებს დაგვეხმარება," - ასეთია საქართველოს ტელე-რადიო კორპორაციის ჟურნალისტის მაკა გაფრინდაშვილის აზრი.

არასამთავრობო ორგანიზაცია "ალპეს" წარმომადგენელი მერაბ ბასილია კი ვებგვერდის გახსნას სახელმწიფო სტრუქტურის და საზოგადოების დაახლოების მცდელობით ხსნის.

"ეს არის საზოგადოების და სახელმწიფოს დაახლოების ცივილური გზა. უნდა ვისწავლოთ, რომ ნებისმიერი ინფორმაცია არის საჯარო და მისი მიღებისთვის აუცილებელი არ არის ვრცელ რიგში დგომა. კარგი იქნება, თუ იუსტიციის სამნისტროს მაგალითს სხვა სახელმწიფო დაწესებულებებიც მიბაძავენ," - განაცხდა მერაბ ბასილიამ.

ახალგაზრდა იურისტები მძღოლების ინტერესებს იცავენ

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია საპატრულო პოლიციას განუბაჟებელი ავტომანქანების მფლობელების რეკეტში ადანაშაულებს.

"საქართველოს პრეზიდენტის და ყოფილი გენერალური პროკურორის რვა თვის წინანდელი დაპირების მიუხედავად, განუბაჟებელი ავტომანქანების შემძენებს ხელახალი განბაჟების თანხას და ჯარიმას კვლავ ახდევინებენ," - განაცხადეს გუშინ გამართულ პრესკონფერენციაზე ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის წარმომადგენლებმა.

ასოციაციის წარმომადგენელის ბესო აბაშიძის ინფორმაციით, მიხეილ სააკაშვილის და ირაკლი ოქრუაშვილის დაპირების მიუხედავად, აღნიშნული უკანონობა კვლავ გრძელდება და საბაჟო და პროკურატურა კეთილსინდისიერ შემძენებს თანხის გადახდას კვლავ აიძულებენ. მისი მტკიცებით, ამ საქმეს საპატრულო პოლიციის უფროსი ივანე ბერიძე პირადად ხელმძღვანელობს.

იურისტთა ასოციაციის წარმომადგენელთა განცხადებით, "იმის ნაცვლად, რომ პროკურატურას აღნიშნულ საქმეში მთავარი დამნაშავეები დაედგინა და მათთვის ბიუჯეტისთვის მიყენებული ზარალის გადახდა დაეკისრებინა, უდანაშაულო ადამიანებს აიძულებენ, ეს თანხა თავად გადაიხადონ". გარდა ამისა, აბაშიძის თქმით, საზოგადოებისთვის დღემდე უცნობია, ავტომობილების უკანონო განბაჟების გამო რომელ სახელმწიფო მოხელეს დაეკისრა მიყენებული ზიანის ანაზღაურება.

იმ შემთხვევაში, თუ ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოები ამ პრობლემის გადასაჭრელად კონკრეტულ ზომებს არ მიიღებენ, განუბაჟებელი ავტომანქანების მფლობელები მომავალ ორშაბათს საპროტესტო აქციას გამართავენ. ასოციაციაში გაჟღერებული ინფორმაციით, მძღოლები თავიანთ ავტომანქანებთან ერთად თბილისში, რესპუბლიკის მოედანზე შეიკრიბებიან და უწყვეტი სიგნალებით რუსთაველის გამზირის გავლით გენერალურ პროკურატურასთან გადაინაცვლებენ, სადაც პროტესტს ამავე ფორმით დააფიქსირებენ.

24 საათი

მართლმსაჯულების ომბუდსმენი პროკურორის წინააღმდეგ

სახალხო დამცველის ოფისში გუშინ გორის რაიონის პროკურორის ალეკო ბაბაჯანაშვილის მისამართით გამოთქმული სერიოზული ბრალდებები ისმოდა. დაახლოებით თვენახევრის წინ რაიონის პროკურორის პოსტზე დანიშნულ ალეკო ბაბაჯანაშვილს მართლმსაჯულების ომბუდსმენი ვახტანგ კომახიძე ადამიანის წამებაში ადანაშაულებს. როგორც გუშინ გაირკვა, რამდენიმე დღის წინ, ალეკო ბაბაჯანაშვილმა საკუთარ კაბინეტში სასტიკად აწამა დაკავებული გიორგი მიგრიაული. "დაკავებულს აღენიშნება არაერთი მძიმე სახის დაზიანება. ამ დანაშაულის დაფარვაში მონაწილეობა მიიღო ოლქის პროკურორმა დავით წითურმა," - აცხადებს მართლმსაჯულების ომბუდსმენი. მისივე განმარტებით, დაკავებულის წამების ფაქტის გახმაურების მიუხედავად, სასტიკად ნაცემს ექსპერტიზა მაინც არ ჩატარებია და არც შესაბამისი დასკვნა არსებობს. სახალხო დამცველის რწმუნებულს სასწრაფო დახმარებისთვის მიუმართავს. ექიმებს კი წინასწარი დაკავების იზოლატორის ხელმძღვანელობისთვის პროკურორის მიერ დაზარალებულის საავადმყოფოში სასწრაფო გადაყვანა მოუთხოვიათ. "გამომძიებელმა ზაზა გუგუტაშვილმა ექიმების დაჟინებული მოთხოვნის მიუხედავად, სასიკვდილოდ ნაცემი გიორგი მიგრიაულის საავადმყოფოში გადაყვანის ნებართვა არ გასცა. ერთი სიტყვით, პროკურატურის წარმომადგენლებმა დაკავებულს სასწრაფო სამედიცინო დახმარების აღმოჩენაზე უარი უთხრეს," - განაცხადა ჩვენთან საუბრისას მართლმსაჯულების ომბუდსმენმა, რომელიც გენერალური პროკურატურის გენერალური ინსპექციისგან წამების ფაქტზე სასწრაფო რეაგირებას მოითხოვს.

24 საათი

პროკურატურა გამომძალველი ადვოკატის წინააღმდეგ

ქრთამის გამოძალვის ბრალდებით, სამართალდამცველების ხელში ამჯერად ადვოკატი აღმოჩნდა. საქართველოს ადვოკატთა ეროვნული ასოციაციის ბაღდათის ბიუროს ადვოკატის, მიხეილ ვერულაშვილის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმე უკვე აღიძრა. როგორც "24 საათისთვის" გახდა ცნობილი, მიხეილ ვერულაშვილი სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენისთვის როგორც წინასწარ გამოძიებისას, ასევე სასამართლოში ბრალდებულის ზურაბ უშვერიძის ინტერესებს იცავდა.

როგორც შინაგან საქმეთა სამინისტროში განგვიცხადეს, ადვოკატმა მისი დაცვის ქვეშ მყოფი პატიმრის მეუღლე, განსასჯელის წინასწარი პატიმრობიდან გათავისუფლების მოტივით წააქეზა, გამომძიებლისთვის 400 დოლარის ქრთამის მიეცა. ქმრის თავისუფლების სანაცვლოდ გაღებული 400 დოლარი განსასჯელის მეუღლისგან ადვოკატმა პირადად აიღო. "მან ამავე მოქალაქისგან, თითქოსდა საქმეში არსებული მოწმის ინტერესების დაცვის განხორციელებისათვის, აიღო 150 ლარი და თანხა მართლსაწინააღმდეგოდ მიითვისა. გენერალურ პროკურატურაში ფაქტზე აღძრულია საქმე სისხლის სამართლის კოდექსის 19-399 მუხლის მეორე ნაწილით და 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის "დ" პუნქტით", - აცხადებენ სამართალდამცველები.

უფასო იურიდიული კონსულტაციის ქვითარი

ანკეტა

სახელი, გვარი ....

ასაკი, პროფესია, სამუშაო ადგილი ....

საკონტაქტო ტელეფონი ....

იურიდიული ოფისი "გაპი" - წერეთლის გამზ. 77. ტელ/ფაქსი: 34-76-58. www.gapi.ge

"თქვენი აფხაზეთი"

პროექტის კოორდინატორი
თორნიკე ბერიშვილი

ფოსტა

საქართველოს კარიბჭე

საქართველოს ისტორიაში ქრისტიანული კულტურის განმტკიცება-განვითარებაში ყოველთვის უმნიშვნელოვანესი ადგილი ეკავა გაგრასა და ბიჭვინთას. ჯერ კიდევ V საუკუნეში ძველი გაგრის სანაპიროზე გაუშენებიათ ქრისტიანული სამლოცველო, რომელიც თავისი არქიტექტურით, სიძველით, მდებარეობით უაღრესად საინტერესოა. იგი ახლო მომავალში უეჭველად მოექცევა მსოფლიო ყურადღების ქვეშ. ბიჭვინთა, გელათი, უძველესი საგანმანათლებლო ცენტრები დასავლეთში, სვეტიცხოველი, იყალთო - აღმოსავლეთში, აი საქართველოს ქრისტიანული კულტურის ცენტრები, რომლებითაც იამაყებდნენ მსოფლიოს უძლიერესი ერებიც კი.

გაგრის კლიმატით დაინტერესდა რუსეთის საიმპერატორო კარი, რამაც დააჩქარა აფხაზეთის დაპყრობა და საქართველოდან მოწყვეტის ცდა. სოჭი, მისი შემოგარენი, ადლერი, ქართველთა სამოსახლო პლასტუნკა, გაგრა, გუდაუთა, სოხუმი და ა.შ., მთელი შავიზღვისპირეთი მოსვენებას არ აძლევდა რუსეთის იმპერიას. ამოქმედდნენ ერმოლოვები, გაგარინები, ილუმენები, მურავიოვები დასაპყრობად და დაიპყრეს კიდეც აფხაზეთი, სამეგრელო თუ მთელი საქართველო. ამოხოცეს აფშილები, უბიხები, აფხაზები, ამ ტრაგედიას დღეს მოჰაჯირობას უწოდებენ. საკვირველი და დასაფიქრებელია ის, რომ მთელი საუკუნენახევარი რუსეთის ამ ბარბაროსობას არ მისცემია ნამდვილი პოლიტიკური თუ მეცნიერული შეფასება. საბჭოთა პერიოდშიც აჩუმათებდნენ ამ ისტორიულ ფაქტს "ერთაშორის ძმობის" პრინციპით, ახლა კი შეიარაღებული მოჩხუბარი მეზობლის შიშით. ასე, რომ მართალი მეცნიერული სიტყვა ერის ნამდვილი თავისუფლების, დამოუკიდებლობის ლაკმუსადაა დარჩენილი, რომლის თქმასაც შეძლებს მართლაც თავისუფალი ხალხი.

ჯერ კიდევ ადრექრისტიანულ ეპოქაში აფხაზეთის, კერძოდ, გაგრის სანაპიროებზე იყო ბერძნული ახალშენები, ხოლო 1120-1471 წლებში გენუელებიც ეზიდებოდნენ გემებით ბზის ძვირფას მასალას.

გაგრის საკურორტო წელთაღრიცხვად ოფიციალურად აღიარებულია 1903 წელი, თუმცა გაცილებით ადრე მან პრინც ოლდენბურგის ყურადღება მიიქცია, რომელმაც მიზნად დაისახა მისი საკურორტო ზონად გადაქცევა. შეიძინა 800 დღიური მიწა სიმბოლურ ფასად, ააშენა სასტუმროები. მანვე ჩაუყარა საძირკველი მეორე საშუალო სკოლა-ინტერნატს, დააშრო ფაობი, სანაპიროზე გააშენა სუბტროპიკული პარკი. თედო სახოკია წერდა: "აქაურ ბუნებას, თუ ადამიანმაც ხელი შეუწყო, სასწაულები შესძლებია. ზამთრობით თბილა, სუსხს კაცი არა გრძნობს, მყუდროება იდილიურია, ტყეს მწვანე სამოსელი თითქმის დეკემბრამდე ჰმოსავს".

რუსეთის იმპერიის დაპყრობითი გეგმების აღსრულება დროებით შეაჩერა რევოლუციამ. პრინცი გაიხიზნა, ადგილობრივ თავადებს ბოლო მოეღო. იშვა ახალი იმპერია, რომელმაც აღებული კურსი განაგრძო ახალი მეთოდებით, ჯერ სოჭი მიიტაცეს, შემდეგ კი საკურორტო ზონასთან ერთად მთელი საქართველო საბჭოთა ზონაში აღმოჩნდა.

საბჭოთა ეპოქის მეორე ნახევრიდან რუსეთის გახრწნილი ხელისუფლება ისახავს ახალ გეგმას და აზვირთებს სეპარატიზმს.

გაგრა, როგორც საქართველოს კარიბჭე ჩრდილო დასავლეთიდან, ყველა სხვა რეგიონზე უფრო აშკარად გრძნობდა სეპარატიზმის შემოტევებს. ამის წინააღმდეგ ხმა მაშინვე აღიმაღლა გაგრის საზოგადოებამ 1978 წლის ცნობილი სახალხო მიტინგით, რომლის ჩასაქრობად ერთკვირიან მივლინებაში მოუხდა ყოფნა საქართველოს ცკ-ს პირველ მდივანს ედუარდ შევარდნაძესა და მის ამალას. გასული საუკუნის ოთხმოციან წლებში საქართველოს მთლიანობისთვის ანტისეპარატისტული სახალხო მოძრაობა სწორედ გაგრაში დაიწყო და არა სხვაგან, რაც ჩვენი თანამედროვე ისტორიკოსების მიერ სავსებით საეჭვოდ და ტენდენციურად მიჩქმალულია. ერთი წინადადებაც არ დაცდენიათ ამ ფაქტზე. ჩვენ გვევალება ამ უმსგავსოების გამოსწორება, მხოლოდ მართალი - შთამომავლობას!

როდესაც გაგრა იბრძოდა, სოხუმს არხეინად ეძინა. ჩვენ - ქართველები, გაგვაიარაღეს, სეპარატისტები კი შეაიარაღეს. ამას სრული სიმშვიდით შეხვდა აფხაზეთის ქართველობა. დღესაც, ჩვენდა საუბედუროდ, იგივე მეორდება. დღესაც არა გვაქვს აფხაზეთის ტრაგედიის შეფასება, კვლავაც ღალატი კლავს ერთგულებას. მაგრამ გვჯერა, ღვთისმშობლის წილხვედრი საქართველო არ მოისპობა. კვლავაც აღსდგება ჩვენი მამული, "ვინც შენატრის მაგილ სიკვდილს, უმალ მასვე მოაკვდინებს" უფალი.

ნოდარ კეშელავა

აფხაზური დღიური

გზაში

მოხდა ისე, რომ სასწრაფოდ მომიწია გუდაუთაში წასვლა. სადგურზე ძალიან ბევრი ხალხი ელოდა ავტობუსს, რომელიც რატომღაც არსად ჩანდა, თუმცა განრიგის მიხედვით მალე უნდა გასულიყო.

ახლომახლო იდგა მხოლოდ ერთი "იკარუსი", რომელიც ფსოუს მიმართულებით უნდა გასულიყო. ავტობუსის მომლოდინეებმა დავინახეთ, რომ "იკარუსის" კარები გაიღო და ყველანი სასწრაფოდ გავემართეთ მისკენ. ავტობუსთან მიახლოებისას შევნიშნეთ მამაკაცი, რომელიც კარებთან იდგა და უდარდელად მზესუმზირას აწკაპუნებდა. ალბათ, დისპეტჩერი იყო.

-"საით? ეს ავტობუსი ფსოუსკენ მიდის!" - დაუყვირა მან ავტობუსთან მიახლოებულ რამდენიმე ქალს, რომლებიც სასწრაფოდ გამობრუნდნენ უკან.

საათნახევრის ლოდინის შემდეგ შევნიშნეთ რომ ცენტრალურ ტრასაზე სხვა ავტობუსი გაჩერდა. ლოდინით გადაღლილი ხალხი ახლა მისკენ "გაექანა". მათ, ვინც პირველები გარბოდნენ, მოახერხეს ავტობუსში ასვლა. მაგრამ ის დისპეტჩერი მივიდა მძღოლთან და უთხრა, რომ აღარ აეყვანა მეტი მგზავრი. მძღოლი უხმოდ დაემორჩილა მას და ნახევრადცარიელი ავტობუსი ადგილიდან დაიძრა.

ჩვენ კი, ვისაც არ გაგვიღიმა ბედმა და ვერ მოვხვდით ავტობუსში, უპატრონო ობლებივით ვუყურებდით, თუ როგორ გვშორდებოდა ნახევრადცარიელი ავტობუსი. ლოდინით გამწარებულები უკან გამოვბრუნდით ჩვენი ადგილებისკენ. წინ კვლავ მზესუმზირის ჭამით გართული დისპეტჩერი მოგვიძღვოდა.

- ჩვენ ორ საათზე მეტია, ვდგავართ აქ. შენ გამო ვერ გავემგზავრეთ და ისევ დიდ ხანს მოგვიწევს ავტობუსის ლოდინი?!- უსაყვედურეს გამწარებულმა ქალებმა დისპეტჩერს.

- გაჩუმდით!- დაუყვირა მან მოხუც ქალს.

ეს კი ვეღარ მოვითმინე, მივუახლოვდი მას და ვუთხარი, როგორ ელაპარაკებით ადამიანებს-მეთქი.

მან მიპასუხა, რა შენი საქმეა, თუ ჩივილი გინდა - სადაც გინდა, იქ მიჩივლეო.

ლოდინით არაქათგამოცლილი ხალხი ისევ პირველი ავტობუსისკენ გაემართა.

- აქ კი არ უნდა დასხდეთ, არამედ-იქით! - კვლავ იყვირა დისპეტჩერმა და მოშორებით მდგარი ავტობუსისკენ გაიშვირა ხელი. იგი ისე გვექცეოდა, თითქოს ბაგაში შერეკილი პირუტყვები ვყოფილიყავით!

მძღოლიც აღელდა. როგორც იქნა, ავტობუსი დაიძრა. მძღოლმა ჩართო მუსიკა და ჩემი მგზავრობის დასასრულამდე, ერთსა და იმავე კასეტას ვუსმენდით.

კარგად დამამახსოვრდა ორი სიმღერის სიტყვები: "Мама, ты меня прости...На зоне нас так учат". მეორე სიმღერაში კი ასეთი სიტყვები იყო: "Магадан, Магадан...есть возможность выйти из зоны!".

ერთი სიტყვით, იქ, სადგურზე, ჩვენ ვიყავით, როგორც ბაგაში შერეკილი პირუტყვი, ხოლო ავტობუსში "კანონიერი ქურდები" გავხდით.

ამ ამბავმა გული მატკინა. ამიტომ როდესაც ჩავედით გუდაუთაში, გადავწყვიტე, მეთქვა მძღოლისთვის, რომ ასეთი სიმღერები არ უნდა მოასმენინოს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მგზავრებს.

"თუ არ გინდა ასეთი სიმღერების მოსმენა, შეგიძლია ყურებში ბამბები ჩაიტენო! მე ამ მანქანის მძღოლი ვარ და რასაც მინდა, იმას გავაკეთებ! - დამიყვირა ავტობუსის მძღოლმა. კარგი იყო, როდესაც მეგრელები გადაგვყავდა. ისინი ჩუმად ისხდნენ და უკმაყოფილებას არ გამოხატავდნენ. თქვენ კი...

ჩემ უკან მამაკაცი იდგა, რომელმაც მძღოლს მხარი დაუჭირა და მითხრა: "თუ გინდა მოისმინო სხვა ან აფხაზური ხალხური სიმღერები, მოუსმინე მათ საკუთარ სახლში. აქ კი"...

-აა, შენ ის არა ხარ, ვინც თავის წარმომავლობას (აფსუარა-ს) სცემს პატივს? ვერაფერს იტყვი," - ვუპასუხე და გავეცალე მათ.

მაშინ გავიფიქრე, რა ბედნიერებაა, რომ ხშირად არ მიწევს საზოგადოებრივი ტრანსპორტით სარგებლობა, მაგრამ რა დააშავეს მათ, ვინც მუდამ გზაშია?

რუბრიკას უძღვება
ლელა მარგიანი

პროექტის მხარდამჭერი conciliation resources

ომის სტერეოტიპების დამანგრევლები

ზაზა ფაჩუაშვილი

"სტუდია რე"-ს რეჟისორი მამუკა ყუფარაძე ერთ-ერთი იმ მცირეთაგანია, რომელიც ომის შემდეგ ხუთჯერ გახლდათ აფხაზეთში და იქაური ყოფა-ცხოვრების შესახებ ფილმებიც გადაიღო. ეს შესაძლებელი გახდა აფხაზ კოლეგებთან თანამშრომლობით და ერთობლივი პროექტებით. დღეს მამუკა ყუფარაძე "თქვენი აფხაზეთის" სტუმარია.

ეთერ მამულაშვილის ფოტო

მამუკა ყუფარაძე "24 საათის" რედაქციაში.

მამუკა ყუფარაძე: "მე წარმოვადგენ არასამთავრობო ასოციაციას - "სტუდია რე", რომლის მუშაობის მიმართულებებია დოკუმენტური ფილმებისა და ტელეგადაცემების კეთება. ძირითადად ადამიანის უფლებებზე ვმუშაობთ, მაგრამ შემდეგ ფოკუსირება მოვახდინეთ კონფლიქტების დარეგულირების თემაზე. ამ პროექტში ძირითადად ვმონაწილეობთ მე და ჩემი პარტნიორი, სტუდიის დირექტორი მიხეილ მირზიაშვილი და ჩვენი თანამშრომლები".

- როდის ჩაერთეთ ქართულ-აფხაზურ შეხვედრებში?

- 1998 წლიდან ჩვენ მოგვეცა უნიკალური შესაძლებლობა, დავსწრებოდით ქართულ-აფხაზური არასამთავრობო ორგანიზაციების შეხვედრებს, რომელიც უცხოელი პარტნიორების მხარდაჭერით ხორციელდება. სწორედ იმ წელს შევხვდი პირველად აფხაზ კოლეგებს, იქაური არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს და ჟურნალისტებს. მაშინ დავიწყე ფიქრი ერთობლივ პროექტებზე. ჩვენი სტუდია მზად იყო ყველაფრისთვის, იქნებოდა ეს ფილმი, ტელეგადაცემა თუ ტელედისკუსია.

- როგორ შეხვდნენ აფხაზები თქვენს იდეას?

- 2002 წელს აფხაზური მხრიდან გამოგვეხმაურა ტელეჟურნალისტი სვეტლანა კორსაია, რომელიც დათანხმდა ჩვენს წინადადებას. მისთვის ეს არ იყო ადვილი გასაკეთებელი, ვინაიდან ქართველებთან თანამშრომლობა აფხაზეთში დისიდენტობას ნიშნავს. ასე იყო თუ ისე, მან მოახერხა და ჩვენ დავიწყეთ თანამშრომლობა.

პირველი ფილმი გადავიღეთ გალის რაიონის შესახებ. აფხაზური ხელისუფლების მხრიდან ეს იყო საცდელი ნებართვა. გალში ხუთი დღის განმავლობაში ვიმყოფებოდით მე, მიხეილ მირზიაშვილი, სვეტლანა კორსაია და აფხაზი ოპერატორი რობერტ ლომია. გავაკეთეთ პატარა ფილმი, რომელსაც არაერთგვაროვნად შეხვდა ორივე მხარის მაყურებელი.

- ტელევიზიით თუ გავიდა ეს ფილმი?

- სამწუხაროდ ქართულმა ტელეკომპანიებმა ამ ფილმის ჩვენებას თავი აარიდეს. მხოლოდ პირველმა არხმა გაუშვა, ისიც სამუშაო საათებში და ბევრმა მაყურებელმა ვერ ნახა, მაგრამ ფილმს მაინც დიდი გამოხმაურება მოჰყვა. მიგვიწვიეს სხვადასხვა ქვეყანაში (ინგლისი, ირლანდია, რუსეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი), სადაც გავმართეთ პრეზენტაციები. უნდა გითხრათ ამ პირველი ფილმის ყველაზე ერთგული მაყურებელი დევნილი მოსახლეობა აღმოჩნდა. ყველაზე მეტად სწორედ მათ აინტერესებთ, რა ხდება გალში.

- როგორ გაგრძელდა თანამშრომლობა?

- იმავე წელს აფხაზებთან ერთად ჩავედით ჩრდილოეთ ირლანდიაში, სადაც მოეწყო ერთობლივი შეხვედრა სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებს შორის. შემდეგ ჩვენს ჯგუფს საშუალება მოგვეცა, გადაგველო ფილმი ირლანდიული კონფლიქტის შესახებ. იქაც წლების განმავლობაში იღვრებოდა სისხლი, მაგრამ ახლა აღარ ისვრიან და ცდილობენ კონფლიქტის მშვიდობიან დარეგულირებას. დებატებმა გადაინაცვლეს ქვეყნის პარლამენტში - ეს არის ცივილიზებული გზა. მართალია საბოლოო შედეგისაგან ისინიც შორს არიან, მაგრამ ირლანდიული გამოცდილება ჩვენთვის მაინც ძალიან საინტერესო იყო.

- როგორ დაიწყეთ დამოუკიდებელი პროექტები?

- მეორე ერთობლივი ფილმის შემდეგ გადავწყვიტეთ, დამოუკიდებლად მუშაობა - ჩვენ უნდა გადაგველო ფილმი აფხაზეთში, აფხაზურ ჯგუფს კი საქართველოში. მივიღეთ საჭირო ნებართვა და ჩავედით აფხაზეთში. ჩვენმა პარტნიორებმა იდეალური პირობები შეგვიქმნეს. მოვიარეთ სხვადასხვა კუთხე და გავაკეთეთ ფილმი, რომლის პრეზენტაცია ახლახან კინოს სახლში მოეწყო. ეს ფილმი მალე პირველ არხზეც გავა. ფილმი მოგვითხრობს დღევანდელი აფხაზეთის შესახებ და ვფიქრობ, რომ ჩვენი საზოგადოებისათვის ინტერესმოკლებული არ უნდა იყოს.

პარალელურად აფხაზებმაც მოამზადეს ფილმი, დღევანდელი საქართველოს შესახებ. მათ მივეცით შესაძლებლობა, დაუბრკოლებლად ემუშავათ თბილისში, ქუთაისში, ზუგდიდში. ცხადია, მათი ძირითადი ინტერესი იყო, რა განწყობა აქვთ ჩვენს დევნილებს აფხაზეთის მიმართ, რომელ გზას ანიჭებენ უპირატესობას - სამხედროს თუ სამოქალაქოს, რა დოზითაა ჩვენში რევანშიზმი.

ვფიქრობ, რომ სულ ცოტა ხანში აფხაზური გადამღები ჯგუფი ჩამოვა და ჩვენ მოვაწყობთ მათი ფილმის ერთობლივ პრეზენტაციას. ცხადია, ჩვენი მაყურებლისთვის ეს ძალიან საინტერესო იქნება. ერთი რამის თქმა ამთავითვე შეიძლება - ეს ორი ფილმი ანგრევს იმ სტერეოტიპებს, რომლითაც 10 წლის წინათ ასე იკვებებოდა ჩვენი საზოგადოება.

- თქვენ ქართველებიდან ყველაზე მეტჯერ იყავით აფხაზეთში, როგორ იცვლებოდა ქართველებისადმი განწყობა?

- 2002 წლიდან მოყოლებული ხუთჯერ ვიყავი აფხაზეთში. აფხაზეთში ვითარება უკეთესობისკენ იცვლება. იქ დავინახე ქვეყნის მშენებლობის დიდი სურვილი, წესრიგის პატივისცემა, ბიზნესსექტორის განვითარება. ეს ყველაფერი თვალშისაცემია.

თუმცა სტაბილურობა და უსაფრთხოების შეგრძნება აფხაზეთში იმ დონეზე არ არის, რომ საქართველოსადმი რაიმე პოზიტიური დამოკიდებულება გაჩნდეს. ამდენად, სამწუხაროდ საქართველოსადმი დამოკიდებულება არ იცვლება. აფხაზებისთვის საქართველო კვლავ რჩება საშიშროების კერად, რომელიც მოაძლიერებს სამხედრო მანქანას და წავა შეტევაზე. სხვათა შორის აფხაზების ასეთი არასასურველი განწყობილება ჩემთვის სავსებით გასაგებია. ჩვენს საზოგადოებაში ხომ რევანშიზმის მომენტი ჯერ კიდევ არის, თუმცა არა იმ დოზით, როგორც რამდენიმე წლის წინათ.

აფხაზური საზოგადოება ჩვენგან განსხვავებით ჩაკეტილი საზოგადოებაა, განსაკუთრებით, როცა საქმე საქართველოს ეხება. ადამიანურ დონეზე, რა თქმა უნდა, არის ქართველი ახლობლებისადმი ნოსტალგიის გრძნობა, ნაცნობების მოკითხვა, ძველი ამბების გახსენება. აფხაზები მზად იყვნენ, რომ ჩვენ სახლში, ან კაფეში მივეპატიჟეთ. ბოლოს ისე გავთამამდი, რომ სოხუმში მარტო დავდიოდი. თავად აფხაზებს უკვირდათ. ასე, რომ ადამიანურ დონეზე სიძულვილი არ არის.

- როგორია შერიგების პერსპექტივა?

- ყველაზე ცუდი ისაა, რომ საზოგადოება გახლეჩილია და ჩვენ შორის ძალიან დიდი ნაპრალია. სტერეოტიპები იკვეთება იმ ომის შედეგად, რომელიც ჩვენ შორის მოხდა. დაიღვარა სისხლი, დაითესა ბოროტება. მაგრამ შერიგების პერსპექტივა ნამდვილად არის. ამის თქმის უფლებას მაძლევს ის ფაქტი, რომ ახალგაზრდა თაობას საერთოდ არა აქვს საქართველოსადმი აგრესია. ახალგაზრდა თაობა ჩვენთან ურთიერთობისათვის უფრო მზადაა და ჩვენს ფილმშიც არის ამის დამადასტურებელი ინტერვიუები. ცხადია, ჩემი სუბიექტური აზრია, მაგრამ, როგორც დავინახე, აფხაზეთში ახალგაზრდა თაობას მობეზრდა გაურკვევლობაში ცხოვრება და ის უფრო მეტისთვის არის მზად. ეს არ უნდა დაგვავიწყდეს.

საერთოდ, დევნილების დარუნება ერთადერთი თემაა, რომელზეც აფხაზურ საზოგადოებაში მსჯელობა ღიად მიდის. ეს პრობლემა ადვილი გადასაწყვეტი იქნება იმ შემთხვევაში, თუკი ჩვენ აფხაზებს უსაფრთხოების გარანტიას მივცემთ.

ჩვენთან სხვადასხვა აზრი არსებობს, მაგრამ მე დარწმუნებული ვარ, რომ ჩვენი დევნილების უმრავლესობა აფხაზეთში აუცილებლად დაბრუნდება. სხვებმა, რა დასამალია, განიცადეს ინტეგრაცია, მაგრამ, ესეც რომ არ იყოს, ყველას დაბრუნებას არც იქითა მხარე დათანხმდება. აფხაზებს არ სურთ ქართველებს რიცხობრივი უპირატესობა ჰქონდეთ.

- თუ ასეა, საქმე ძალიან ფაქიზ მოპყრობას მოითხოვს.

- ძალიან პრიმიტიული იქნება, თუ ჩვენ, ვთქვათ, გავაძლიერებთ სამხედრო ძალას და შევალთ აფხაზეთში. ეს არ იქნება კონფლიქტის მოგვარება. ეს იქნება დაუსრულებელი კონფლიქტის დასაწყისი. თუ ჩვენ ვაღიარებთ, რომ აფხაზები ჩვენი მოქალაქეები, ჩვენი ნათესავები არიან, იარაღის ენით არ უნდა ველაპარაკოთ. პირიქით, ჩვენ უნდა გავხდეთ აფხაზებისთვის მიმზიდველები ცხოვრების დონით, წესრიგით, კანონიერებით.

- როგორია თქვენი უახლოესი გეგმები?

- უახლოესი გეგმებშია აფხაზებთან ერთად ჩავწეროთ ტელედისკუსიები. აფხაზეთში მოეწყობა ტელედისკუსია ქართველ ჟურნალისტებსა და აფხაზურ საზოგადოებას შორის. თბი-

ისეთივე ქართველნი

ივანე ჯავახიშვლის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საქართველოს ისტორიის კათედრის პროფესორმა, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორმა ნიკო ჯავახიშვილმა წაიკითხა მოხსენება თემაზე: "დინასტიური ქორწინებანი ქართულ- აფხაზური სამეფო-სამთავროების წარმომადგენელთა შორის (VIII- XIXს.ს.)".

თამარ ჭაჭანიძე

"ქართულ-აფხაზური შერეული ოჯახების კავშირში" 400-მდე შერეული ოჯახის წარმომადგენელია გაერთიანებული. ისინი ძირითადად ქალბატონები არიან.

მაგალითად, ამ კავშირის წევრია ქალბატონი შორენა ფილია. იგი წარმოშობით აფხაზია და ქართველ მამაკაცზეა დაქორწინებული. **"ჩვენ 1946 წელს დავქორწინდით. იმ დროს არ იყო ასეთი დაპირისპირება ქართველებსა და აფხაზებს შორის. მაშინ მთავარი სიყვარული და ურთიერთგაგება იყო. ახლა ჩემს ოჯახთან ერთად დევნილის სტატუსით ვცხოვრობ. იმ პროგრამის დახმარებით, რასაც კავშირი ახორციელებს, სოხუმში ომის შემდეგაც ბევრჯერ ვყოფილვარ. აფხაზი ახლობლები ისევ ისეთივე სითბოთი და სიყვარულით გვხვდებიან, როგორც ადრე,"**- აცხადებს შორენა ფილია. რევაზ ბენდელიანის განცხადებით, ომის შემდეგ გახლეჩილი ოჯახის წევრების 41 პროცენტი შერეული ოჯახიდანაა. კავშირი ენგურს გაღმა და გამოღმა დარჩენილი ოჯახის წევრებს ერთმანეთის მოძებნასა და ოჯახური ურთიერთობების აღდგენაში ეხმარება. მას საიმედოდ ეჩვენება ის ფაქტიც, რომ აფხაზეთს არაღიარებული სახელმწიფოს ახალ პრეზიდენტს სერგეი ბაღაფშს ცოლად ქართველი ქალი ჰყავს, გვარად შონია.

ნიკო ჯავახიშვილმა მოხსენება პოლიტიკურ შეუღლებათა მნიშვნელობაზე საუბრით დაიწყო და აღნიშნა, რომ ენობრივად და ანთროპოლოგიურად მონათესავე ქართველ და აფხაზ ხალხებს ურთიერთობისა და სამხედრო-პოლიტიკური თანამშრომლობის მრავალსაუკუნოვანი ისტორია გააჩნიათ და დინასტიური ქორწინებანი ქართულ და აფხაზურ სამეფო-სამთავრო სახლების წარმომადგენელთა შორის უძვლესი დროიდან ხდებოდა. ჩვენთვის ცნობილი პირველი ასეთი ფაქტი ჯერ კიდევ VIII საუკუნეში მომხდარა, როდესაც აფხაზთა ერისთავმა ლეონ პირველმა ცოლად შეირთო ქართლის ერისმთავრის, არჩილის ძმისწული გურანდუხტი. ამ დინასტიურ ქორწინებას წინ უსწრებდა ქართველთა და აფხაზთა სამხედრო-პოლიტიკური ალიანსი. კერძოდ ლეონ პირველისთვის (720-740) ბიზანტიის იმპერატორ ლეონ ისავრიელს არქონტის ტიტული უბოძებია და მოუწოდებია, რომ დამორჩილებოდა ქართლის ერისმთავარს არჩილს, რათა მათ ერთად ებრძოლთ არაბ დამპყრობთა წინააღმდეგ. მართლაც მურვან-ყრუმ, აღმოსავლეთ საქართველოს განადგურების შემდეგ დასავლეთისკენ აიღო გეზი "შემუსრა ქალაქი აფშილეთისა ცხუმი და მოადგა ციხესა ანაკოფისასა". ამ ციხეში ლეონ პირველის რეზიდენცია მდებარეობდა. ციხეს ქართველი ერისმთავრები მირი და არჩილიც აფარებდნენ თავს. ანაკოფიის ციხე-ქალაქთან გამართულ ბრძოლაში არაბთა მრავალრიცხოვანი ჯარის წინააღმდეგ ქართულ-აფხაზური გაერთიანებული ლაშქარი იბრძოდა. რიცხობრივი უპირატესობის მიუხედავად არაბებმა ციხე ვერ აიღეს. მათ ხელი გამარჯვებაში მტრის რიგებში გაჩენილმა ეპიდემიამაც შეუწყო. ანაკოფიის ბრძოლაში დაჭრილი ქართლის ერისმთავარი მირი მალე გარდაიცვალა. მისი ასული გურანდუხტი ცოლად შეირთო აფხაზთა ერისთავმა, რითაც იგი ქართლი-ეგრისის სამეფო სახლის სიძე გახდა. საისტორიო თხზულების "მატიანე ქართლისას" მიხედვით ტაო-კლარჯეთის მთავრის აშოტ კურაპალატის სიძე ყოფილა ლეონ მეორის ძე თეოდოს მეორე. აფხაზთა მეფეს ადარნასე პირველ შავლიანს ცოლად ჰყოლია ტაო-კლარჯეთის მთავრის ბაგრატ პირველის ძმის გუარამ აშოტის ძე მამფალის ასული. გუარამის ასული ადარნასეს მოკვლის შემდეგ აფხაზთა ყოფილი მეფის დემეტრე მეორის ვაჟს ბაგრატ პირველს შეურთავს ცოლად. ამ ქორწინების საშუალებით ბაგრატს კლარჯეთში გაბატონება სურდა, რაც ვერ მოახერხა. შუა საუკუნეებში აფხაზები ქართული პოლიტიკურ-კულტურული სამყაროს ორგანულ ნაწილს წარმოადგენდნენ. ეს იყო ამ სამყაროში აფხაზების ხანგრძლივი და მშვიდობიანი ინტეგრირების ლოგიკური შედეგი. ამის თაობაზე აკადემიკოსი ნიკო ბერძენიშვილი წერდა: **"როგორც ფეოდალური ქვეყანა, აფხაზეთი ისეთივე საქართველო იყო და აფხაზი ისეთივე ქართველი იყო, როგორც ჰერეთი და ჰერი, როგორც ქართლი და ქართლელი".**

დინასტიური ქორწინებანი განსაკუთრებით ხშირად ხდებოდა აფხაზეთისა და სამეგრელოს სამთავრო სახლების წარმომადგენელთა შორის. დადიანთა ტურფა ასულნი არაერთხელ გამხდარან აფხაზთა დედოფალნი. აფხაზთა მეფე-მთავრების პირმშვენიერი ასულებიც ასევე ხშირად მოყავდათ ცოლად ქართველ მეფე მთავრებს. კახეთის ქორეპისკოპოს დავით პირველს, რომელიც 976-1010 წლებში მთავრობდა, ცოლად ჰყავდა აფხაზთა მეფის ლეონ მეორეს ასული. სამეგრელოს მთავარმა ლევან მეორე დადიანმა 1615 წელს ცოლად მოიყვანა აფხაზთა მთავრის სეტემან შარვაშიძის ასული დარუნია. იტალიელი მისიონერი არქანჯელო ლამბერტი ლევან მეორის მეუღლეს ასე აღწერს: **"ბუნებით ლამაზი და სავსე ყველა სათნოებითა, რომელიც შეეფერებოდა მის გვარის ქალს: ქარგვაში, წერა-კითხვაში გულუხვობაში და ზრდილობაში მას ტოლი არ ჰყავდა. თავისი სათნოებით მიიზიდა ყველა თავის ქვეშევრდომის გული".**

მთავარს ამ ქალისგან ორი შვილი ჰყოლია. მსგავსი ფაქტები ნიკო ჯავახიშვილმა მრავლად დაასახელა. ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს, თუ როგორი მჭიდრო ნათესაური კავშირი ჰქონდათ ქართველებსა და აფხაზებს. ბოლო დინასტიურ ქორწინებას მიეკუთნებოდა 1836 წელს შემდგარი ქორწინება. აფხაზთა ბოლო მთავარმა მიხეილ შარვაშიძემ ჯვარი დაიწერა სამეგრელოს მთავრის ოტია დადიანის შთამომავალზე ალექსანდრა გიორგის ასულ დადიანზე.

ისტორიკოსი ქართულ და აფხაზურ სამეფო-სამთავრო სახლებს შორის მომხდარი დინასტიური ქორწინებების გარდა, ქართველი და აფხაზი წარჩინებული თავადაზნაურობის წარმომადგენლების ქორწინებებსაც შეეხო.

რუსეთის არმიის გენერალ-ლეიტენენტს გრიგოლ ალექსანდრეს (ალიბეი) ძე შარვაშიძეს ცოლად ჰყავდა თავად ელიზბარ დადიანის ასული აღათი. მათი თერთმეტი შვილიდან უმეტესობა დაქორწინებული იყო წარჩინებული ქართული საგვარეულოების წარმომადგენლებზე. მათი შვილი იყო ივანე შარვაშიძე, რომლის უფროსი ასული მერი ცოლად გაჰყვა აზნაურ ვარლამ შენგელიას, ხოლო უმცროსი ასული ვერა გათხოვდა თავად ალექსანდრე მხეიძეზე. მათი შთამომავალი იყო აწ განსვენებული თამაზ ნადარეიშვილი, რომელიც ძლიერ ამაყობდა, რომ მერი შარვაშიძის შთამომავალი იყო. წარჩინებულ ქართულ-აფხაზურ ოჯახში დაიბადა გამოჩენილი სახელმწიფო და სამხედრო მოღვაწე გიორგი დიმიტრის ძე შარვაშიძე. იგი იყო ცნობილი საზოგადო მოღვაწე, პოეტი, დრამატურგი, კრიტიკოსი და მთარგმნელი. იგი 1897-1889 წლებში თბილისის გუბერნატორი იყო. მსახურობდა საიმპერატორო სასახლის კარზე. იყო საიდუმლო მრჩეველი. არსებობს ცნობა, რომლის თანახმადაც გიორგი შერვაშიძესთან მორგანტულ (სამეფო გვარის წარმომადგენლის ქორწინება არასამეფო გვარის წარმომადგენელთან) ქორწინებაში იმყოფებოდა იმპერატორ ნიკოლოზ მეორის დედა, რუსეთის დაქვრივებული იმპერატრიცა მარია თეოდორის ასული. ცნობილია, რომ შარვაშიძის ჩარევითა და იმპერატრიცას მონდომებით, იმპერატორმა ნიკოლოზ მეორემ ოფიციალურად შეაწყვეტინა აფხაზთა დევნა მათი თურქოფილობის ბრალდებით. ეს დევნა კი სათავეს იღებდა რუსეთ-ოსმალეთის ომში აფხაზთა გარკვეული ნაწილის მიერ დაკავებული პროთურქული პოზიციით.

სამწუხაროდ მოხსენებისთვის მხოლოდ ერთი საათი იყო გამოყოფილი. უნივერსიტეტის სხდომათა დარბაზში ბევრი მსურველი იყო, ვისაც საკუთარი მოსაზრების გამოთქმა სურდა არა მარტო ქართულ-აფხაზურ ქორწინებათა, არამედ საერთოდ ქართულ- აფხაზური ურთიერთობების შესახებ, მაგრამ ამჯერად აზრთა გაცვლა-გამოცვლა ვერ მოხერხდა.

რობერტ სტურუა: ბათუმი ჩემი თილისმა იყო

B2

მშვიდობით, დერიდა!

წლები გაივლის და მსოფლიო სრულფასოვნად შეაფასებს ჟაკ დერიდას ღვაწლს აზროვნებაში.

B3

ნობელის პრემია - ჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს

B6

საქართველო იაპონელის თვალით

ბესო გულაშვილის ფოტო

ადამიანური ურთიერთობები, უძველესი კულტურა, ტრადიციები და დამოუკიდებლობის გამძაფრებული და დაუოკებელი სურვილი. ეს არის ის, რაც საქართველოში მიყვარს.

იაპონელი იუმიო აოკი ხუთი წელია, რაც საქართველოში მუშაობს. იგი საქართველოს ეროვნული, კულტურული და სავაჭრო ცენტრის ხელმძღვანელია. მსოფლიო მნიშვნელობის მქონე გამოფენაზე "ექსპო-2005", რომელიც ნაგოიაში მომავალი წლის მარტში გაიმართება, იგი საქართველოს მხარის ლობი იქნება. როგორც თავად ამბობს, ამომავალი მზის ქვეყანა და საქართველო, სიშორის მიუხედავად, ადამიანური ღირებულებებით ძალიან ახლოს არიან ერთმანეთთან. მისი თქმით, ყველაზე მძაფრი გრძნობა, რაც ქართველებსა და იაპონელებს აერთიანებთ, უდიდესი სიამაყეა. "თქვენ ძალიან ამაყი ხალხი ხართ, ისევე როგორც ჩვენ," – ამბობს იგი. იუმიო აოკის გაზეთ "24 საათში" მოკლე ხანში საკუთარი სვეტი ექნება, სადაც თავისი ქართველი მკითხველისთვის სამშობლოს გამოცდილების გაზიარებას, ასევე, იაპონელის თვალით დანახული საქართველოს აღწერას შეეცდება. როგორც თავად ამბობს, მას ძალიან უყვარს საქართველო, ქვეყნის უძველესი კულტურა და მოხიბლულია ადამიანური ურთიერთობებით, მუშაობის უმთავრეს არსად კი ორი განსხვავებული კულტურისა და ტრადიციების პოპულარიზაცია მიაჩნია.

ნინო გომართელი

- ბატონო იუმიო, მომავალ წელს ტარდება მსოფლიო დონის გამოფენა "ექსპო-2005", სადაც თქვენ ქართული მხარის ლობი იქნებით. გვიამბეთ აღნიშნული გამოფენის მნიშვნელობაზე. რა შედეგი შეიძლება მოუტანოს ამან საქართველოს?

- ეს მოვლენა უაღრესად მნიშვნელოვანია საქართველოსთვის. "ექსპო-2005" არის გამოფენა, რომელიც ყოველ ოთხ წელიწადში ერთხელ ტარდება. უკანასკნელი ჰანოვაში ჩატარდა. ამჯერად, მომავალი წლის მარტში ის ნაგოიაში ჩატარდება და საქართველო მეორედ მიიღებს მონაწილეობას. ეს არის მსოფლიოში ერთ-ერთი უდიდესი გამოფენა და აქედან გამომდინარე დიდი დაინტერესებით სარგებლობს. მასში 105 ქვეყანა იღებს მონაწილეობას. გამოფენაზე დასასწრები ცხრა მილიონი ბილეთი უკვე გაყიდულია და საერთო ჯამში 17 მილიონამდე დამთვალიერებელს ველით. "ექსპო-2005" იქნება კულტურის, სავაჭრო პროდუქციის და, ფაქტობრივად, ყველა იმ ნაწარმის გამოფენა, რისი ჩვენება და მსოფლიოსთვის გაცნობაც სხვადასხვა ქვეყნებს სურთ.

რაც შეეხება საქართველოს მიერ წარმოდგენილ ექსპონატებს, ისინი გამოფენილი იქნება "კავკასიის პავილიონში", სადაც, ასევე, წარმოდგენილი იქნება სომხეთისა და აზერბაიჯანის პროდუქცია. პავილიონის თემა კი არის "ჯანმრთელობა და ხანდაზმულობა".

- რა პროდუქციას წარადგენს საქართველო ამ გამოფენაზე?

- აუცილებლად მინდა აღვნიშნო, რომ საქართველო იაპონიაშიც და სხვა ქვეყნებშიც ცნობილია იმით, რომ მოსახლეობის სიცოცხლის ხანგრძლივობა მაღალია, თანაც ქართველები სიბერეს ჯანმრთელები აღწევენ. დიდხანს სიცოცხლე იაპონელებსაც ახასიათებთ, თუმცა ისინი არ არიან აქტიურები, ძალიან ხშირად ავადმყოფობენ და მათთვის არ არის უცხო წამლების მიღება. მიზეზი კი შეიძლება განსხვავებულ კვების რაციონში ვეძებოთ. ეს არის ერთ-ერთი, რაც ამ გამოფენის მეშვეობით გვსურს მსოფლიომ შეიცნოს და დაინახოს. ამ მიზნით "ექსპო-2005"–ზე უმეტესწილად საქართველოს კვების პროდუქტებს წარვადგენთ.

პირველი, რაც გვსურს, რომ მსოფლიოს ვანახოთ, ქართული ღვინოა – ძალიან მაღალი ხარისხითა და გემოთი განთქმული.

იქნება წარმოდგენილი, ასევე, რძის პროდუქტებიც და სხვა საკვები პროდუქტები, მაგრამ ძალიან მნიშვნელოვნად მიგვაჩნია საქართველოს კულტურის წარმოჩინება. ამისათვის მომავალ წელს გამოფენაზე წავიღებთ ფიროსმანის ნახატის ორიგინალს "აქტრისა მარგარიტა". მთელმა მსოფლიომ და მათ შორის იაპონიამ იცის მილიონი ვარდის ისტორია, ამიტომაც უაღრესად საინტერესო იქნება ამ ხელოვნების ნიმუშის გამოფენა.

რაც შეეხება თავად გამოფენის მნიშვნელობას საქართველოსთვის, მინდა გითხრათ, რომ ეს თქვენი ქვეყნისთვის უდიდესი შანსია იმისა, რომ საკუთარი ადგილი დაიმკვიდროს იაპონიის ბაზარზე, რისთვისაც ერთად უნდა ვიმუშაოთ. იაპონიის ბაზარი ძალზე მიმზიდველია. თქვენ იცით, რომ ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკა განვითარების დონის სიმაღლით მეორე ადგილზეა ამერიკის შეერთებული შტატების შემდეგ.

ჩვენ გვსურს ქართული პროდუქციის გაყიდვა და "ექსპო-2005" კარგ შესაძლებლობას იძლევა იმისათვის, რომ საქართველომ მსოფლიოს საკუთარი პოტენციალი აჩვენოს.

ამასთან, ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციას სამომავლოდ აუცილებლად მოჰყვება უცხოური ინვესტიციების მოზიდვა. საქართველოს ხომ უდიდესი პოტენციალი გააჩნია.

- თქვენ ახლო მომავალში "24 საათში" საკუთარი რუბრიკა გექნებათ – საქართველო იაპონელის თვალით. რა თემებს შეეხებით უმთავრესად თქვენს პუბლიკაციებში და რა მიზანს ემსახურება თქვენი გადაწყვეტილება?

- დიახ, მე ვაპირებ თქვენს გაზეთში წერას, რადგან მჯერა საქართველოს უდიდესი პოტენციალის, შრომისა და ბუნებრივი რესურსების სიმრავლის და მინდა ეს ყველაფერი წარმოვაჩინო.

მე საქართველოში ხუთი წელია, რაც ვმუშაობ, მიმაჩნია, რომ რიგ სფეროებში აქ ნამდვილად არის წარმატება, თუმცა არის საკითხები, სადაც შეინიშნება ბნელი ლაქები. მე მსურს, წარმოვაჩინო ჩემი შთაბეჭდილება იმ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რაც ამ ხუთი წლის განმავლობაში მივიღე.

აუცილებლად დავწერ იაპონურ კოკაიზე, რაც იაპონელთა ცხოვრების სტილი, კულტურა და რელიგიაა, ასევე საქართველოს ძიუდოზე, რაც, როგორც ვხედავ, თქვენთან დიდი პოპულარობით სარგებლობს და საკმაოდ მაღალ დონეზეა. ეს უდიდეს შთაბეჭდილებას ახდენს იაპონიაზე და ისინი ძალიან დაინტერესებულნი არიან ამით.

რუბრიკის არსი არის ის, რომ არსებობს უამრავი რამ, რაც იაპონიამ საქართველოსგან უნდა ისწავლოს და ასევე პირიქით. თუნდაც ოჯახის ცნება, მისი სიმტკიცე, რომელ ტრადიციასაც ჩვენი ქვეყანა კარგავს და უკვე დღეს ეს აღარ არის ასეთი მყარი. მიუხედავად იმისა, რომ ოჯახები მატერიალურად გაცილებით ღარიბია, თქვენ მაინც გაცილებით მაღლა დგახართ ამ კუთხით.

ძალიან საინტერესო თემაა, ასევე, განათლება, რისი აუცილებლობაც ქართულ სინამდვილეში კარგად არის გაცნობიერებული. იაპონელი ახალგაზრდები კი მკაცრ დისციპლინას ვერ ეგუებიან. მე მსურს, ვწერო იმაზე, თუ რა არის არასწორი იაპონურ განათლებაში, ოჯახში და როგორია ეს ყველაფერი საქართველოში.

მე ასევე მსურს, გაგიზიაროთ ჩემი ქვეყნის გამოცდილება მოდერნიზაციაზე, რაც ძალზე მნიშვნელოვანი საკითხია და დღესდღეობით თქვენ ამ გზაზე დგახართ. მოდერნიზაცია ნიშნავს გაუმჯობესებას, ამიტომაც მსურს, ქართველ მკითხველს ვუამბო საკუთარი ქვეყნის გამოცდილება, თუ რა გავაკეთეთ ჩვენ არასწორად, და რა იყო სწორი ამ მიმართულებით.

ასევე, მინდა, დავწერო ისეთ მნიშვნელოვან საკითხზე, როგორიც არის, მაგალითად, კორუფცია. მიმაჩნია, რომ ამ კუთხით საქართველო დღეს სწორ გზას ადგას. მიხეილ სააკაშვილი ნამდვილად სწორ ნაბიჯებს დგამს ამ სენის აღმოსაფხვრელად. მე ისევ და ისევ მსურს, საკუთარ გამოცდილებაზე საუბარი კორუფციის შესახებ.

იქნება მასალები საქართველოს ეკონომიკურ მდგომარეობაზე, სადაც აუცილებლად გავუსვამ ხაზს იმას, თუ რა შეიძლება იყოს საინტერესო იაპონიის ბაზრისთვის, როგორია ეკონომიკური მდგომარეობა და პოლიტიკა.

ძირითადი თემები შეეხება საქართველოს სოციალურ ცხოვრებას, კულტურას, ცვლილებებს, რაც ამჟამად ხორციელდება და მსურს ამ ყველაფრის იაპონიასთან შედარება. აუცილებლად დავწერ ჩემს მეგობრებზე საქართველოში.

ფაქტია – არის უამრავი რამ, რაც ჩვენ, იაპონელებმა თქვენგან უნდა ვისწავლოთ და პირიქით. მე არ ვარ დიპლომატიური მისიით ჩამოსული, მაგრამ ძალიან მინდა, გაგიზიაროთ ჩემი პირადი ხედვა, თუ რა არის კარგი ან ცუდი იაპონიაში, და პირიქით - საქართველოში.

- თქვენს საუბარში დიდი დაინტერესება ჩანს საქართველოთი, რა გხიბლავთ ამ ქვეყანაში ყველაზე მეტად?

- პირველი, რაც ამ ქვეყანაში მხიბლავს, ადამიანური ურთიერთობებია, უძველესი კულტურა, ტრადიციები და დამოუკიდებლობის გამძაფრებული და დაუოკებელი სურვილი. ეს არის ის, რაც საქართველოში მიყვარს.

რაც უფრო მეტ დროს ვატარებ ამ ქვეყანაში, მით უფრო დიდხანს ყოფნა მინდა აქ, ჩემს მეგობრებთან.

ხმაურიანი შეხვედრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში

გუშინ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში თსუ "სტუდენტური კლუბის" ინიციატივით მოეწყო უნივერსიტეტის სტუდენტების შეხვედრა განათლებისა და მეცნიერების მინისტრთან და მის გუნდთან. შეხვედრის მიზანი სტუდენტებისათვის ახალი საგამოცდო სისტემისა და უმაღლესი განათლების კანონპროექტის ძირითადი მიმართულებების წარდგენა იყო, რაც მოხერხდა კიდეც მიუხედავად იმისა, რომ დარბაზში თავმოყრილი ბევრი ადამიანი შეხვედრის ჩაშლას ცდილობდა.

ნინო ცინცაძე

ყველამ წინასწარ იცოდა და ამას დიდად არც არავინ მალავდა, რომ დარბაზის მარცხენა ფლანგი დაჩი ცაგურიას და მის გუნდს ჰქონდა დაკავებული. ეს ის სტუდენტები არიან, რომლებიც ვარდების რევოლუციის წინა დღეებში ყველას აქტიურად უმტკიცებდნენ, რომ ის, რაც რუსთაველზე ხდებოდა, მხოლოდ პოლიტიკოსების საქმე იყო და სხვისი არავისი; რომლებიც რევოლუციის დღეებში სტუდენტებისა და საზოგადოების წარმომადგენლების შეხვედრის ჩაშლას პროვოკაციული გამოხდომებით ცდილობდნენ და შემდეგ მე მეუბნებოდნენ, რაღა ამ შეხვედრას აშუქებ, ახლა KBH-ის რეპეტიცია გვეწყება და იმაზე დაწერე რამეო. ეს ის ახალგაზრდები არიან, რომლებიც რევოლუციის შემდეგ როინ მეტრეველის ადმინისტრაციას მხრებით გადაეფარნენ და მაშინ ღამღამობით არც შევარდნაძის რეზიდენციაში თაკილობდნენ სტუმრობას. ეს ხალხი ტელევიზორებში ორიოდე კვირის წინაც გამოჩნდა, ოღონდ ამჯერად მათ საქართველოს დროშები ჰქონდათ ტანზე შემოხვეული და რუსეთის საელჩოს წინ პუტინისა და ჟირინოვსკის სურათებს წვავდნენ.

ცენტრალური ფლანგის შუა რიგებში ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის სტუდენტები იყვნენ გამაგრებულები. ის სტუდენტები, რომლებიც ნუგზარ ფოფხაძის უნივერსიტეტიდან წასვლას თვალცრემლიანები დასტიროდნენ. თუმცა, სინამდვილეში, ნუგზარ ფოფხაძე არსად წასულა, იგი დღემდე ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზეა და ახლაც ისეთ იაფფასიან ხერხებს მიმართავს ხოლმე, როგორიც პრეზიდენტის უნივერსიტეტში სტუმრობის პარალელურად, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტზე კობა დავითაშვილის სტუდენტებთან შეხვედრის მოწყობაა. ბატონი ნუგზარისგან ეს დიდად გასაკვირი არც არის, თუმცა ამ ბოლო დროს არც ბატონი კობასგან.

უკანა რიგები პროფესორმასწავლებლებს ეკავათ. შეხვედრაში პირველი დისონანსის შეტანა სწორედ მათ სცადეს. როდესაც რატი ამაღლობელმა შესავალ სიტყვაში თქვა, რომ გამოცდების უმაღლესებიდან გატანის ერთ-ერთი მიზეზი უმაღლესებიდან კორუფციული ფაქტების აღმოფხვრაა, უკანა რიგებში აყვირდნენ - გამოტყდით, თქვენ თვითონ რამდენს იღებთ ხოლმეო. როდესაც ვნებათაღელვა ჩაცხრა, შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის დირექტორმა მაია მიმინოშვილმა სტუდენტებს მისაღები გამოცდების ახალი სისტემა წარუდგინა. უნდა ითქვას, რომ სტუდენტთა დიდი ნაწილი ამ ინფორმაციას ყურადღებითა და ინტერესით უსმენდა. სტუდენტების ზემოთ დასახელებული ნაწილი კი პრეზენტაციის იმ მომენტს ელოდა, როდესაც ჯერი საქართველოს ისტორიის გამოცდაზე მიდგებოდა. აქ დრო საქართველოს "დროშისტყაოსანმა" სტუდენტებმა იხელთეს და მშობლიური ისტორიის ისტერიულ დაცვას მოჰყვნენ.

ალექსანდრე ლომაიას პასუხი მათთვის, ვისაც საქართველოს ისტორიის, როგორც საგნის ბედი რეალურად აინტერესებს: **-"ერთხელ და სამუდამოდ ვამბობ, საგამოცდო ტესტების მომზადებას გარკვეული დრო სჭირდება. 2000 წელს, როდესაც განათლების მინისტრი ალექსანდრე კარტოზია იყო, ხოლო ქვეყნის პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე, საგამოცდო ცენტრმა შეკვეთა მიიღო ოთხ გამოცდაზე, მათ შორის არ იყო საქართველოს ისტორია. ჩვენი სამინისტროში მოსვლისთანავე საგამოცდო ცენტრმა მიიღო შეკვეთა საქართველოს ისტორიის საგამოცდო ტესტების მოსამზადებლად და იგი 2006 წლისათვის უკვე მზად იქნება. გარდა ამისა, ვისაც საქართველოს ისტორიის საკითხი რეალურად აინტერესებს, უნდა იცოდეს, რომ ამ საგნის სწავლებას სკოლებში სათანადო ყურადღება არ ექცეოდა. დღემდე მეხუთე კლასში ისწავლება არა ჩვეულებრივი საგანი საქართველოს ისტორია, არამედ "საუბრები საქართველოს ისტორიაზე", მე-8 კლასში ეს საგანი საერთოდ არ ისწავლება, მე-11 კლასში კი კვირაში მხოლოდ ერთი საათი ეთმობა. ჩვენი მიზანია 5-12 კლასებში საქართველოს ისტორიის სწავლების უწყვეტობა შემოვიტანოთ."**

თუმცა, მათ, ვისაც ამ პასუხის მოსმენა არ სურდათ, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრს შესავსებად ტესტები მიუტანეს საქართველოს ისტორიასა და ქართულ ენასა და ლიტერატურაში. ამ შეკითხვების ნაწილს ჩვენს მკითხველს უცვლელი სახით ვთავაზობთ და დასკვნის გაკეთებას მათ ვანდობთ.

ტესტები საქართველოს ისტორიაში

ერთიანი საქართველოს უკანასკნელი და კახეთის პირველი მეფე იყო:

ა.) გიორგი **5-ე** ბ.) ერეკლე **2-ე** გ.) გიორგი **8-ე** დ.) ბაგრატ **6-ე** ბრწყინვალე

ვინ იყო საქართველოს ბოლო მეფე?

ა.) გიორგი **12-ე** ბ) სოლომონ **2-ე** გ.) კონსტანტინე დიდი დ.) დავით **11-ე**

როდის და სად ჩატარდა **რუისს ურბნისის** კრება?

ა.) 1112 წელს ქართლში ბ.) 1104 წელს ურბნისში გ.) 1105 წელს იმერეთში დ.) 1104 წელს რუისში.

ამ კითხვების შემდგენელი, სამწუხაროდ, ჩვენი საამაყო უნივერსიტეტის აქტიური სტუდენტი და მომავალი ჟურნალისტია. ასევე, ჟურნალისტიკის ფაკულტეტის აქტიური და გამოჩენილი სტუდენტია ის ახალგაზრდაც, რომელიც რაღაც გაურკვეველი კათოლიკური დახმარების სამსახურის დაკუჭულ დოკუმენტს აფრიალებდა და მინისტრს ეუბნებოდა, საჯაროდ გამოგვიცხადე, რა მრწამსის ხარო.

მინისტრის საჯარო პასუხი ასე ჟღერდა:

"მე მოვინათლე მაშინ, როდესაც თქვენი ფაკულტეტის ყოფილი დეკანი ეკლესიაში მორწმუნეებს დასდევდა და აღრიცხვაზე აყავდა."

აფიშა

კონცერტები

სამეფო უბნის თეატრი
თანამედროვე მუსიკის დღეები
ჰანს ტუჩკუ (გერმანია)
დას: 19:00 სთ.

დიდი საკონცერტო დარბაზი
"იუმორინა 2004"
დას: 19:00 სთ

თეატრები

თეატრალური სარდაფი რუსთაველზე
არტურ შნიცლერის "წრის" მიხედვით
"პიესა ათ ინტიმურ აქტად"
რეჟისორი: ოთარ ეგაძე
დას: 20:00 სთ.

თავისუფალი თეატრი
"ივანოვი"
(ჩეხოვის მიხედვით)
რეჟისორი: გ. შალუტაშვილი
ფასი: 5 ლარი
დას: 19:00 სთ.

გლობუსი
ნინო ნაკაშიძე
"ვინ არის დამნაშავე?"
რეჟისორი: სოსო ნემსაძე
დას: 19:00 სთ.

ვერიკო ანჯაფარიძის სახელობის ერთი მსახიობის თეატრი
პატრიკ ზიუსკინდი
"კონტრაბასი"
დას: 18:00 სთ.

გამოფენები

ძველი გალერეა
მაკა ვარვარიძის ნამუშევართა პერსონალური გამოფენა

ბაია გალერეა
"კოლექციიდან კოლექციამდე"

თბილისის გოეთეს ინსტიტუტი
L`ART POUR L`ART
პიერ მენდელისა და მენდელი&ობერერის ბიუროს პლაკატების გამოფენა

სურათების ეროვნული გალერეა
ანსელმო ძერმის (იტალია) ნამუშევართა პერსონალური გამოფენა

ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის ოფისი (რადიანის 5)
საჯარო დისკუსია თემაზე: "სახელმწიფოს კულტურული პოლიტიკა: ახალი მიდგომები?"
დას: 17:00 სთ.

ლიტერატურის ინსტიტუტი
ნიკო სამადაშვილის ხსოვნის საღამო
დას: 14:00 სთ.

კინოთეატრები

ამირანი
მესამე ნიდერლანდურ-ფლანდრიულ-ქართული კულტურის ფესტივალი FER
14:30 - მიხეილ კობახიძის ლექცია
16:00 - მიხეილ კობახიძის მოკლემეტრაჟიანი ფილმები
იოს სტელინგის ფილმები:
18:00 - "ზენზინგასამართი სადგური", "სავაჭრო ცენტრი", "მოსაცდელი";
20:00 - "არც მატარებლები და არც თვითმფრინავები".

დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ შეგიძლიათ მოგვაწოდოთ ინფორმაცია ელექტრონულ მისამართზე: culture@24hours.ge

თბილისი - უზარმაზარი მონუმენტებისა და ბიუსტების არაჩვეულებრივი გამოფენა

ქანდაკება დროსა და სივრცეში უნდა იშლებოდეს

სოფო კილასონია

ქართულ მონუმენტურ ქანდაკებას, ხელოვნების სხვა მედიებისგან განსხვავებით, დიდი ტრადიციები და ისტორია არ გააჩნია, რაც, ბუნებრივია, მართლმადიდებლური დოგმატიკით აიხსნება. იაკობ ნიკოლაძე არის პირველი, ვინც ქართულ მრგვალ ქანდაკებას (იქნება ეს დაზგური თუ მონუმენტური) ჩაუყარა საფუძველი. მას შემდეგ მრავალი მუშაობდა ამ განხრით, თუმცა რელიგიურ შეზღუდვას ხანმოკლე პაუზის შემდგომ საბჭოური მსოფლმხედველობა ჩაენაცვლა, რომელმაც შეიძლება არ აკრძალა მრგვალი ქანდაკება, თუმცაღა, როგორც ხელოვნების ყველა მიმართულებით, საკუთარი იდეოლოგია ჩამოაყალიბა, რამაც ასევე შეზღუდა ქანდაკებისადმი თავისუფალი მიდგომა. ამ ყოველივეს შედეგებმა ყველაზე მეტად დღეს, თანამედროვე სკულპტურაში იჩინა თავი.

თბილისი იმ ქალაქთა შორის ერთ-ერთი პირველია, რომელიც სკულპტურათა სიმრავლით გამოირჩევა. დღითი დღე მატულობს მათი რაოდენობა. თუმცა, ეს ფაქტი ქართული თანამედროვე სკულპტურის განვითარებასა და წარმატებებზე ნამდვილად არ მიუთითებს.

თბილისი - "პატარა პარიზი" და ევროპაში ერთ-ერთი ლამაზი ქალაქი - მითად იქცა, რასაც ყველა შეეგუა. ფაქტია, რომ ჩვენმა ქალაქმა საკუთარი, გამორჩეული ხიბლი და ხასიათი ძველ თბილისელთა მოგონებებს მიაბარა. თუმცა, ამის მიზეზად ძირითადად მხოლოდ ახალ ნაგებობებსა და ქალაქში მიმდინარე ახალ-ახალ მშენებლობებს - ანუ აბსოლუტურად გაუაზრებელ არქიტექტურულ დაგეგმარებას ასახელებენ. იმაზე კი რომ თბილისი დიდი და პატარა სკულპტურების, გამოჩენილ ქართველთა (არასასიამოვნო ასოციაციების აღმძვრელი) ბიუსტების არაჩვეულებრივ გამოფენად იქცა, არავინ საუბრობს. თუ ჩვენთვის ასე სანატრელ დასავლეთში და ყველა კულტურულად განვითარებულ ქვეყანაში, ქალაქში, მით უფრო, მის ცენტრალურ პროსპექტებსა და მოედნებზე საკუთარი ქმნილებების წარმოდგენა მხოლოდ რჩეულთა ხვედრია, ისიც დიდი სჯა-ბაასისა და კონკურსების შემდგომ (სადაც გადამწყვეტი მაინც საზოგადოებრივი აზრია), ჩვენთან ყველაფერი მარტივი და იოლია. როგორც ჩანს, გურამიშვილის სიტყვების "მიეცით ნიჭსა გზა ფართო" - კარგად გააზრებამ

და "რას გვიშლის იყოს" - პოლიტიკამ იქამდე მიგვიყვანა, რომ ანტიკურ აპოლონებთან და რენესანსულ დავითებთან მოპაექრე მზეჭაბუკი, როდენის ბალზაკის ჩვენებური ვარიანტი და მონუმენტალიზმის არასწორი გაგება, ანუ გაუთავებელი, უზარმაზარი ცხენოსანი მეფეები, გმირები არ აკმარეს თბილისს და ყოველი მისი ბაღი, სკვერი, მოედანი, მოკლედ, პატარა, თავისუფალი სივრცე იგივე პათეტიკით, საჭიროებისა თუ მისი არარსებულობის მიუხედავად, დიდი და მცირე ქანდაკებებით აავსეს. ამ ყოველივემ კი ის გამოიწვია, რომ ამ საერთო აურზაურში მართალია, ცოტა, მაგრამ მაინც რამდენიმე საინტერესო და ღირსეული ნამუშევარიც შეუმჩნეველი გახდა.

მას შემდეგ, რაც საბჭოთა ბელადების გრანდიოზული მონუმენტები დავამხეთ და მათ ნაცვლად ეროვნულ მოღვაწეთა, გამოჩენილ მამულიშვილთა ქანდაკებები აღიმართა, სუფთა მხატვრულ-სტილისტური და გამომსახველობითი საშუალებების მხრივ, ბევრი არაფერი შეცვლილა. ვერც თემისა და იდეის გადაწყვეტით განიცადა ქართულმა მონუმენტურმა ქანდაკებამ დიდი პროგრესი. იმან, რაც შესაძლოა, აქტუალური ყოფილიყო, გასული საუკუნის დასაწყისში (ცხენებზე ამხედრებული ისტორიული გმირები, სავარძლებში წარმოდგენილი საზოგადო მოღვაწენი, ფეხზე მდგომი მსუბუქი ჟესტით ამოძრავებული ფიგურები), ისიც მხოლოდ საბჭოური ქვეყნისათვის, რომელიც პრაქტიკულად მთლიანად იყო მოწყვეტილი ევროპულ წარმმართველ ტენდენციებს ხელოვნებაში, დღეს აქტუალობა და შესაბამისობა დროსა და საზოგადოებასთან ნამდვილად დაკარგა. არადა, ჩვენს დედაქალაქში ახლახან დადგმული მონუმენტები დიდი სტილისტური თუ იდეური წინსვლით არ გამოირჩევიან.

ხელოვნების ძეგლს, ქანდაკებას გააჩნია მრავალი პრინციპული დეტალი, რაც გათვალისწინებული უნდა იყოს. მათგან ზოგიერთია ის, რომელსაც ეფუძნება საერთოდ მრგვალი ქანდაკების (რომელიც სივრცეში იდგმება) არსი და ფუნქცია.

მრგვალი, სივრცეში დადგმული ძეგლი, უპირველეს ყოვლისა, კარგად უნდა იწერებოდეს გარე განაშენიანებაში, უნდა შეეფერებოდეს გარშემო არსებულ მოცულობათა ზომასა და წყობას. რადგან ქანდაკება ღია ცის ქვეშ იდგმება, იგი აუცილებლად სივრცეში უნდა იყოს გაშლილი, რათა მრავალი ხედვის წერტილიდან შეიძლებოდეს მისი აღქმა. თუ ძეგლი ადამიანის ფიგურას წარმოადგენს და მისი მოძრაობა, ხშირ შემთხვევაში, ჟესტი, გამართლებული უნდა იყოს და არა გაურკვეველი. თანამედროვე ხელოვნების ნიმუში ცხადად უნდა წარმოაჩენდეს, რას ემსახურება, რას ამბობს თავისი არსებობით, ანდა რისი თქმა სურს ავტორს, უკვდავყოფდეს ვისიმე სახეს ან გმირობას (რაც დიდი ხანია ხელოვნების ისტორიის წარსულს ჩაბარდა, იშვიათი გამონაკლისების გარდა, პორტრეტულმა ქანდაკებებმა აქტუალობა ნამდვილად დაკარგა და არსად აღარ იდგმება), თუ, უკეთეს შემთხვევაში, იდეის, თუნდაც პიროვნების არსისა და ხასიათის გამომხატველია, რაც შეიძლება მარტივი, ლაკონური ხერხით იყოს გადაწყვეტილი, მით უმეტეს, თუ მონუმენტი პატარა ქალაქში, პატარა ქუჩასა თუ მოედანზე, სკვერსა თუ პარკში იდგმება, იგი მსუბუქი და ადვილი აღსაქმელი უნდა იყოს.

ამას გარდა, XXI საუკუნის ხელოვნების ნაწარმოები ზოგადად უნდა პასუხობდეს საერთო თანამედროვე ტენდენციებსა და ამოცანებს, რათა გაუძლოს დროისა და უკვე თანამედროვე გემოვნების, ხედვის მქონე საზოგადოების კრიტიკას. ძეგლი, რომელიც თავისთავად ავალდებულებს გამვლელსა თუ მაყურებელს, უყუროს მას, მეტიც, გახდეს, მისი ყოველდღიური ცხოვრების ნაწილი, არ უნდა თრგუნავდეს მას, არ უნდა აბრუნებდეს წარსულსა და გავლილ ეტაპზე. არ უნდა აჩერებდეს და სტატიკურობისკენ მოუწოდებდეს. პირიქით, მასში ქმედებას, აზროვნებას, ახალ იდეებსა და ინტერესს უნდა იწვევდეს. სივრცეში მდგარი ქანდაკება საზოგადოების ნაწილი უნდა იყოს და არა მისგან განყენებული, გაუცხოებული, უძრავი ობიექტი.

სასურველი იქნებოდა თბილისის ახალ-ახალი სკულპტურები უკეთეს სემთხვევაში, ღიმილს, ისე კი დაბნეულობასა და დაძაბულობას არ იწვევდეს მაყურებელში. ალბათ, მაინც საჭიროა, მეტი გააზრებითა და ყურადღებით ეკიდებოდეს ამ საქმეს როგორც შემკვეთი და შემსრულებელი, ისე საერთოდ საზოგადოება, რადგანაც ქალაქში დადგმული ქანდაკება გალერეაში გამოფენილი მხატრული ტილო არაა, რომელსაც გარკვეული დროის შემდგომ ჩამოხსნი ან შეცვლი. სკულპტურა სულ სხვაა. თუ გარკვეულ პოლიტიკურ იდეოლოგიას არ ატარებს იგი ნებისმიერ დროსა და თაობას ერგება.

მოკლედ

ოქტომბრის რევოლუცია „აჭარა მიუზიქ ჰოლში"

ლოდინი საჭირო აღარ არის. დიჯეი Klute, იგივე ტომ ვიზერსი, უკომპრომისო ფენომენი, საქართველოში პირველ დრამ-ენბეის დიჯეი სეტს დაუკრავს.

ტომ ვიზერსი რვა წელიწადია, ამ მუსიკალურ მიმდინარეობაში მოღვაწეობს და საკუთარ შემოქმედებით ნიჭს უზიარებს ისეთ ლეიბლებს, როგორებიცაა Metalheadz, 31 Records da Certificate 18.

2001 წელს კლუტმა დააარსა მუსიკალური ფირმა Commercial Suicide Records, რათა თვითონვე ეკონტროლებინა საკუთარი პროდუქცია და დახმარება აღმოეჩინა ახალი თაობის ნიჭიერი პროდიუსერებისთვის. დღემდე ლეიბლი უშვებს სხვადასხა, დასავლეთში ცნობილი მუსიკოსების (Klute, Calibre, Total Science, Digital, და D.Kay) პროდუქციას.

კლუტის პროდუქციას ამჟამად უკრავენ მსოფლიოს უდიდესი დიჯეები, როგორებიცა არიან: Goldie, Bailey, Marcus Intalex, Fabio, Trace, Andy C da Ed Rush. კლუტი ხშირად მართავს ერთობლივ წარმოდგენებს; პარტნიორებს შორის არიან: Andrew Weatherall, the Plump DJs, Laurent Garnier და Mr C. მის უკანასკნელ ორ ალბომს კი მუსიკალურ წრეებში განსაკუთრებული ჟღერადობით გამოარჩევენ.

როგორ ცდილობს და რამდენად ახერხებს სახელოვანი დიჯეი ჟანრებს შორის ბარიერების დანგრევას, ამას 16 ოქტომბერს "აჭარა მიუზიქ ჰოლში" მისული აუდიტორია განსჯის. ამ საღამოს კლუტის სეტის დაწყებამდე სტუმრებს პრაღული კლუბ Mecca-ს რეზიდენტი დიჯეი Donatello გაუმასპინძლდება.

რობერტ სტურუა: ბათუმი ჩემი თილისმა იყო

ინგა ხალვაში
აჭარა 24 საათიდან

ექვსიდან ათი ოქტომბრის ჩათვლით ბათუმის დრამატული თეატრის სცენაზე რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის დასმა ორი სპექტაკლი წარმოადგინა - "კაცია-ადამიანი?!" და უკვე კლასიკად ქცეული "კავკასიური ცარცის წრე".

ალბათ, ზედმეტი იქნება იმის აღნიშვნა, რომ დარბაზი გადაჭედილი იყო, რომ მაყურებელი ოვაციებს უწყობდა მსახიობებს, რომ სცენასა და დარბაზს შორის სრული ჰარმონია სუფევდა, რომ ორივე მხრიდან უხვად იფრქვეოდა ემოციები და, რაც მთავარია, მაყურებელი ბედნიერი იყო მონატრებული მსახიობების ხილვით, ხოლო მსახიობები ბედნიერები იყვნენ მაყურებლების შეფასებებით. კმაყოფილი იყო თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი ბატონი რობერტ სტურუაც.

- ძალიან კარგი მაყურებელია. ყველაფერი ესმით. ვერ ვიტყვი, რომ "კაცია-ადამიანი?!" იოლი აღსაქმელია, მით უმეტეს, ქართველისთვის, რომელიც მიჩვეულია ამ ნაწარმოების ტრადიციულ შეფასებას. ზუსტად მიიღეს სპექტაკლი.

- არ გეჩვენებათ, რომ თექვსმეტწლიანი პაუზის შემდეგ ორი სპექტაკლი ძალიან ცოტაა?

- ჩვენ თვეში ერთხელ ვაპირებთ ჩამოსვლას. ორ-ორ სპექტაკლს ჩამოვიტანთ, ერთად რომ არ მოვვარდეთ გიჟებივით.

- თეატრმცოდნე ბატონი ვასილ კიკნაძე, თქვენი თეატრის შემოქმედებითი მუშაობის ბოლო წლების შეფასებისას ამბობს, რომ გაზარმაცდით და ამას ლუარსაბის სინდრომით ხსნის.

- ბატონი ვასო სწორს ამბობს. ყველა ლუარსაბი ვართ და მე მგონია, სიზარმაცემ შექმნა ადამიანი და არა შრომამ. ეს ჩემი გამონათქვამი არ არის, ძალიან ჭკვიანმა კაცმა თქვა. თუ დრო არ გაქვს მოუსმინო კარგ მუსიკას, დატკბე ცხოვრებით, ლამაზი ქალებით, მაშინ ადამიანად ვეღარ იქცევი. თუ სულ შრომობ დარჩები მაიმუნად. თუმცა, ჩვენ არ გავჩერებულვართ. გასტროლები გვაქვს საქართველოში, რუსეთში. ნოემბერში დავდგი ფანტაზია, მისტერია "სტიქსი" გია ყანჩელის შესანიშნავი მუსიკის მიხედვით, რომელიც თავისებური რექვიემია მიძღვნილი მისი დედის, მამის, მეგობრების, ნათესავების ხსოვნისადმი. ძალიან უჩვეულო, უტექსტო სპექტაკლია. ახლა მოსკოვში მიგვაქვს. კიდევ რამდენიმე სპექტაკლი დავდგით, უბრალოდ, ვერსად მოვეწყვეთ, სხვა სცენამ ვერ მიიღო ჩვენი სპექტაკლები.

- ახალი დადგმებისათვის უკვე ემზადებით?

- ახალი იდეები მაქვს და ოპერაციის შემდეგ, მით უმეტეს. ოპერაციის დროს რაღაც მომელანდა, ჰალუცინაციები მქონდა. ვიგრძენი, რომ ვიცვლები. პროცესი უკვე დაწყებულია. რა სპექტაკლები იქნება? ვერაფერს გეტყვით, შეიძლება "ვეფხისტყაოსანი" იყოს.

- რის გამოც, ლამის ერის მოღალატედ გამოგაცხადეს...

- ყველა ქართველს უნდა ჰქონდეს თავისი "ვეფხისტყაოსანი". ხომ არ შეიძლება ყოველთვის მეცნიერებს დავუგდოთ ყური? ისინი კლავენ ამ ნაწარმოებს. მე მინდა ეს იყოს ცოცხალი, რომ ჩემმა შვილებმა, შვილიშვილებმა თავისთვის შეიგრძნონ. ასეთი ბიუროკრატიული მიდგომა ამ გენიალური შედევრის მიმართ უფრო დიდი ვერაგობაა, ვიდრე საღად შეხედვა.

- ბატონო რობერტ, ერთ-ერთ ინტერვიუში, შეკითხვაზე როგორ წარმოგიდგენიათ სიბერე, თქვენ უპასუხეთ, რომ იქნებით გაზეთების გამყიდველი ბათუმში. რატომ?

- უბრალოდ, მიყვარს ეს ქალაქი და პრესა.

- ბათუმთან დაკავშირებულ რაიმე მოგონებას ხომ ვერ გაიხსენებდით?

- როცა მოგონებებზე მეკითხებიან, ყველა შემთხვევა ამომივარდება თავიდან და ვერაფერს ვიხსენებ. პრინციპში, ცუდი მოგონებები არ მაქვს. მნიშვნელოვანი ის იყო, რომ ჩემმა მომავალმა მეუღლემ აქ ყოფნისას გადაწყვიტა დავქორწინებულიყავით. ბათუმთან ბევრი საერთო მაქვს. ბევრი მეგობარი მყავდა. როცა ახალ სპექტაკლზე მუშაობას ვიწყებდი, აქ ჩამოვდიოდი, ეს კარგის მანიშნებელი იყო, თილისმას რომ ვეძახით-ისეთი. წელიწადში სამ-ოთხჯერ რომ არ ჩამოვსულიყავი, ის წელი ჩაშლილად ითვლებოდა.

- ეს თექვსმეტი წელი ბათუმის გარეშე როგორ გაატარეთ?

- საშინლად.ახლა მინდა შევიძინო ერთოთახიანი ბინა და სიბერეში აქ დავსახლდები ან ბუენოს-აირესში.

- არ შემიძლია თქვენი აზრი არ გკითხოთ ბათუმის დრამატული თეატრის შესახებ.

- ადრე მოდიოდნენ ჩემთან და მეკითხებოდნენ, რატომ არ ჩადიხარ ბათუმში, იქ კარგი სიტუაცია არისო. მე ვხედავდი, რომ ამ თეატრში შეწყდა დრამატული სპექტაკლების დადგმა. ან იყო ხალხური ანსამბლის კონცერტი ან - ოპერა. მერე მივხვდი, რომ ნებისმიერი კლასიკური პიესა, რომ ავიღოთ თუნდაც შექსპირის ყველაზე ნეიტრალური "ჰამლეტი", არის ადამიანზე, რომელიც ებრძვის დიქტატორს, რომელმაც მოუკლა მამა და ტახტი ხელში ჩაიგდო. ამ პიესას აქ ვერ დადგამდნენ. აქ ბევრს არ აწყობდა კლასიკის დადგმა იმიტომ, რომ იგი ლაპარაკობს ბრძოლაზე ძალმომრეობის, ერთმმართველობის, უსამართლობის წინააღმდეგ. როგორ დადგამდნენ იმ პერიოდში ასეთ სპექტაკლებს? გამორიცხულია! პრაქტიკულად, რეპერტუარი ვერ შედგებოდა. ამიტომ იყო ეს პერიოდი ასეთი კატასტროფული და ახლა ძალიან მიხარია, რომ ამ თეატრს უკვე აქვს საშუალება დაიწყოს მუშაობა.

რუსთაველის თეატრი ერთი თვით დაგვემშვიდობა. ნოემბერში მათ ისევ ვიხილავთ ორი სპექტაკლით "ჰამლეტი" და "გოდოს მოლოდინში". ბათუმელები მოუთმენლად დაველოდებით ერთი თვის გასვლას.

მშვიდობით, დერიდა!

ირაკლი კაკაბაძე

დღეს მსოფლიო პრესის ფურცლებზე გამოჩნდა ცნობა იმის შესახებ, რომ გარდაიცვალა დიდი ფრანგი ფილოსოფოსი, თანამედროვეობის ერთ-ერთი უდიდესი მოაზროვნე, ჟაკ დერიდა. დეკონსტრუქციის მამა მოკვდა, წერენ გაზეთები. თანამედროვე ინტელექტუალური სამყაროს ერთ-ერთი ყველაზე ხშირად ხმარებადი სიტყვის "დეკონსტრუქციის" ავტორი დღეს უკვე ჩვენ შორის აღარ არის. წლები გაივლის და მსოფლიო სრულფასოვნად შეაფასებს ჟაკ დერიდას ღვაწლს აზროვნებაში. ამასთან ერთად, ისიც უნდა ითქვას, რომ მას არც ცხოვრებაში აკლდა დამფასებლები და მისი შრომები უკანასკნელი ორი დეკადის განმავლობაში ფილოსოფიურ ბესტსელერთა კატეგორიაში შედიოდა.

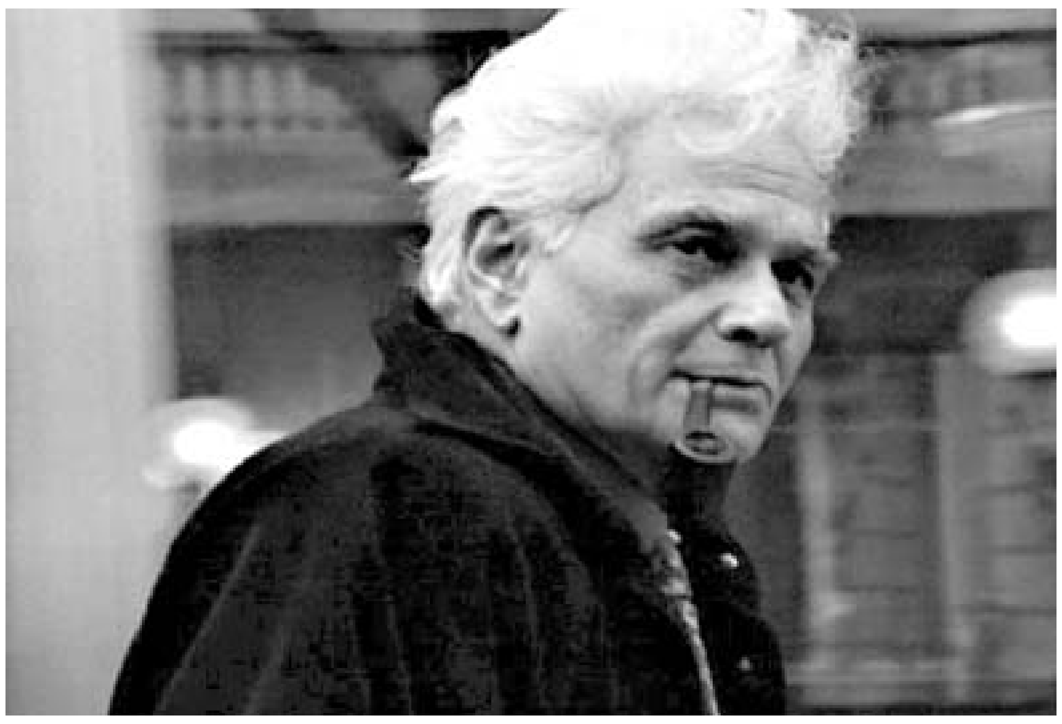

თანამედროვე ინტელექტუალური სამყაროს ერთ-ერთი ყველაზე ხშირად ხმარებადი სიტყვის "დეკონსტრუქციის" ავტორი დღეს უკვე ჩვენს შორის აღარ არის. წლები გაივლის და მსოფლიო სრულფასოვნად შეაფასებს ჟაკ დერიდას ღვაწლს აზროვნებაში.

ჟაკ დერიდა ალჟირელ ფრანგ ებრაელთა ოჯახში დაიბადა 1930 წელს. "პიედ ნუარების" (ასე უწოდებდნენ ალჟირში საფრანგეთიდან ჩასახლებულთა კოლონიას) წრეში გაზრდილი ახალგაზრდა დერიდა თავიდანვე ჩამოყალიბდა როგორც ნიცშესა და ჰაიდეგერის მოწაფე. მისი შრომები თავიდანვე მეტად საინტერესო ანალიზი იყო ჰუმანისტური ფილოსოფიისა, სადაც ის კრიტიკულად აფასებდა რუსოს, ვოლტერისა და ლევი სტროსის ნამუშევრებს. მაშინ, როდესაც ეგზისტენციალურმა ფილოსოფიამ კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა ორთოდოქსალური ჰუმანიზმი, ახალგაზრდა დერიდამ, მიშელ ფუკოსთან და მის სხვა თანამედროვეებთან ერთად, კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა თავად ეგზისტენციალიზმის ორთოდოქსია. 60-იანი წლების ბოლოს ფუკოს და დერიდას გაცხარებული დებატები ჰქონდათ ეგზისტენციალისტების ვოლტერად შერაცხულ ჟან პოლ სარტრთან. დერიდამ და ფუკომ, მათს პოსტ სტრუქტურალისტ კოლეგებთან ერთად, ფილოსოფიაში ლინგვისტურ მხარეზე გადაიტანეს დიდი ყურადღება და სემიოლოგიიდან გამოიყვანეს თეორია, რომელიც დისკორსის (ანუ მონათხრობის) მნიშვნელობას უსვამდა ხაზს. ისინი დაუპირისპირდნენ უკვე მოყირჭებულ მარქსისტულ თეორიებს, რომელთაც სარტრი და სიმონა დე ბოვუა წარმოადგენდნენ იმხანად. 70-იან წლებში მათ კიდევ უფრო ფართო ფრონტით მოახდინეს შეტევა უკვე დოგმად ქცეულ ეგზისტენციალისტურ და მოდერნისტულ მიმიდინაროებებზე. შედეგად მათ დაამკვიდრეს ისეთი ცნებები, როგორებიც იყო პოსტ სტრუქტურალისტი და პოსტ მოდერნისტი. ისინი ორთოდოქსულ მარქსისტულ სკოლასაც ისევე კონსერვატიულ სკოლად მიიჩნევდნენ, როგორც ნეოკლასიციზმს. რის შედეგადაც მივილეთ ის, რომ დერიდასა და ფუკოს წყალობით, უკვე 80-იან წლებში პოსტ-სტრუქტურალიზმი და დეკონსტრუქცია წამყვან ტენდენციებად იქცნენ დასავლურ აზროვნებაში.

დერიდა საკუთარ თავს ფილოსოფოსს არ უწოდებდა და იმასაც უარყოფდა რომ დეკონსტრუქცია მან დაამკვიდრა ფილოსოფიურ ლექსიკონში. მან ამ ახალი მეთოდოლოგიის წყალობით მარტივ მამრავლებად დაშალა აქამდე ერთიან სისტემად მიღებული აზროვნების კატეგორიები. ორთოდოქსი მარქსისტებისაგან განსხვავებით, დერიდა ყოველთვის ცდილობდა, რომ შეენარჩუნებინა ბალანსი სხვადასხვა კულტურებს შორის. კულტურებს შორის ჰორიზონტალური ურთიერთობის კონცეპტი ერთ-ერთი უმთავრესი იყო მის შემოქმედებაში, სადაც იგი რადიკალურად უპირისპირდებოდა ყველანაირ იერარქიას. ამ აჯანყებულის სულმა მას საოცრად დიდი პოპულარობა მოუტანა მთელ მსოფლიოში და, რაც მთავარია, ფილოსოფოსთათვის ყველაზე არაკომფორტულ ქვეყანაში, ამერიკის შეერთებულ შტატებში. მიუხედავად იმისა, რომ დერიდა თავს ყოველთვის მემარცხენე ორიენტაციის მოაზროვნედ მიიჩნევდა, ერთი პერიოდი იგი კონსერვატიული წრეების მხარდაჭერითაც სარგებლობდა, იმის გამო, რომ იგი ასე კარგად ახერხებდა ტრადიციული მარქსიზმის, ლენინიზმის, მაოიზმისა და სხვა მათდაგვარი -იზმების ნაკლოვანებების გამოვლენასა და დეკონსტრუქციას.

საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდგომ, 1993 წლის გაზაფხულზე შედგა ჟაკ დერიდას ერთ-ერთი ყველაზე გახმაურებული ლექცია ლოს ანჯელესის უნივერსიტეტში, რომელსაც სათაურად ერქვა "მარქსის დეკონსტრუქცია". კონსერვატიული ფილოსოფიური წრეების წარმომადგენლები ამ შეხვედრაზე ელოდნენ მარქსისა და მარქსიზმის იდეის სრულ ვერდიქტს. დერიდამ აქაც არ გაამართლა მოლოდინი. მის მიერ წაკითხულ ლექციაში მან საკუთარი არაჩვეულებრივი ნიჭით მოახერხა მარქსის დეკონსტრუირება. მან გამოყო ორი მარქსი: ერთი - პროგრესული, რომელიც ასე არაჩვეულებრივად აკრიტიკებდა კაპიტალიზმის ნაკლოვანებებს, და მეორე, - კონსერვატიული, რომელიც პრობლემის გადაჭრის მხოლოდ ერთ, ძალადობრივ მხარეს ხედავდა. მისი ანალიზის შედეგად ნათლად გამოჩნდა დერიდას მრწამსობრივი ორიენტაცია. მან პროგრესს მხარი დაუჭირა და, ამავე დროს, ნათლად უარყო ძალადობა. კრიტიკოსებმა სცადეს მისთვის დაებრალებინათ კულტურული რელატივიზმის წაქეზება. დერიდამ კი პასუხი გასცა მისთვის ჩვეული სიმტკიცით საკუთარ გაურკვევლობაში. მის უკანასკნელ წიგნში "ფილოსოფია ტერორის დროს" მან 11 სექტემბრის ტრაგედიაზე შემდეგი ფრაზა წარმოთქვა: "ჩვენ სინამდვილეში არც ვიცით რას ვამბობთ ან რას ვარქმევთ სახელს ამ მიყოლებით: September 11, le 11 septembre, September 11. .. ამ მეტონიმიის - სახელისა და ციფრის - გზავნილება გვიჩვენებს განუსაზღვრელობას იმით, რომ ჩვენ ვერ ვცნობთ და ვერც ვიგებთ, ჯერჯერობით, არ ვიცით, როგორ დავახასიათოთ მოვლენა, და ჯერჯერობით, ჩვენ არც ვიცით, რაზე ვლაპარაკობთ."

სამწუხაროდ, დერიდა სწორს ამბობდა. დღეს იგი აღარ არის ჩვენს შორის და ჩვენ უმისოდ მოგვიწევს იმის გარკვევა, თუ რას ნიშნავდა 11 სექტემბერი ყველა ჩვენთაგანისათვის.

ახალი ეპოქა დაიწყო

ივ სენ ლორანის ახალმა დიზაინერმა პირველი გამოცდა ჩააბარა

მეფე წავიდა, მაგრამ სამეფო დარჩა. ივ სენ ლორანმა ცხოვრება ტომ ფორდის გარეშე განაგრძო. YSL-ის ლოგომ მოდურობა შეინარჩუნა. პუბლიკამ კი ახლახან პოსტ-ფორდისეული ხანის პირველი კოლექციაც იხილა. სტეფანო პილატის მიერ შექმნილი 2005 წლის გაზაფხული-ზაფხულის კოლექცია.

როგორც ფუშფუშა და კორსეტიანი კაბების პერიოდში გასათხოვარ გოგონებს მხოლოდ გარკვეული ასაკის შემდეგ გაიყვანდნენ ხოლმე წვეულებებზე, ისე "დაანახეს" ახალ სეზონზე საზოგადოებას მზეთუნახავი და გაჭირვებაგადატანილი YSL-იც – თავმოსაწონებლად, გასაპრანჭად და ქების დასამსახურებლად.

უფრო ზუსტად, ეს უფრო ორმაგი წარდგენა იყო – ტომ ფორდის შემცვლელი სტეფანო პილატი წარადგენდა თავის პირველ, დამოუკიდებლად შექმნილ კოლექციას, YSL კი – თავის დებიუტანტ მხატვრულ ხელმძღვანელს.

პირველმა შეფასებებმაც არ დააყოვნა. თუმცა, სტეფანო პილატის სამწუხაროდ უნდა ითქვას, რომ რეცენზიები არც თუ სასიამოვნო გამოდგა. ფორდის კალაპოტში ჩამდგარი, მრავალგზის შექებული და აღიარებული კოლექციების შემდეგ სტეფანო პილატის ქმნილებებს ცხვირი აუბზუეს; და ეს მიუხედავად იმისა, რომ პილატი მთელი ამ წლების განმავლობაში იქვე, YSL-ში მუშაობდა და, ფაქტობრივად, ტომ ფორდის მარჯვენა ხელი იყო.

მოკლედ, YSL-ის "პირველი წვეულება" კრახით თუ არა, ულიმღამოდ აშკარად დამთავრდა. რეცენზენტებმა პილატის ჩანაფიქრი კი მოიწონეს, მაგრამ უკვე ფთაშესხმული იდეა – დიდად აღარ.

ჩანაფიქრი კი პრუსტის პოეტური ნოსტალგიის პოდიუმზე გადატანა იყო; წარსულის გახსენება და თანამედროვეობის ტილოზე მისი ხელახლა დახატვა – ძლიერი ისტორიისა და კულტურის მქონე მოდის სახლის დებიუტანტი ხელმძღვანელისთვის, ალბათ, სრულიად ლოგიკური არჩევანი.

თუმცა, როგორც ზოგიერთი მიმომხილველი ამტკიცებს, საბოლოო ჯამში, დიდი აურზაური გამოვიდა. სტილების აღრევა. რაღაც მასკარადის მსგავსი. ვარდები და ჟაბოები თითქმის ყველგან – ქვედაბოლოების უკანა მხარეს, ქურთუკებზე, კაბებზე. ხოლო მრავალგზის გამოყენებული კოპლებიანი ქსოვლით კი პილატიმ საერთოდ ქარბუქი მოაწყო. ფერებისა და ქსოვილების ნამდვილი დღესასწაული – იასამნისფერი ზამშე, ყვითელი აბრეშუმი. მზერით ოდნავ ქვევით თუ ჩამოყვებოდით მოდელებს, ფერად-ფერადი პომპონებით გაფორმებულ ჭრელაჭრულა ფეხსაცმელებსაც მოჰკრავდით თვალს.

ერთი სიტყვით, სტეფანო პილატის ნაღვაწი და ნაშრომი დაუწუნეს. თუმცა, სავარაუდოა, რომ მოდის მიმომხილველების შეფასებები ყველა შემთხვევაში ასეთი იქნებოდა. ტომ ფორდის ძლიერი გავლენისგან თავის დაღწევა ხომ საკმაოდ რთულია, დებიუტანტის დაჩაგვრა კი – იოლი. YSL-ის მდგომარეობას ერთადერთი გარემოება ამსუბუქებს, ის მარტო არ არის. წამყვანი დიზაინერების ნაკლებობას და ძლიერი შემოქმედებითი მუხტის უქონლობას ხომ სხვა დიდი მოდის სახლებიც უჩივიან. შორს რომ არ წავიდეთ, იგივე "ჟივანშის" ჯერაც არ უპოვნია მთავარი დიზაინერი, ქელვინ კლაინის უცნობილესი ბრენდიც ახალ-ახალი, გარდამტეხი იდეების ნაკლებობას უჩივის.

ასე რომ, უიდეობა და კრიზისი ახლად გახსნილ მოდის სეზონს თითქმის საერთო სენად აქვს მოდებული და YSL-ი, თავისი ახალი ბოსითურთ, მხოლოდ ამ ფონზე თუ გავა იოლად. მით უფრო, რომ ყველა რეცენზია პილატის წინააღმდეგ მიმართული ნამდვილად არ არის. მაგალითად, ჟურნალი "ვოგი" პილატის ამხნევებს და აცხადებს, რომ ივ სენ ლორანის ახალი სულის ჩამდგმელი მალე თავის წესებს დაამკვიდრებს და ყველას დაუმტკიცებს, რომ უძველესი მოდის სახლის საქმის ღირსეული გამგრძელებელია. "ვოგის" მიმომხილველს, დანარჩენებისგან განსხვავებით, პილატის კოჭს ზევით გადაჭრილი ვიწრო შარვლები, კოპლებიანი ქურთუკები, ე.წ. "ტიტა კაბები", ზევით ვიწრო და ბოლოს ფურფუშელებიანი ქვედაბოლოები, დიდი, მრგვალი ღილები და ტყავის სქელი ქამრებიც მოსწონს, შიფონის იისფერ და ყვითელ პატარა კაბებთან ერთად. "მგონი, ძალიან კარგია, როცა ისტორიულ მოდის სახლში ამხელა ცვლილება ხდება და ახლად არჩეული უფროსი უბრალოდ კი არ ტკეპნის გაკვალულ გზას, არამედ საკუთარ გაბედულ მოსაზრებებს გვთავაზობს", - აცხადებს ფრანგული "ვოგის" რედაქტორი ქარინ როტფილდი, ფორდის ყოფილი მუზა და მას კვერს ივ სენ ლორანის პარტნიორი პიერ ბერჟეც უკრავს. "მშვენიერია, ძალიან კარგი იყო", - ამხნევებს დებიუტანტს YSL-ის ახალი მენეჯერი რობერ პოლეტიც. ერთი სიტყვით, როგორც ჟურნალი "ვოგი" წერს, ასე თუ ისე, ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიან მოდის სახლში ახალი ეპოქა დაიწყო. ეპოქა, რომლის შემქმნელიც ჯერ მიუჩა პრადას, შემდეგ კი ტომ ფორდის ხელში გამოზრდილი, 38 წლის, სიმპათიური სტეფანო პილატი იქნება. ვნახოთ, რას შემოგვთავაზებს ის მომავალ სეზონზე. მანამდე კი მოდის ახალ ტენდენციებს YSL-თან ერთად "კენზო" და "კაშარელიც" ქმნიან.

ეს ორი ძალიან გავლენიანი მოდის სახლი იდეებს, შეიძლება ითქვას, რომ ერთი და იმავე კონტინენტიდან გვაწოდებენ. "კენზოს" აფრიკულ განწყობაზე გადავყავართ. პოდიუმზე გამოსულ მოდელებსაც მუსიკალურ ფონს დასარტყამ ინსტრუმენტებზე შესრულებული აფრიკული რითმებით უქმნიდნენ. ეგზოტიკური განწყობა კი დარბაზში მოდელებს რამდენიმე ასხმა ჭრელი მძივებით, ყვავილებიანი ქსოვილებითა და უცნაური ფორმისა და განლაგების ღილებით შემოჰქონდათ. იმავე ტერიტორიაზე ტრიალებდა "კაშარელის" დიზაინერიც – მხიარული ფერების გამა, აფრიკული მძივები, ღია და მოწნული სანდლები...

თუმცა, 2005 წლის გაზაფხული/ზაფხულის სეზონამდე მაღალი მოდის მიღმა დარჩენილ ჩვეულებრივ მოკვდავებს ზამთრის გრძელი თვეები აშორებს. შესაბამისად, ყველაზე მოდურებსაც კი, ჯერ შემოდგომა-ზამთრის დღეები აშფოთებთ და ახალ იდეებს თოვლიანი დღეების გასახალისებლად დაეძებენ. თუმცა, ასეთებისთვისაც არის ერთი გამოკვეთილი ტენდენცია ცნობილი – 2004/05 წლის ზამთარს ბევრი ქამარი ამშვენებს; ქამრები და ტვიდის ტანსაცმელი, პალტოდან დაწყებული კაბით დამთავრებული. ასე რომ, სანამ სტეფანო პილატი და YSL-ი ჩვენს გაზაფხულებსა და ზაფხულებზე ზრუნავენ, ის დროა, ჩვენ ბევრი ტვიდი და ქამარი მოვიმარაგოთ.

სვეტი

ძველი თბილისის მუსიკალური სივრცე - ტრადიციის ნაწილი

სამსონ ლეჟავა

ეგრეთ წოდებული ხალხური ინსტრუმენტების სამყაროზე საუბრისას, გამოიკვეთა "დაკარგული კულტურის" ნაშთთა განსაკუთრებული მიმზიდველობა - როგორც მხატვრული გამომსახველობის, ისე სიმყიფე-წარმავალობის გამო. მართალია, ბოლო ხანს "ხალხურ" ინსტრუმენტთადმი ინტერესი გამძაფრდა, მაგრამ მათი კონტექსტიც მრავალგან პარადოქსულად შეიცვალა: ზოგჯერ, მაგალითად, ფანდური, სოციალურად დაუცველ მოხუცთათვის თბილისში, გადარჩენის საშუალებად იქცა - "ქუჩის მუსიკის" ფორმით. ახალგაზრდების ერთ-ერთმა ფოლკლორულ-ინსტრუმენტულმა ჯგუფმა ასევე ქუჩას მიაშურა. საგულისხმო ტრანსფორმაციებია: სოფლის სრულებით ორგანული გარემოცვიდან, საკმარისად ხელოვნურ დარბაზთა გავლით, ქალაქურ ღია ცისქვეშა "კონცერტებამდე". ფანდურისა და მით უფრო სალამურის პასტორალური ჟღერადობა აფორიაქებულ ურბანულ გარემოში (მიწისქვეშა გადასასვლელები, მეტროს სადგურები და სხვა) რამდენადმე "სიურეალურ" შთაბეჭდილებას ახდენს.

ძველი თბილისის გარემოსათვის თავის დროზე შესისხლხორცებული მუსიკალური გამოხატულებანი კი, რაღა თქმა უნდა, სხვა რიგის სერიოზულ სახეცვალებას განიცდის. დუდუკმა, ამ იშვიათი ღირსების მქონე ინსტრუმენტმა, მყარად შეინარჩუნა სიცოცხლისუნარიანობა თუნდაც ქსოვრელების წყალობით, მაგრამ მაინც დაკარგა ის მასშტაბი და როლი, როგორიც კარგად ჩანს თუნდაც ფიროსმანაშვილის სურათებში. ქეიფის მოყვარულთა პირობითად "ბოჰემური" წრისათვის იგი დღესაც მიღებულია და აქტუალური (თუმცა, არსებითად გაცილებით ღრმა მოვლენაა). ის უცნაურად ითავსებს უაღრეს მგრძნობიარობასა და სენსუალურობიდან გამყვან "მედიტაციურობას". ბგერის შემღწევობით, სენტიმენტალურობაზე სრულებით დაუყვანელი, აშკარად არასუსალური ორგანული "ტკბილხმოვანებით" - უტყუარ ზემოქმედებას ახდენს და ზოგჯერ გვატყვევებს კიდეც. მას ქცევათა განსაკუთრებული სიმდიდრე, ძალზე სპეციფიკური, თვითმყოფადი გამომხატველობა და ჰარმონიის თვალსაჩინოდ გამოკვეთილი, საკუთარი ენობრივი თვისობრიობა ახასიათებს, რომელიც, უბრალოდ, შეუცვლელია. მართალია, არ არის გამორიცხული ქართული ტრადიციული მრავალხმიანობის არაპირდაპირი გამოძახილი მედუდუკეთა ერთობლივ შესრულებაში, მაგრამ, მაგალითად, ქართლ-კახურ ჰანგთან შედარებით, აქ უეჭველად მეტია ორიენტალურობის წილი (ქართულ სიმღერაში ორიენტალურობა არ არის მასტრუქტურიზირებელი და უფრო მეტად ჩუქურთმოვან დანაშრევს წარმოადგენს). ამასთანავე, დუდუკი უდავოდ ქართული მუსიკალური კულტურის ნაწილია, ის თბილისური საკრავია. ისევე როგორც ესპანელთათვის არაბთა დანატოვარი მათი სულიერი სახილველის შემადგენლად იქცა, ჩვენშიც აღმოსავლურ კულტურასთან შეხვედრა მხოლოდ ეგზოტიკის სფეროს სრულებითაც არ წარმოადგენს. სწორედ ეს ფაქტორიცაა, ოდითგანვე ევროპულობისაკენ დამხრობილი საქართველოს კულტურის ფენომენს ესოდენ ტევადს რომ ხდის. ჩვენს სივრცეში არსობრივად თავს იჩენს არა "კულტურათა ომი", არამედ მათი სიღრმისეული დიალოგი, რის კონცენტრულ ასპარეზადაც სწორედ თბილისის მულტიკულტურული გარემო იქცა (მისი მაორგანიზებელი კი არის ქართული კულტურა).

საკუთრივ თბილისშივე გაჩნდა განსხვავებული და ორიგინალური "ორიენტალური" მრავალხმიანობის ფორმებიც, რისი ერთ-ერთი გამოვლენაც ბოლო ხანს იყო გიორგი ცაბაძის სიმღერები. მისთვის აღმოსავლური ტრადიცია საქართველოს კულტურისათვის არა უცხოდ აღიქმებოდა (რომ აღარაფერი ითქვას ისეთ დიდ ფიგურებზე, როგორნიც ზაქარია ფალიაშვილი და ვიქტორ დოლიძე იყვნენ).

ძალიან სამწუხაროა, რომ თბილისისათვის ტრადიციად ქცეული იმგვარი ინსტრუმენტები, როგორებიც თარი და ქამანჩაა, სრული მივიწყების ზღვარზეა. არადა, მათზე არა მხოლოდ მრავალი ადამიანი უკრავდა, არამედ ანსამბლებიც არსებობდა. ქამანჩის თანხლებით ამღერებდა თავის ქმნილებებს სახელმოხვეჭილი საიათნოვა. ეს ხემიანი საკრავი თავისი მკვეთრი, ხანდახან თითქოსდა მოტირალი ექსპრესიული ჟღერადობით - რადიკალურად განსხვავდება დუდუკისაგან, მაგრამ, იმავე დროს, ქცევებითა და მთლიანად მუსიკალური ფორმების მახასიათებლებით, მჭიდროდ უახლოვდება კიდეც ამ პოპულარულ საკრავს.

თარის ხასიათი სხვაგვარია - ამ სადაფიანი ნაყშით გამშვენებული და "დიზაინის" თვალსაზრისითაც სრულყოფილი ინსტრუმენტის ზმანებისდაგვარი, ერთგვარად სიფრიფანა, დემატერიალიზირებული ბგერა თითქოსდა მყისვე გადაგვისვრის უდაბნოთა შორეულ სივრცეებში, ხოლო განწყობით კი გვაგონებს "ხილვისეულ" აღმოსავლურ ჩუქურთმას. თუმცა, მასვე ძალუძს ხანდახან ძალზე ენერგიული, თითქმის აგრესიული ინტენსიურობის გამოვლინება, რაც მეტყველებს საკმარისად ფართო დიაპაზონზე. დღეს თარზე შემსრულებელნი თითქმის აღარ არიან. მუკუჩ კაზარიანი არა მხოლოდ ამ სიმებიანი ინსტრუმენტის გამორჩეულთაგანი ოსტატია, არამედ ძველებური თბილისური სიმღერისა და პოეზიის ერთ-ერთი დიდი მცოდნეც. ის გულისტკივილს ვერ მალავს იმის გამო, რომ თარზე დაკვრა აღარავის სურს, მიუხედავად მისი ენთუზიაზმისა. ვირტუოზი ქამანჩისტი და დავიწყებულ თბილისურ სიმღერათა შემსრულებელი სერგო კამალოვიც განიცდის, რომ ჩვენში ქამანჩასაც დავიწყება ელის უგულისყურობის გამო. მეტად საინტერესოა მათი ერთობლივი დაკვრაც, მათ შორის ქართული მელოდიების თავისებური ინტერპრეტაცია. დაირის ჩინებულ ოსტატად იცნობენ რამის რიზაევს. ეს მით უფრო საგულისხმოა, რომ ამ დასარტყამი საკრავისადმი ინტერესი კვლავ გაღვივდა.

თავის დროზე თბლისური საცხოვრისის ბანზე გამართული ცეკვათამაში დაირის გარეშე, უბრალოდ, წარმოუდგენელიც კი იყო. გახსოვთ, ალბათ, ანა კალანდაძის დაირითვე შთაგონებული, ხატოვანი სტრიქონებიც...

იმ თბილისურ ეზოში, სადაც ადრე ვცხოვრობდი, ჩემი მეზობელი, ფიზიკოსი მიხეილ ჩიქვილაძე სალამურზე, დიპლიპიტოსა და თარზეც უკრავდა. "მეიდნის" ტერიტორიაზე ბოლო დრომდე იპოვიდით აზერბაიჯანელ მეთარეებსაც, მაგრამ ამჟამად ეს კერაც მოიშალა. მხოლოდ დათო ევგენიძემ გაიხსენა თავის ექსპერიმენტულ ნაწარმოებში თარი და ჩვენში ჭიანურად სახელდებული ქამანჩა, რაც მხოლოდ საინტერესო ეპიზოდად დარჩა.

თბილისი ემშვიდობება ადრე ფართო მნიშვნელობის ტრადიციად ქცეულ, ახლა კი "უკანასკნელ მოჰიკანთა" ინტერიერებში შემორჩენილ, ძალზე კოლორიტულ და ინფორმაციულადაც ამოუწურავ მუსიკალურ სამყაროს...

მოკლედ

„იუვე" ტრეზეგეს გარეშე ან პირიქით

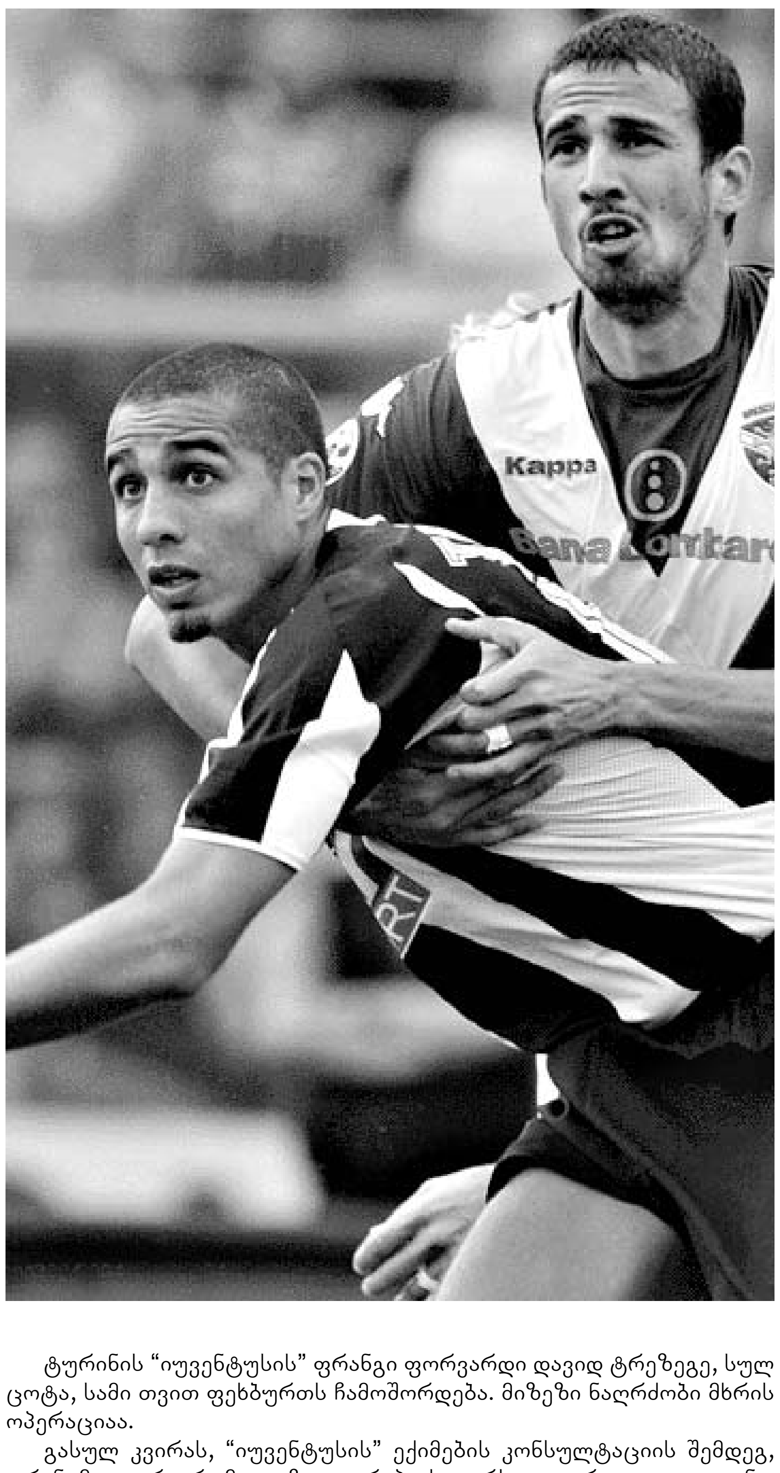

ტურინის "იუვენტუსის" ფრანგი ფორვარდი დავიდ ტრეზეგე, სულ ცოტა, სამი თვით ფეხბურთს ჩამოშორდება. მიზეზი ნაღრძობი მხრის ოპერაციაა.

გასულ კვირას, "იუვენტუსის" ექიმების კონსულტაციის შემდეგ, ფრანგმა ფორვარდმა ფიზიოთერაპიის კურსი გაიარა და დაადგინა, თუ რამდენად სერიოზულია მისი ტრავმა. მხოლოდ იმის შემდეგ, რაც ტრეზეგე ექიმმა ჟილია ვალშმა მოინახულა, გადაწყდა, რომ ქირურგიული ჩარევა აუცილებელია.

დავიდ ტრეზეგეს, რომელსაც პარასკევს 27 წელი შეუსრულდება, 3 ოქტომბერს, "უდინეზესთან" მატჩში, მხარი ელრძო. ის მატჩი "იუვენტუსის" გამარჯვებით (1:0) დასრულდა. 19 ოქტომბერს ლიონში, **Sainte Anne Lumiere**-ის საავადმყოფოში ფრანგ ფორვარდს ოპერაციას გაუკეთებენ.

საფრანგეთის ეროვნული ნაკრების თავდამსხმელი ჩემპიონთა ლიგის ჯგუფური ეტაპის დარჩენილ ოთხ მატჩს გამოტოვებს. ამასთან დაკავშირებით "იუვენტუსის" მთავარმა მწვრთნელმა ფაბიო კაპელომ მწუხარება გამოთქვა და აღნიშნა, რომ ტრეზეგეს გარეშე ძალიან გაუჭირდებათ. საყურადღებოა, რომ უახლოესი ორი მატჩი ტურინელებს მიუნხენის "ბაიერნთან" აქვთ გასამართი. თუმცა, როგორც "ბაიერნს", ისე "იუვენტუსსაც" ექვსი ქულა აქვს.

ბექჰემის ნეკნები

დევიდ ბექჰემის განცხადებით, ნეკნის ტრავმამ ის 4-5 კვირით გამოთიშა ფეხბურთს, თუმცა მადრიდის "რეალის" ექიმები ამბობენ, რომ არ არის გამორიცხული, ბექჰემმა უახლოეს უქმეებზე "ბეტისთან" "პრიმერა დივიზიონის" მატჩში მიიღოს მონაწილეობა.

ინგლისის ნაკრების კაპიტანს ექიმებმა აღმოუჩინეს გაბზარული ნეკნი. ტრავმა ბექჰემმა მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევ ციკლში, უელსის ეროვნულ გუნდთან მატჩში მიიღო. იმ შეხვედრაში ბექჰემმა, ტრავმასთან ერთად, ყვითელი ბარათიც გამოიმუშავა, რის გამოც გამოტოვებს დღევანდელ მატჩს აზერბაიჯანის ნაკრების წინააღმდეგ. ბექჰემმა უელსს ძალიან ლამაზი გოლი გაუტანა, რის შედეგადაც ანგარიში გახდა 2:0. მატჩის შემდეგ დევიდ ბექჰემმა თქვა: "ვფიქრობ, ტრავმის მოსაშუშებლად 4-5 კვირა დამჭირდება. ექიმები კი ამბობენ, რომ მოედანზე ჩემი გამოსვლა ამ შაბათ-კვირასაც იქნება შესაძლებელი, მაგრამ ტკივილები მაწუხებს და, არა მგონია, ასე მალე მოვრჩე".

ბექჰემმა ასევე აღნიშნა, რომ შეეცდება, ნოემბრისთვის მწყობრში ჩადგეს, რათა ესპანეთის ნაკრებთან გასამართ ამხანაგურ მატჩში გავიდეს მოედანზე. ამავე დროს "სამეფო კლუბის" მედპერსონალი ხმამაღალ განცხადებას აკეთებს იმის თაობაზე, რომ ბექჰემს სერიოზული არაფერი სჭირს და შეუძლია ძალიან მალე მოედანზე გავიდეს. "შაბათს ბექჰემი მადრიდში ჩამოფრინდება და ჩვენ მას მსუბუქ ვარჯიშს ჩავატარებინებთ სპორტულ დარბაზში, -განაცხადა მადრიდული კლუბის ერთ-ერთმა მედმუშაკმა, - მოედანზე მისი დაბრუნება შესაძლებელია, თუ ახლავე დავიწყებთ მის მკურნალობას".

როგორც ჩანს, 29 წლის ნახევარმცველი მონაწილეობას ვერ მიიღებს ჩემპიონთა ლიგის ჯგუფური ეტაპის მატჩში კიევის "დინამოს" წინააღმდეგ. თუ დევიდის პროგნოზი გამართლდა, მაშინ ის ვერც განმეორებით შეხვედრაში გავა მოედანზე, რომელიც 3 ნოემბერს გაიმართება.

გუშინ ცნობილი გახდა, რომ ბექჰემის თანაგუნდელი ეროვნულ ნაკრებში და მადრიდის "რეალშიც", ჯონათან ვუდგეიტი, ათი კვირა ვერ გავა მოედანზე. ამის მიზეზი ბარძაყის კუნთის დაზიანებაა, თუმცა, აღსანიშნავია, რომ ვუდგეიტს არავითარი ქირურგიული ჩარევა არ ესაჭიროება.

შემბერასს იმედი გაუცრუვდა

ლიტვის ეროვნული ნაკრებისა და მოსკოვის "ცსკა"-ს ნახევარმცველი დეივიდას შემბერასი რისკზე მიდის, რომ გამოტოვოს თავისი ნაკრების უახლოესი მატჩი და ჩემპიონთა ლიგის ჯგუფური ეტაპის შეხვედრა ლონდონის "ჩელსისთან".

შემბერასი ეროვნული გუნდის შეკრებაზე მუხლის ტრავმით გამოცხადდა და ვარჯიში მოისურვა, თუმცა, ტრავმა ხელს უშლიდა. ექიმებმა დაადგინეს, რომ ლიტველი ფეხბურთელი მზად არ არის, სრული დატვირთვით ივარჯიშოს. აღარაფერს ვამბობთ მატჩის ჩატარებაზე.

"ახლა შემბერასი მკურნალობს, - განაცხადა ლიტვის ეროვნული ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა ალგიმანტას ლიუბინსკასმა. -შესაძლოა, "ცსკა"-ს შემადგენლობაში უკვე მომავალ კვირაში ითამაშოს, მაგრამ, სამწუხაროდ, ნაკრების შეხვედრაში მონაწილეობას ვერ მიიღებს".

2003 წელს, ევრო 2004-ის შესარჩევი ციკლის მატჩის დროს, ის მოედნიდან გააძევეს, შემდეგ კი ოთხმატჩიანი დისკვალიფიკაცია მისცეს. მას შემდეგ შემბერასს ნაკრებში არ უთამაშია და ამ მატჩისთვის ძალიანაც ემზადებოდა, თუმცა, ტრავმამ ხელი შეუშალა და დიდი ხნის ლოდინი უფრო დიდად გადაექცა.

დღეს ლიტვის ეროვნული ნაკრები მრისხანე ესპანელებს უმასპინძლებს და შეეცდება, თავისი გულშემატკივრების წინაშე ღირსეულად წარდგეს.

მოამზადა სანდრო ნავერიანმა

ფეხბურთი

დღეს გამოჩნდება, რანი ვართ!

გოგიტა ბუხაიძის ფოტო

დღეს 13-ია, ყველაზე წარმატებული ციფრი ქართული ფეხბურთის ისტორიაში. იმედია, საქართველოს ნაკრები 13-ში გამარჯვების ტრადიციას უკრაინაშიც გააგრძელებს.

კახა ფაჩუაშვილი

მოგეხსენებათ, დღეს ჩვენი ბიჭები ლვოვში უკრაინას გაეჯიბრებიან. თურმე ამ თამაშს მოუთმენლად ელის რუსული სპორტული მედიაც. რუსები ამბობენ, მართალია, ლატვია ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე გავიდა, მაგრამ საბჭოეთის ეპოქაში რუსეთის შემდეგ საუკეთესო საფეხბურთო სკოლები სწორედ უკრაინასა და საქართველოს ჰქონდათ, ამიტომ, თუ ევროპისთვის, ვთქვათ, დანია-თურქეთის მატჩია ცენტრალური, ჩვენთვის ასეთი უკრაინა-საქართველო იქნება, რა თქმა უნდა, პორტუგალია-რუსეთის შემდეგო. რუსებს რომ საბჭოეთის ნოსტალგია სტანჯავთ, ეს ძველი ამბავია, მაგრამ ის, რომ ისინი ჩვენს თამაშს მოუთმენლად ელიან, იმაზე მეტყველებს, რომ კარგი გუნდი გვყავს. ყოველ შემთხვევაში, შორიდან ასე ჩანს.

მოკლედ, ჩვენი ბიჭები უკრაინას ხვდებიან და, კაცმა რომ თქვას, აქ უნდა გამოჩნდეს, რეალურად რა შეგვიძლია და რისი მაქნისები ვართ. თურქეთთან პირველი მატჩი სასურველი შედეგით კი დავასრულეთ, მაგრამ იმ შედეგს ობიექტურთან ერთად მრავალი სუბიექტური მიზეზიც განაპირობებდა. მაგალითად, ის, რომ შესარჩევი ციკლის პირველი შეხვედრა იყო და, შესაძლოა, ჩვენი მუსულმანი მეზობელი თამაშისთვის სათანადოდ ვერ განეწყო. საქართველო ხომ წინა შესარჩევი ციკლის შემდეგ აშკარა აუტსაიდერი იყო და თურქებმაც გადაწყვიტეს, რომ ადვილად მოგვერეოდნენ. ჰოდა, იმის თქმა მსურს, რომ ამან თურქებს, შესაძლოა, დათვური სამსახური გაუწია. მერე იყო შინაური მოგება ალბანეთთან. იმ თამაშში რამდენჯერმე გადავრჩით. კარგია, რომ მოვიგეთ, მაგრამ არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ალბანეთი, როგორც არ უნდა გაძლიერდეს, მაინც ალბანეთად დარჩება და მასთან გამარჯვებამ ეიფორიაში არ უნდა ჩაგვაგდოს. ნუ გვგონია, რომ რაკი ალბანეთი თბილისში დავამარცხეთ, ჯგუფის ფავორიტად ვიქეცით. ასეთი აზრი საზიანო იქნება როგორც ჩვენი საფეხბურთო განათლებისთვის, ისე საერთო განწყობილებისთვისაც. ამას გულშემატკივრის მისამართით ვამბობ, თორემ ალენ ჟირესს შესანიშნავად მოეხსენება, რომ მისი გუნდის თამაშის ხარისხი ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს.

"თუ არ წავაგებთ, კარგი შედეგი იქნება, ხოლო თუ გავიმარჯვეთ, ბედნიერი კაცი ვიქნებიო", - ამბობს მუსიე ჟირესი და კარგია, რომ ამგვარ ფრთხილ განცხადებებს აკეთებს. ესე იგი, ის საღად აფასებს თავისი გუნდის შესაძლებლობებსაც და მეტოქესაც. ამგვარმა შეფასებამ კი შეიძლება გადამწყვეტი მნიშვნელობა იქონიოს უკრაინა-საქართველოს მატჩში. სწორედ ამის იმედი მაქვს.

და მაინც, დასამტკიცებელი გვაქვს, რომ კარგი ფეხბურთის თამაში ვიცით. თუ ამას დავადასტურებთ, მაშინ ახალი, საქართველოს მასშტაბით დიდი გუნდის მშენებლობაზეც შეიძლება ვიფიქროთ. თუ არადა, ისევ საფუძველში მოგვიწევს იმ ხინჯის ძიება, რაც ჩვენს გუნდს დღის სინათლეზე გამოსვლის საშუალებას არ აძლევს.

დღეს კარგი ფეხბურთი უნდა ვითამაშოთ და კიდევ პირი მოვიბანოთ იმ სირცხვილის გამო, რაც ჩვენს ახალგაზრდულ ნაკრებს დაატყდა თავს - 6:0 ასე გაანადგურეს უკრაინელებმა ქართველი თანატოლები. მასპინძლებმა პირველივე ტაიმში დაიკმაყოფილეს თავმოყვარეობა და ოთხი უპასუხო გოლი აგემეს სტუმრებს. მატჩის 79-ე წუთზე კი თბილისის დინამოელი ალადაშვილი გააძევეს მინდვრიდან.

ეს მარცხი მატჩისწინა განწყობას ნამდვილად არ გამოგვიკეთებს, მაგრამ მაინც იმედი მაქვს, რომ ქართველები ისევე აღიდგენენ პრესტიჟს, როგორც ამას წინათ თბილისის "დინამომ" აღუდგინა ქართულ ფეხბურთს პრესტიჟი და უეფას თასის გათამაშებიდან კრაკოვის "ვისლა" დაითხოვა.

ჟირესმა დღევანდელი მატჩისთვის რამდენიმე ტაქტიკური ვარიანტი შეიგულა. მან შეიძლება ოთხი ან ხუთი მცველით ითამაშოს, მაგრამ მისი ტაქტიკა არანაირად არ დაეფუძნება შეტევით ფეხბურთს. ჟირესი აპირებს, თავისი შეგირდები ზონურ დაცვაში გაამწესოს და ასე გაუმკლავდეს მსოფლიო დონის ვარსკვლავად აღიარებულ ანდრეი შევჩენკოს. "უკრაინას უაღრესად გამართული დაცვის ხაზი ჰყავს", - ამბობს ჟირესი და ამ დაცვის გარღვევის რეცეპტად სწრაფი კონტრშეტევა ამოურჩევია. ასეა თუ ისე, თამაში გამოაჩენს, როგორ შეებრძოლება საქართველოს ნაკრები თამაშის მადაზე მოსულ უკრაინელებს.

ფაქტი ის არის, რომ უკრაინამ საქართველოს წინააღმდეგ საბჭოთა კავშირის რღვევის შემდეგ სამი ამხანაგური მატჩი გამართა. სტატისტიკური მონაცემები აშკარად უკრაინელთა მხარეს იხრება. საინტერესო თვითონ ამ მატჩების დინამიკაა. თუ 1998 წელს უკრაინამ - 4:0 მოიგო, 1999 წელს თბილისში ფრედ - 0:0 ითამაშა, ხოლო 2001 წელს კი ამ გუნდების შეხვედრა უკრაინაში - 2:1 დასრულდა მასპინძელთა სასარგებლოდ. ანუ, ყოველ ახალ სეზონში საქართველოს ნაკრები უკრაინასთან შედეგს აუმჯობესებდა. თუმცა, აღსანიშნავია, რომ ბოლო ორ შეხვედრაში ანდრეი შევჩენკოს არ უთამაშია. და თუ ჟირესი მრისხანე უკრაინელის ნეიტრალიზებას მოახერხებს, მაშინ საქართველოს ნაკრებს დადებითი შედეგის მიღწევის კარგი შანსი ექნება.

ჩვენს ჯგუფში, რომელიც შესარჩევ ციკლში ერთ-ერთ ყველაზე რთულ ქვეჯგუფად არის აღიარებული, დღეს კიდევ ერთი საინტერესო მატჩი გაიმართება. მორტენ ოლსენის დანიის ნაკრები შინ თურქეთს უმასპინძლებს. ეს გუნდები ნომინალურად ჯგუფის ფავორიტებად მიიჩნევიან. არც თურქებს და არც დანიელებს წაგების სიმწარე ჯერ არ უწვნევიათ. თუმცა, თუ დანიამ მხოლოდ ალბანეთი დაამარცხა და შინ უკრაინას ვერ სძლია, თურქებმა უკვე სამი მატჩი გამართეს.

თურქებმა ორივე უშუალო მეზობელთან ფრედ ითამაშეს. საქართველოსთან ტრაპიზონში - 1:1 და საბერძნეთთან ათენში - 0:0. ერთადერთი შედეგი, რომელსაც ჯერჯერობით თურქებმა მიაღწიეს საკუთარ მინდორზე, ყაზახეთის დამარცხება - 4:0 იყო. იმ მატჩში ყარადენიზთან და ნიჰათთან ერთად ორჯერ ისახელა თავი ეროვნული ნაკრების ახალბედამ, "ტრაბზონსპორის" ფორვარდმა ფათიხ თეკემ.

თუმცა, თურქების ასეთი შთამბეჭდავი გამარჯვების მიუხედავად, დანიელებს საკუთარ წარმატებაში ეჭვი არ ეპარებათ. თავისი არსებობის ისტორიაში მეტოქეები ექვსჯერ შეხვდნენ ერთმანეთს და აქედან დანიამ სამი მოიგო, ორი ფრედ დაასრულა და ერთხელ წააგო. ამას გარდა, დანიის სასარგებლოდ ისიც მეტყველებს, რომ, ვთქვათ, თურქეთის ნაკრების დაცვა მთლიანად ადგილობრივი მოთამაშეებისგან შედგება.

ისეთი ფეხბურთელებისთვის კი, როგორებიც იონ დალ ტომასონი, იესპერ გრონკიაერი, ტომას გრავესენი, დენის რომედალი ან მარტინ იორგენსენი არიან, თურქეთის ჩემპიონატში მოთამაშე ფეხბურთელებისგან შემდგარი დაცვის ხაზის გარღვევა პრობლემას არ უნდა წარმოადგენდეს.

"ბელორუსს გავარღვევთ!"

იტალიის ნაკრების მეკარემ ჯან ლუიჯი ბუფონმა განაცხადა, რომ კვირას სლოვენიის ნაკრებთან დამარცხების გამო მის გუნდს შეუძლია, სრული რეაბილიტაცია მოახდინოს გულშემატკივართა წინაშე. დღეს პარმაში "სკუადრა აძურა" ბელორუსის ნაკრებს ხვდება. ბუფონი იმედოვნებს, რომ ამ მატჩში იტალიელები მეტოქისგან ქვას ქვაზე არ დატოვებენ.

"ასეთი დამარცხებების შემდეგ ყოველთვის გსურს, შესაბამისი რეაგირება მოახდინო, - იტალიურ პრესას განუცხადა ტურინის "იუვენტუსის" მეკარემ, - ბელორუსებთან შეხვედრაში ჩვენ არა მხოლოდ გამარჯვება გვსურს, არამედ გვინდა, მეტოქე გავარღვიოთ, რათა ჩვენმა გულშემატკივარმა იგრძნოს, რა შეგვიძლია რეალურად".

სლოვენიასთან მატჩში იტალიელთა ყველაზე დიდი იმედგაცრუება გახდა ფრანჩესკო ტოტი, რომელიც დისკვალიფიკაციის შემდეგ გუნდს დაუბრუნდა. ამის შესახებ ბუფონი ამბობს, რომ ტოტის ბელორუსთან შეხვედრაში კარგი შანსი ეძლევა, მის კრიტიკოსებს ღირსეული თამაში დაუპირისპიროს.

“მე ფრანჩესკოს ვითხარი, რომ ოთხშაბათს ის აუცილებლად დაგვეხმარება ბელორუსის განადგურებაში, რადგან ის ერთადერთი და თავის ამპლუაში უდიდესი ფეხბურთელია", - განაცხადა ბუფონმა. ბელორუსის წინააღმდეგ იტალიის ნაკრებს მინდორზე ჩერნობილის ბავშვები გაუძღვებიან. ლიპი ამბობს, რომ სლავებთან კონსერვატულად დააკომპლექტებს შემადგენლობას. შეგახსენებთ, რომ მარჩელო ლიპის ხელმძღვანელობით "სკუადრა აძურამ" მეხუთე შესარჩევ ჯგუფში ნორვეგიისა და მოლდოვას გუნდები დაამარცხა.

ჯან ლუიჯი ბუფონს იმედი აქვს, რომ იტალია ბელორუსს გაანადგურებს.

რაც შეეხება ჩერენობილის ბავშვებს, პარმაში სწორედ ისინი გამოიყვანენ იტალიელებს მინდორზე. ესენი ბელორუსი ბავშვები არიან, რომლებიც ამჟამად ბოლონიასა და პიაჩენცაში იტალიურ ოჯახებში ცხოვრობენ.

ყოველწლიურად 30 ათასამდე ბელორუსი ბავშვი მიემგზავრება აპენინებზე და ერთი თვის განმავლობაში ცხოვრობს იტალიურ ოჯახებში. ამით იტალიელებს სურთ, შეამსუბუქონ ის მავნე ეფექტი, რომელიც ჩერნობილთან ახლოს მცხოვრებ ადამიანებზე მოქმედებს. ბელორუს ფეხბურთელებს კი მინდორზე იტალიელი ბავშვები, ადგილობრივი საფეხბურთო სკოლის აღსაზრდელები გაუძღვებიან.

ამ ინიციატივით გამოვიდა ფედერაცია იტალიელ ქველმოქმედთა ასოციაცია ბელორუსისთვის და პარმის ასოციაცია "დახმარება პარმის ბავშვებისთვის", რომელიც ყოველწლიურად ჩერნობილის მიმდებარე რაიონებში ჰუმანიტარულ ტვირთს გზავნის და ქალაქსა და პროვინციებში საზაფხულო და საზამთრო არდადეგების დროს 250 ბელორუს ბავშვს მასპინძლობს.

ფიფამ და იტალიის ეროვნულმა ფედერაციამ გამონაკლისის სახით დაუშვეს მანიფესტაცია ოფიციალური საერთაშორისო მატჩის დროს. "ფიფას დიდი თანამდებობის პირთა მზადყოფნის გამო, ასოციაციის დახმარებითა და იტალიური მასმედიის მონდომებით მოხერხდა, რომ ჩერნობილის ბავშვები წარმდგარიყვნენ საფეხბურთო სამყაროსა და მრავალრიცხოვანი ტელემაყურებლის წინაშე, - განაცხადა იტალიელ ქველმოქმედთა ასოციაცია ბელორუსისთვის პრეზიდენტმა ანტონიო ბიანკიმ, - ვიმედოვნებ, რომ სათამაშო მომენტებს შორის მათ საშუალება ექნებათ, ერთი წუთით მაინც დაფიქრდნენ ჩერნობილის ბავშვებზე".

პარმის სტადიონ "ტარდინიზე" მატჩის წინ უზარმაზარ ტრანსპარანტს გამოფენენ: "30 ათასი მადლობა ჩერნობილის 30 ათასი ბავშვის ღიმილისთვის".

ჩოგბურთი

იქნებ პერსპექტიული ლეგენდაც?!

ბიგა გურასაშვილი

თანამედროვე ჩოგბურთის ვარსკვლავი, შვეიცარიელი როჟე ფედერერი სულ 23 წლისაა, მაგრამ თუ მის წარმატებათა ნუსხას თვალს გადავავლებთ, შეიძლება ვიფიქროთ, რომ მალე მას მოსაგებიც აღარაფერი დარჩება. ამ კურსის შენარჩუნების შემთხვევაში სულ მალე მის საჩემპიონო ყულაბაში ადგილიც აღარ დარჩება მორიგი ტიტულებისთვის. მადლიერი თანამემამულეები კი კიდევ ბევრჯერ აჩუქებენ დეკეულებს - ფედერერის გამარჯვებებს შვეიცარიელები მეწველი ძროხის ჩუქებით აღნიშნავენ.

ფედერერი ტიტულებთან ერთად, ალბათ, ძროხებსაც დააგროვებს.

მიმდინარე სეზონი განსაკუთრებით უხვმოსავლიანი გამოდგა ფედერერისთვის. წლეულს შვეიცარიელმა დიდი სლემის სამი ტიტული დაისაკუთრა. თუ ისტორიასაც მოვიშველიებთ, ასეთი მიღწევა უფრო საარაკო ხდება. საქმე ისაა, რომ ფედერერამდე, კერძოდ, 1968 წლიდან, ანუ მას შემდეგ, რაც ჩოგბურთი პროფესიული გახდა, ამგვარი შედეგით მხოლოდ ორი ჩოგბურთელი დაიკვეხნიდა – მატს ვილანდერი და ჯიმი კონორსი. მთლიანობაში ვილანდერს 6, ხოლო კონორსს დიდი სლემის 8 ტიტული აქვთ მოგებული.

შვეიცარიელის სასლემო ტიტულატურაში, ჯერჯერობით, ავსტრალიის, "უიმბლდონისა" და აშშ-ის ღია პირველობების უმთავრესი ჯილდოები კაშკაშებს. სრულ კომპლექტაციას კი "როლან გაროსი", ანუ საფრანგეთის ღია ჩემპიონატის თიხნარი კორტებიღა აკლია. ალბათ, მალე "როლან გაროსიც" დანებდება, თუ, რა თქმა უნდა, ძველებურად მოიმარჯვებს საასპარეზო იარაღს. ახლა საკითხს ასეც კი სვამენ: აბა, რომელი თქვენგანი გარისკავს და იტყვის, რომ მომავალ სეზონში შვეიცარიელი საფრანგეთის ღია ჩემპიონატის ტრიუმფატორი ვერ გახდებაო?

არადა, აშშ-ის ღია ჩემპიონატზე, "ფლეშინგ მედოუზე" გასვლის წინ შიშობდნენ, შვეიცარიელი ნიუ იორკის მძიმე ატმოსფეროს ვერ გაუძლებს, რადგან ამერიკელ გულშემატკივართა შემოტევასთან გამკლავება ძალიან ძნელია, იანკებს ხომ ამერიკული ფინალის გარდა არაფრის გაგონება არ სურთ.

ფედერერმა ყველა ერთმანეთის მიყოლებით დაამარცხა და გაუმკლავდა ყველაზე უხერხულ მეტოქეს - ამერიკელ გულშემატკივარს. აშშ-ის ღია ჩემპიონატის მოგების შემდეგ კი განაცხადა: "თუ შეგიძლიათ, ნიუ იორკს გადაურჩეთ, ჩათვალეთ, რომ ნებისმიერი რამის ატანასაც შეძლებთ".

"ფლეშინგ მედოუს" ყოფილი გამარჯვებული მატს ვილანდერიც ადასტურებს ფედერერის სიტყვებს და ამბობს, ფედერერმა გამოცდა ჩააბარა, დღეის იქით იგი ყველაფრისთვის მზადააო: "ფიზიკურად და ფსიქოლოგიურად იგი ბევრად აღემატება თავის მეტოქეებს. ჩემი აზრით, ამჟამად არავის შეუძლია მისი დამარცხება".

დღევანდელი გადასახედიდან ფედერერს მეტოქე არ ჰყავს, რასაც აღიარებს აშშ-ის ღია ჩემპიონატის ფინალისტი, ავსტრალიელი ლეიტონ ჰიუიტიც: "მისი დამარცხება, ალბათ, მხოლოდ პიტ სამპრასს შეუძლია. ისე კი – არავის".

როდესაც ფედერერის პოტენციალზე საუბრობენ, იმავდროულად, 14 დიდი სლემის მომგებ სამპრასზეც ლაპარაკობენ.

ახლა შვეიცარიელის წინაშე სამი საკითხი დგას: "როლან გაროსის" მოგება, "პისტოლ პიტის" მიღწევათა გაუმჯობესება და ერთ წელიწადში დიდი სლემის ოთხივე ტურნირის მოგება.

აქედან პირველი საკითხი ყველაზე მარტივია, მიუხედავად იმისა, რომ ფედერერს საფრანგეთის ღია ჩემპიონატზე საუბარი არ სურს. "უბრალოდ, იმიტომ, რომ საკუთარ თავის გარკვეულ ჩარჩოებში მოქცევა არ მინდა. წინ კიდევ დიდი დრო მაქვსო".

თუ გავითვალისწინებთ, რომ 23 წლისამ დიდი სლემის ოთხივე ტურნირის მოგება შეძლო, ეს იმაზეც მიუთითებს, რომ მას ხელეწიფება ნებისმიერსაფარიან კორტზე თამაში. თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ მეტოქეებს ფსიქოლოგიურად ჯაბნის, რეალურად მოჩანს პერსპექტივა – პიტ სამპრასის რეკორდის დამხობისა.

"სულაც არ ვცდილობ სამპრასის რეკორდის გაუმჯობესებას. არ გეგონოთ, რომ ეს მამოძრავებდეს", - აცხადებს ფედერერი.

ვაჟთა შორის ერთ წელიწადში დიდი სლემის ყველა ტურნირის მოგება აქამდე მხოლოდ როდ ლეივერმა და დონ ბაჯმა მოახერხეს. არადა, როგორი წარმოსადგენია, ცხრა თვის განმავლობაში 28 ხუთსეტიან მატჩში გამარჯვებულმა დატოვო კორტი, ამასთან, ოთხ სხვადასხვა ქალაქში და სამ სხვადასხვა კონტინენტზე.

"სპორტის ეს სახეობა ძალზე ბევრს მოითხოვს. სწორედ ამიტომ თითოეული გამარჯვებისთვის ბედის მადლობელი ვარ. არავინ იცის, ვის რა ელოდება წინ. საკმარისია ერთი ტრავმა და თქვენს კარიერას წერტილი აქვს დასმული. მე ეს ყოველივე კარგად მესმის".

აქვე გთავაზობთ იმ ჩოგბურთელთა გვარებს, რომლებსაც სხვადასხვა დროს რამდენჯერმე მოუგიათ "დიდი სლემის" ტურნირები.

პიტ სამპრასი – 14-ჯერ
როი ემერსონი – 12
ბიორნ ბორგი – 11
როდ ლეივერი - 10
ჯიმი კონორსი, ივან ლენდლი, ანდრე აგასი – 8
ჯონ მაკინროი, ჯონ ნიუკომბი – 7
ბორის ბეკერი, შტეფან ედბერგი, მატს ვილანდერი – 6
კენ როუზველი – 5
როჟე ფედერერი, მანუელ სანტანა, გილერმო ვილასი, სტან სმიტი, ჯიმ კურიე – 4.

კალათბურთი

NBA-ს ამბები

სანდრო ნავერიანი

გუშინ ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის კლუბი "ჰიუსტონ როქეთსი" ჩინეთში გაემგზავრა, სადაც ორ შეხვედრას გამართავს ასევე ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის გუნდ "საკრამენტო ქინგზთან".

ხანგრძლივი ფრენის შემდეგ "ჰიუსტონ როქეთსი" შანხაის ერთ-ერთ სასტუმროში დაბინავდა. ჰიუსტონელებს დაგეგმილი ვარჯიშის გადადება მოუხდათ. მიზეზი აეროპორტში შექმნილი გაუგებრობა იყო, რომელიც მათ ბარგს ეხებოდა. "ჰიუსტონ როქეთსის" ცენტრმა იაო მინმა აღნიშნა, რომ უხარია სამშობლოში დაბრუნება და ძალიან უნდა, რომ მშობლიური გულშემატკივრების წინაშე კარგად ითამაშოს.

"ჰიუსტონ როქეთსის" მთავარი მწვრთნელი ჯეფ ვან განდი ჩინელ გულშემატკივარს შეჰპირდა, რომ იაო მინს პირველ მატჩში 25 წუთს ათამაშებს, რათა გულშემატკივრებმა საქმეში ნახონ თავისი ქვეყნის ყველაზე პოპულარული კალათბურთელი. ვან განდიმ ასევე აღნიშნა, რომ არ აპირებს, იაო მინი დიდხანს გააჩეროს მოედანზე. "ჩვენ ძალიან დამღლელი სეზონი გველოდება. ამიტომ მართებულად მიმაჩნია, წამყვანი კალათბურთელები მაქსიმალურად დავასვენო", - თქვა ჯეფ ვან განდიმ.

ხუთშაბათს "ჰიუსტონ როქეთსი" და "საკრამენტო ქინგზი" შანხაიში, ერთ-ერთ საკალათბურთო სასახლეში დაუპირისპირდებიან ერთმანეთს, ხოლო კვირას პეკინში ითამაშებენ.

ჯერ კიდევ მაშინ, როდესაც სუსტ "ატლანტა ჰოუქსში" გამოდიოდა, სტივენ ჯექსონი ხშირად ამბობდა, რომ თამაში სურს ისეთ გუნდში, რომელიც უფრო მაღალი მიზნებისთვის იბრძვის. როგორც ჩანს, სტივენ ჯექსონს ეს ოცნება აუხდა და "ინდიანა პეისერზში" გადაბარგდა. ჯექსონმა უკვე დაიწყო იმის დამტკიცება, რომ ინდიანაპოლისურმა გუნდმა სწორი არჩევანი გააკეთა. შეგახსენებთ, რომ სტივენ ჯექსონის სანაცვლოდ "ატლანტა ჰოუქსმა" "ინდიანა პეისერზისთვის" საკმაოდ პროდუქტიული ელ ჰარინგტონი მიიღო. სადებიუტო მატჩში "ვაშინგტონ უიზარდსის" წინააღმდეგ ჯექსონი ორივე გუნდის შემადგენლობაში ყველაზე შედეგიანი იყო. მან 19 ქულა და 7 მოხსნა გააკეთა. ჯექსონთან ერთად "უიზარდსს" ყველაზე მეტად რენდი ჰოლკომბი აწუხებდა. ჯექსონმა პირველ ათ წუთში თავის გუნდს ათი ქულა მოუტანა, რამაც ინდიანას ფსიქოლოგიური უპირატესობა მოუტანა, ხოლო ჰოლკომბმა უკანასკნელ წამებზე მეტოქის ფარიდან ბურთი მოხსნა და გამარჯვების ბურთი ჩააგდო. "ყოველთვის კარგია, როდესაც საჭირო მომენტში საჭირო პოზიციაზე აღმოჩნდები", - განაცხადა მატჩის შემდგომ პრესკონფერენციაზე რენდი ჰოლკომბმა. არადა, მატჩის დასრულებამდე 9,7 წამით ადრე ჯარედ ჯეფრისმა პრაქტიკულად გადაწყვიტა მატჩის ბედი - ჩააგდო ორქულიანი, რის შემდეგაც ვაშინგტონელებმა 84:83 წაიყვანეს.

მართალია, "ინდიანა პეისერზმა" რთული გამარჯვება მოიპოვა, მაგრამ აღსანიშნავია, რომ ინდიანელების შემადგენლობაში არ იყვნენ ჯერმაინ ო`ნილი და რონ არტესტი. ო`ნილს ვარჯიშის დროს ფეხი ეტკინა, ხოლო რონ არტესტი ბებიის გასვენებაში იყო წასული.

დამარცხებულთა შემადგენლობაში აღნიშვნის ღირსია "უიზარდსის" ცენტრი ბრენდან ჰეივუდი. მან 17 ქულა, 7 მოხსნა და 4 ბლოქ-შოტი გააკეთა.

გუნდების სასტარტო ხუთეულები ასე გამოიყურებოდა: "ინდიანა პეისერზი": ტინსლი, მილერი, ჯექსონი, კროშირი, ფოსტერი. "ვაშინგტონ უიზარდსი": ჰიუზი, არენასი, ჰეიეზი, ჯემისონი, ჰეივუდი.

იაო მინი "ჰიუსტონ როქეთსთან" ერთად ჩინეთში დაბრუნდა.

ინდიანა-ვაშინგტონი 85:84

ამერიკული გამოცემის "ჩიკაგო ტრიბუნის" მიერ გავრცელებული ინფორმაციის თანახმად, წლევანდელ სეზონში, რომელიც 2 ნოემბერს იღებს სტარტს, მსაჯობა საგრძნობლად გამკაცრდება. ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის ხელმძღვანელობა შეწუხებულია იმით, რომ მატჩების შედეგიანობამ წინა წლებთან შედარებით საგრძნობლად იკლო. ასოციაციის ხელმძღვანელობა აცხადებს, რომ საჭიროა, გუნდს, რომელიც უტევს, მეტი პრივილეგია ჰქონდეს და მცველის პატარა დარღვევაზეც მსაჯებმა რეაგირება მოახდინონ. ასეთი განცხადებების მიუხედავად, ასოციაციის ხელმძღვანელობა არ აპირებს, მსაჯობაში რაიმე ახალი წესები შეიტანოს ან რომელიმე მათგანი ამოაგდოს.

მოკლედ

ლინდსი დევენპორტი შეიძლება პირველი გახდეს

მოსკოვში მიმდინარეობს "კრემლის თასის" გათამაშება ჩოგბურთში. შეიძლება ისე მოხდეს, რომ ამ ტურნირის შემდეგ საჩოგბურთო მსოფლიოს ლიდერი შეეცვალოს. იმ შემთხვევაში, თუ ამერიკელი ლინდსი დევენპორტი მესამე წრეში გააღწევს, ის მსოფლიოს პირველი ჩოგანი გახდება. ამ მიზნის მისაღწევად საკმარისია, 28 წლის ჩოგბურთელმა ერთი ბარიერი გადალახოს, რადგან ის პირველი წრიდან გათავისუფლებულია.

საქმე ის არის, რომ მსოფლიოს პირველმა ჩოგანმა, ფრანგმა ამელი მორესმომ ტრავმის გამო მოსკოვის ტურნირში თამაშზე უარი განაცხადა. მან ფილდერშტადტის ტურნირის ფინალში, სწორედ დევენპორტთან მატჩში მიიღო ტრავმა. ფრანგმა პირველი სეტი - 2:6 წააგო და ბრძოლის გაგრძელება ველარ მოახერხა. ექიმებმა ფეხი გადაუხვიეს, მაგრამ მან ვერ შეძლო მოედანზე სირბილი და თამაში შეწყვიტა. მორესმოს ნაცვლად "კრემლის თასზე" ითამაშებს lucky loser-ი, რომლის ვინაობაც ჯერჯერობით გაურკვეველია. ლინდსი დევენპორტი კი ტურნირზე მეორე ნომრად არის განთესილი.

TV-სპორტი

ოთხშაბათი. 13 ოქტომბერი

НТВ+ФУТБОЛ

06:00 NBA TV – ყველაფერი NBA-ს შესახებ
06:30 NBA TV. სეზონი 2001-2002. "DALLAS MAVERICKS" - "SACRAMENTO KINGS"
09:00 09:00-დან 12:00-მდე შესვენება
12:00 თავისუფალი დარტყმა
12:15 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. ვენესუელა – ბრაზილია
14:00 ჩემპიონთა ლიგის ჰიტ-აღლუმი. "მილანი" – "სელტიკი"
15:50 თავისუფალი დარტყმა
16:05 უეფას თასი. პირველი წრის მატჩების მიმოხილვა
17:05 ჩემპიონთა ლიგის ჰიტ-აღლუმი. "ჩელსი" - "პორტუ"
18:55 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. ლატვია – ესტონეთი. პირდაპირი ტრანსლაცია. შესვენებისას (19:45) - თავისუფალი დარტყმა
20:50 სახვალიო ტელეპროგრამა
20:55 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. სლოვენია – იტალია
22:30 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. ჰოლანდია - ფინეთი. პირდაპირი ტრანსლაცია
00:20 თავისუფალი დარტყმა
00:35 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. უკრაინა – საქართველო
02:20 02:20-დან 03:00-მდე შესვენება
03:00 NBA TV – დღიური
03:30 NBA TV – NBA შიგნიდან
04:00 NBA TV. WNBA ჩემპიონატი. ფინალი. "SEATTLE STORM" - "CONNECTICUT SUN". მე-3-მატჩი

НТВ+СПОРТ

10:00, 13:15, 16:00, 21:00 პრესცენტრი
10:15, 13:30 "ფორმულის ჰარმონია"
10:45 კალათბურთი. WNBA ჩემპიონატი. ფინალი. "SEATTLE STORM" - "CONNECTICUT SUN". მე-3-მატჩი
12:45 ჭადრაკი. მატჩი მსოფლიო ჩემპიონის წოდებისთვის. ვ. კრამნიკი – პ. ლეკო
13:50 "ჰოკეი-პლუს"
14:10 "ვარსკვლავური სამშაბათი"
15:10 როდეოს ფესტივალი კალგარიში. მესამე ნაწილი
16:15 აფროსნობა. ამერიკის თასი
16:45 "სპორტული გლობუსი". "Trans World Sport" წარმოგიდგენთ
17:10 ბილიარდი. ევროპის ჩემპიონატი პირამიდაში
18:25 ჰოკეი. NHL-ის ყველა ვარსკლავთა მატჩების რეტროსპექტივა. 1998 წელი. შესვენებისას (19:15) – პრესცენტრი
21:15 "ოლიმპის შვილები"
21:20 სახვალიო ტელეპროგრამა
21:30 "ჰოკეი-პლუს"
21:45 აფროსნობა. ამერიკის თასი
22:15 კალათბურთი. WNBA ჩემპიონატი. ფინალი. "SEATTLE STORM" - "CONNECTICUT SUN". მე-3-მატჩი
00:15 ახალი ამბები
00:30 "ჰოკეი-პლუს"
00:45 ცხენოსნობა. წინაღობათა გადალახვა. რუსეთის ჩემპიონატი. მე-2 ნაწილი
01:45 01:45-დან 02:55-მდე შესვენება
02:55 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. ჩილე – არგენტინა. პირდაპირი ტრანსლაცია
04:45 მსოფლიო ჩემპიონატი. შესარჩევი მატჩი. ბრაზილია – კოლუმბია. პირდაპირი ტრანსლაცია

EUROSPORT

10:30 ექსტრემალური სპორტი. ექსტრემალური თამაშები
11:00 ფეხბურთი. მსოფლიო თასი გერმანიაში. საკვალიფიკაციო წრე
12:00 ფეხბურთი. მსოფლიო თასი გერმანიაში. საკვალიფიკაციო წრე
13:00 პლაჟის ფრენბურთი. მსოფლიო ტური ბრაზილიაში
14:00 სპიდვეი. ნორვეგიის დიდი პრიზი
15:00 ჩოგბურთი. WTA ტურნირი "კრემლის თასი". პირდაპირი ტრანსლაცია
18:00 ფეხბურთი. მსოფლიო თასი გერმანიაში. საკვალიფიკაციო წრე
19:00 ჩოგბურთი. ATP ტურნირი ავსტრიაში. პირდაპირი ტრანსლაცია
20:30 ფეხბურთი. მსოფლიო თასი გერმანიაში. საკვალიფიკაციო წრე
22:00 ცხენოსნობა. ნაციის თასი სამსუნგი საბერძნეთში
23:00 ცხენოსნობა. მსოფლიო თასი ნორვეგიაში
00:00 აფროსნობა
00:30 მულტისპორტი ოთხშაბათობით
00:45 ფეხბურთი. მსოფლიო თასი გერმანიაში. საკვალიფიკაციო წრე
02:15 ახალი ამბები
02:30 სპიდვეი. მსოფლიო თასი ინგლისში

ფეხბურთი

მარკო ტარდელი ეგვიპტეს დაემშვიდობა

ნინო ტიკარაძე

1982 წლის მსოფლიო ჩემპიონი, წარსულში იტალიის საფეხბურთო ნაკრების მცველი მარკო ტარდელი ეგვიპტის ეროვნული ნაკრების მთავარი მწვრთნელის პოსტიდან გაათავისუფლეს. არადა, სულ ცოტა ხნის წინათ იგი დაბეჯითებით ამბობდა, რომ აფრიკაში კიდევ ორი წლით აპირებდა დარჩენას.

"ინტერისა" და "იუვენტუსის" ყოფილი ფეხბურთელი მარკო ტარდელი ეგვიპტის გუნდს 2004 წლის მარტიდან ხელმძღვანელობდა. მისი გუნდის მთავარი ამოცანა იყო 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე გასვლა, მაგრამ შესარჩევ მატჩებში გუნდმა ცუდი შედეგები აჩვენა – ხუთიდან მხოლოდ ორი მოიგო და ჯგუფში მეოთხე ადგილი დაიკავა. ეგვიპტის ფეხბურთის ფედერაცია, ბუნებრივია, შეაშფოთა ასეთმა შედეგმა – შესაძლოა, გუნდი ჯგუფიდანაც ვერ გავიდეს. სიტუაციის გამოსასწორებლად ფედერაციის ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, მთავარი მწვრთნელი შეცვალოს.

ეგვიპტის საფეხბურთო ნაკრების 50 წლის იტალიელ მწვრთნელს თვეში 40 ათასს დოლარს უხდიდნენ. გარდა ამისა, მას 100 ათას დოლარს ჰპირდებოდნენ იმ შემთხვევაში, თუ ეგვიპტის გუნდი 2006 წლის მსოფლიო ჩეპიონატის საგზურს მოიპოვებდა, მაგრამ, როგორც ხედავთ, მან არა მარტო ამ თანხის მიღების შანსი, არამედ თანამდებობაც დაკარგა.

ეგვიპტის ფეხბურთის ფედერაციის მიერ მარკო ტარდელის სამსახურიდან დათხოვნის ამბავი იმ დღეს გახდა ცნობილი, როცა იტალიელმა მწვრთნელმა საჯაროდ გამოაცხადა, რომ ეგვიპტის ეროვნული ნაკრების მწვრთნელის თანამდებობაზე დარჩენას 2006 წლის აფრიკის თასის დასრულებამდე აპირებდა.

თავისი სამწვრთნელო კარიერის მანძილზე მარკო ტარდელი არაერთხელ გაუთავისუფლებიათ დაკავებული თანამდებობიდან. 2003 წლის ბოლოს იგი იტალიური გუნდის "ბარის" მწვრთნელის პოსტიდანაც დაითხოვეს. ერთ დროს ტარდელი "ინტერის" მწვრთნელიც იყო, მაგრამ ვერც მაშინ შეძლო გუნდის დაწინაურება. გარდა ამისა, რუსეთის ეროვნული ნაკრების მთავარი მწვრთნელის პოსტზე ის ერთ-ერთი კანდიდატი გახლდათ, მაგრამ რუსეთის ფეხბურთის ხელმძღვანელობამ მარკოს ტარდელის ვალერი გაზაევი არჩია. ტარდელის ხშირად მოიაზრებდნენ ამა თუ იმ საფეხბურთო გუნდის მთავარი მწვრთნელის თანამდებობაზე, მაგრამ ბოლო მომენტში მისთვის საპასუხისმგებლო თანამდებობის ჩაბარებაზე უარს ამბობდნენ.

ტარდელი მხოლოდ ხშირი დანიშვნა-გათავისუფლებით როდი გახდა ცნობილი. ერთხელ მან საჯაროდ განაცხადა, რომ იტალიურ ფეხბურთში დოპინგის პრობლემა არსებობდა. მისი თქმით, სპორტსმენები აკრძალული პრეპარატებით სარგებლობდნენ. ბუნებრივია, ამ სკანდალურ განცხადებას დიდი აჟიოტაჟი მოჰყვა.

გასული კვირა არც შოტლანდიის ეროვნული ნაკრების გერმანელი მწვრთნელის ბერტი ფოგტსისთვის იყო მაინცდამაინც იღბლიანი. მართალია, იგი სამსახურიდან არ გაუთავისუფლებიათ, მაგრამ ფიფამ მას ერთმატჩიანი დისკვალიფიკაცია მისცა იმის გამო, რომ შოტლანდიისა და ნორვეგიის ნაკრებებს შორის 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩის დროს მან წითელი ბარათი მიიღო – ზედმეტად ემოციურად გამოხატა შოტლანდიელთა მიერ გატანილი, მაგრამ მსაჯისგან არჩათვლილი გოლი.

"ის შოტლანდია-მოლდოვას მატჩს გამოტოვებს," – განაცხადა ფიფას პრეს-ატაშემ (შეგახსენებთ, რომ ეს მატჩი დღეს გაიმართება). მან ასევე დაამატა, რომ დისკვალიფიკაციის ვადა შეიძლება გაიზარდოს. ფოგტსი ხომ ფიფას დისციპლინარული კომიტეტის წინაშე უნდა წარდგეს.

სხვათა შორის, თავისი ეგვიპტელი კოლეგისგან განსხვავებით, შოტლანდიის ფეხბურთის ასოციაციის პრეზიდენტი ჯონ მაკბეტი გაცილებით უფრო ლიბერალურია თავისი ქვეყნის ეროვნული ნაკრების მთავარი მწვრთნელის მიმართ. მისი განცხადებით, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ შოტლანდიის ნაკრები მოლდოვის გუნდთან მატჩს ვერ მოიგებს, ფოგტსს ფედერაცია სამსახურიდან მაინც არ გაათავისუფლებს. "ჩვენ პატივს ვცემთ გერმანელ მწვრთნელთან დადებულ კონტრაქტს და მის დარღვევას არ ვაპირებთ," – აღნიშნა შოტლანდიის საფეხბურთო ფედერაციის პრეზიდენტმა.

ნობელის პრემია - ჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს

ტრადიციულად, ოქტომბრის პირველი სამუშაო დღეები შვედეთის მეცნიერებათა აკადემიაში ნობელის პრემიის ლაურეატების გამოცხადებას ეთმობა. გამონაკლისი არც 2004 წელი ყოფილა. ნობელის პრემიის 103-ე კვირა 4 ოქტომბერს, მედიცინის და ფიზიოლოგიის დარგში გამარჯვებულების გამოცხადებით დაიწყო, რასაც მოჰყვა ფიზიკისა და ქიმიის დარგის რჩეულების ვინაობის გამხელა (ლაურეატების ვინაობა საიდუმლოებითაა მოცული უშუალოდ გამოცხადებამდე წუთებით ადრეც კი), შემდეგ კი დასახელდნენ ლაურეატები ლიტერატურასა და მშვიდობის დაცვის საქმეში.

ლაურეატების დასახელებიდან ორი თვის შემდეგ, კერძოდ 10 დეკემბერს, ალფრედ ნობელის გარდაცვალების დღეს, ლაურეატებს ჯილდოები გადაეცემათ. ჯილდო ნობელის გამოსახულებიანი ოქროს მედალი და ათი მილიონი შვედური კრონია (1.342 მილიონი დოლარი), რომელსაც ამა თუ იმ დარგის ლაურეატები (მაქსიმუმ სამი) ერთმანეთში იყოფენ.

მედიცინამ ყნოსვის შემსწავლელები დააფასა

შვედეთის სამეფო უნივერსიტეტის სამედიცინო ინსტიტუტმა მედიცინისა და ფიზიოლოგიის დარგში ლაურეატები 4 ოქტომბერს გამოაცხადა. საპატიო აღიარება დაიმსახურეს ამერიკელმა მეცნიერებმა, ნიუ იორკის კოლუმბიის უნივერსიტეტის 58 წლის პროფესორმა რიჩარდ ექსელმა და ქალაქ სიეტლის კიბოს კვლევის ცენტრის 57 წლის მეცნიერმა ლინდა ბაკმა.

პრემია მედიცინის დარგში (ისევე როგორც ფიზიკასა და ქიმიაში) 1901 წლიდან გაიცემა. ამჯერად დაფასდა ნაშრომი, რომლითაც გამოკვლეულ იქნა ადამიანის ყნოსვის რეცეპტორები და ყნოსვის ორგანოების მუშაობის სისტემური ორგანიზაცია. "ადამიანის გრძნობათაგან ყნოსვა დიდხანს ყველაზე ბურუსით მოცული გრძნობა იყო. აუხსნელი იყო, თუ როგორ ახერხებდა ადამიანის ყნოსვის სისტემა დაახლოებით 10 000 სხვადასხვა არომატის გარჩევას. აქსელისა და ბაკის ერთობლივ გამოკვლევამდე ყნოსვა ნამდვილი მისტერია იყო", - ნათქვამია ინსტიტუტის ნობელის პრემიის მიმნიჭებელი კომიტეტის განცხადებაში.

აქსელმა და ბაკმა 1991 წელს გამოაქვეყნეს თავიანთი ერთობლივი ნაშრომი, რომელშიც აღწერილი იყო ათასზე მეტი გენის მუშაობის სქემა, იმ გენებისა, რომლებიც ადამიანის ყნოსვის ორგანოების რეცეპტორებშია მოთავსებული. ამ ნაშრომის გამოქვეყნების შემდეგ მათ ცალ-ცალკე გააგრძელეს მუშაობა და მომდევნო ნაშრომებში, რომლებიც ხშირად ავსებდნენ კიდეც ერთმანეთს, დაწვრილებით აღწერეს ყნოსვის ორგანოების მუშაობის პრინციპი ყველა დონეზე - მოლეკულურიდან უჯრედოვანამდე.

მეცნიერებმა დაწვრილებით ახსნეს, თუ როგორ მუშაობს ყნოსვის საქმეში ჩართული ათასამდე გენი (ეს ადამიანის გენების საერთო რაოდენობის თითქმის 3 პროცენტია). ადამიანს ცხვირის ღრუში დაახლოებით ამდენივე ყნოსვის რეცეპტორი გააჩნია, რომლებიც მოლეკულების სხვადასხვა (სულ ასეთი 10 ათასამდეა) არომატს არჩევენ. შრომაში მითითებულია ისიც, რომ ყნოსვის ორგანოების შესწავლისას შემუშავებული მეთოდიკა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს გრძნობის სხვა ორგანოთა შესასწავლადაც. ამასთან, აქსელისა და ბაკის გამოკვლევათა გამოყენება შესაძლებელია როგორც მედიცინასა და ფარმაცევტიკაში, ასევე კვების მრეწველობასა და პარფიუმერიაშიც.

პრემია "ფერადოვანი მუხტებისთვის"

ნობელის პრემიის კვირეულის მეორე დღე ფიზიკოსებს დაეთმოთ. გამარჯვებულად გამოცხადდა სამი ამერიკელი მეცნიერის - დევიდ გროსის, დევიდ პოლიტცერისა და ფრენკ ვილჩეკის ნაშრომი, რომელშიც მათ თეორიულად დაასაბუთეს, რომ ძალური მუხტი დომინანტურია ატომის ბირთვში და ის ელექტრონებისა და პროტონების შიგნით, კვარკებს შორის მუდმივად არსებობს.

გროსი 63 წლისაა და სანტა ბარბარაში, კალიფორნიის უნივერსიტეტის თეორიული ფიზიკის კათედრაზე მუშაობს. მისი თანატოლი პოლიტცერი პასადენაში მდებარე კალიფორნიის ტექნოლოგიური ინსტიტუტის თანამშრომელია, 53 წლის ვილჩეკი კი მასაჩუსეტსის ტექნოლოგიურ ინსტიტუტში აწარმოებს გამოკვლევებს.

ნობელის პრემიის წლევანდელმა ლაურეატებმა, ერთი შეხედვით, წინააღმდეგობრივი აღმოჩენა გააკეთეს - მათი გამოკვლევის მათემატიკური დამუშავების შედეგად აღმოჩნდა, რომ რაც უფრო ახლოს არიან კვარკები, მით უფრო მცირდება მათი "ფერადოვანი მუხტი" და პირიქით - მუხტის ძალა იზრდება მას შემდეგ, რაც კვარკები ერთმანეთს შორდებიან. მოგვიანებით, ამ მოვლენას მეცნიერებმა "ასიმპტოტური თავისუფლება" უწოდეს.

როგორც ნობელის კომიტეტის დასკვნიდან ირკვევა, გროსის, პოლიტცერისა და ვილჩეკის გამოკვლევამ "ფიზიკა უძველეს ოცნებასთან - გრავიტაციის უნივერსალური თეორიის დადგენასთან მიაახლოვა".

"სიკვდილის კოცნა" - გზა კიბოს მკურნალობისკენ

ქიმიის დარგშიც ნობელის პრემია სამ მეცნიერს შორის განაწილდება. ნობელის პრემიის კომიტეტმა გამარჯვებულად გამოაცხადა ორი ებრაელი მეცნიერი, აარონ ციხანოვერი (57 წლის) და ავრამ ჰერშკო (67 წლის), ასევე ამერიკელი ირვინ როუზი. მათ აღმოაჩინეს "სიკვდილის კოცნად" წოდებული პროტეინების მარკერი, რომელიც იმუნური სისტემის მოქმედების ახსნის საშუალებას იძლევა.

მეცნიერებმა თავიანთი გამოკვლევა 70-იანი წლების ბოლოსა და 80-იანის დასაწყისში ჩაატარეს. მათ აღმოაჩინეს პროტეინების რეგულირებადი დეგრადაციის (გახლეჩის) პროცესი, რომლითაც იმართება უჯრედებში მიმდინარე პროცესები, დნმ-ს დაყოფა და ახალი პროტეინების წარმოქმნა, ასევე, იმუნური თავდაცვის სისტემისთვის აუცილებელი ნაწილების წარმოება.

"როცა ეს დეგრადაცია არასწორად მიმდინარეობს, მაშინ ადამიანი ავადდება. სწორედ ამ დროს წარმოიქმნება ზოგიერთი სახის ავთვისებიანი სიმსივნე, ასევე, სხვა ფიბროზული წარმონაქმნები. ნობელის პრემიის ლაურეატთა ნაშრომი კი ამ დაავადებათა სამკურნალო პრეპარატების შექმნის გზას გვიჩვენებს", - ნათქვამია ნობელის პრემიის კომიტეტის განმარტებით მოხსენებაში.

მეცნიერებმა აღმოაჩინეს მარკირების საშუალება - მოლეკულა, რომელსაც უბიკვიტინი უწოდეს. მათ დაადგინეს, რომ სწორედ უბიკვიტინით ხდება იმ ცილების დანიშვნა, რომლებიც გახლეჩას ექვემდებარებიან. ამის შემდეგ, ისინი მიემართებიან სპეციალურ უჯრედოვან ორგანოიდებში - პროტოსომებში, სადაც მათი დაყოფა ხდება. სწორედ უბიკვიტინს შეარქვეს "სიკვდილის კოცნა" - ის ცილები, რომლებიც ამ მოლეკულით არიან მონიშნულნი, გახლეჩას ექვემდებარებიან. ამასთან, მოლეკულა უნივერსალურია - პროტოსომაში მოხვედრის შემდეგ იგი სცილდება გასახლეჩად მომზადებულ ცილას და მორიგ სამიზნეს უწყებს ძებნას.

ალფრედ ნობელი

რიჩარდ ექსელი

ლინდა ბაკი

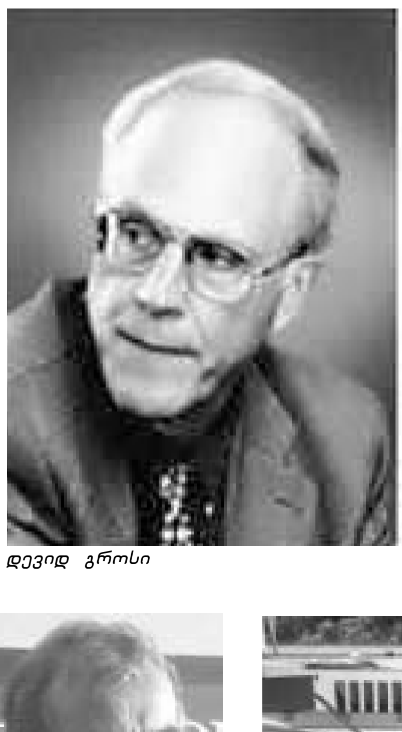

დევიდ გროსი

დევიდ პოლიტცერი

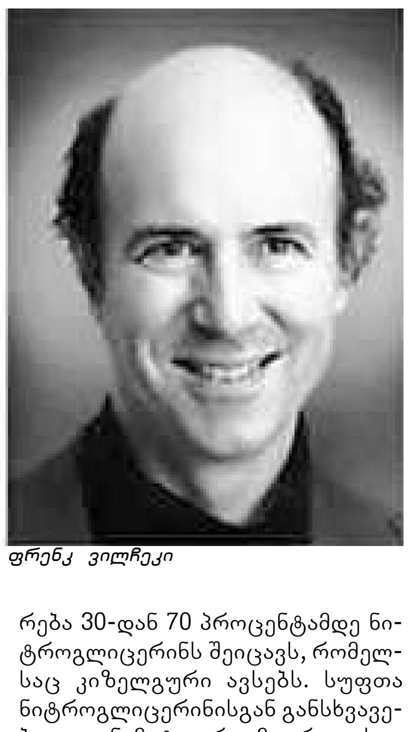

ფრენკ ვილჩეკი

ავრამ ჰერშკო და აარონ ციხანოვერი (მარჯვნივ)

ირვინ როუზი

სხვათა შორის...

ნობელის პრემიაზე მეცნიერთა წარდგენის უფლება გააჩნიათ ნობელის პრემიის ლაურეატებს, იმ დაწესებულებებს, რომლებიც პრემიას გასცემენ, ნობელის კომიტეტის წევრებს, უნივერსიტეტების პროფესორებს, ან იმ პირებს, რომლებსაც სპეციალურად იწვევენ პრემიის გამცემი დაწესებულებები. ამასთან, პიროვნებას, ვინც პრემიაზე საკუთარ თავს წარადგენს, სამუდამო დისკვალიფიკაცია ელის.

საკუთრივ პრემია 1901 წლიდან გაიცემა შვედი ინჟინრის, მეწარმისა და გამომგონებლის, ალფრედ ნობელის (1833-1896) ანდერძის შესაბამისად. ნობელმა, ვინც სახელი დინამიტის გამოგონებით გაითქვა, ეს ანდერძი 1895 წლის 27 ნოემბერს შეადგინა, მომავალი წლის 10 დეკემბერს კი გარდაიცვალა.

ანდერძის ასრულების მიზნით, 1900 წელს შეიქმნა ნობელის ფონდი - კერძო, დამოუკიდებელი, არასამთავრობო ორგანიზაცია, რომლის საწყისი კაპიტალიც 31 მილიონ შვედურ კრონს შეადგენდა. ყოველწლიურად, ამ ფონდის სახსრები იზრდება საინვესტიციო საქმიანობისა (აშშ-ში ფონდის კომერციული საქმიანობა 1953 წლიდან ყოველგვარი გადასახადისგან გათავისუფლებულია) და ქველმოქმედების ხარჯზე.

1901 წელს, პირველი პრემიების მოცულობა 150 ათას შვედურ კრონს (ახლანდელი 6.8 მილიონი შვედური კრონის ექვივალენტურია) შეადგენდა, შემდეგ ჯილდო შემცირდა, მაგრამ 1991 წლიდან ისევ ოდინდელი ოდენობით გაიცემა. 2004 წელს პრემია ათი მილიონი შვედური კრონია, რაც აშშ დოლარებში დაახლოებით 1.3 მილიონ დოლარს უდრის.

პრემია არ შეიძლება გადაეცეს ერთდროულად სამზე მეტ მეცნიერს (1968 წლიდან). ამასთან, ის შეიძლება მინიჭებულ იქნას სიკვდილის შემდეგ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ლაურეატი ცოცხალი იყო პრემიის მინიჭების გამოცხადების მომენტში და 10 დეკემბრამდე, (ნობელის გარდაცვალების დღე) გარდაიცვალა (ეს წესი 1974 წლიდან მოქმედებს).

პრემიებს ნობელის ფონდი არ გასცემს. ამ მისიას ასრულებენ ნობელის სპეციალური კომიტეტები (დარგების მიხედვით), რომლებშიც 5-5 წევრია გაერთიანებული (ისინი 9 წლის ვადით აირჩევიან). ფიზიკის, ქიმიისა და ეკონომიკის დარგებში კომიტეტებს ადგენს შვედეთის სამეფო მეცნიერებათა აკადემია, მედიცინასა და ფიზიოლოგიაში - შვედეთის სამეფო სამედიცინო-ქირურგიული ინსტიტუტი, ლიტერატურაში - შვედეთის აკადემია, მშვიდობის დაცვის საქმეში კი - ნორვეგიის პარლამენტი (სტორტინგი).

ერთ ადამიანს არ შეიძლება პრემია ერთზე მეტჯერ მიენიჭოს. თუმცა, არსებობდა გამონაკლისები. კომიტეტები კანდიდატთა განაცხადებს წლის დასაწყისში, 1 თებერვლამდე ღებულობენ, რის შემდეგაც იწყება წარმოდგენილი ნაშრომების საგულდაგულო შესწავლა და შეფასება. ოქტომბრის დასაწყისში ცხადდება (სტოკჰოლმში) ლაურეატთა ვინაობა, 10 დეკემბერს კი მათი დაჯილდოების ცერემონიები იმართება (კოპენჰაგენსა და ოსლოში). მშვიდობის პრემიის გარდა, ყველა პრემიას კოპენჰაგენის საკონცერტო დარბაზში გასცემს შვედეთის მეფე, მშვიდობის პრემიას კი ოსლოში, ნორვეგიის მეფის თანდასწრებით, სამეფო ოჯახის რომელიმე წევრი გასცემს.

კურიოზები

კურიოზული სულაც არაფერია იმაში, რომ ნობელს პრემიის ლაურეატი ალბერტ აინშტაინიცაა, მაგრამ მას რამდენიმე წელი დასჭირდა ამისათვის ლოდინი და თანაც, პრემია მიიღო არა ფარდობითობის თეორიისთვის, არამედ სულ სხვა ნაშრომისთვის და თანაც, კომიტეტის წინაშე პირველად წარდგენიდან ათი წლის შემდეგ!

მანამდე კი, 1911 წლს ლაურეატი ფიზიოლოგიასა და მედიცინაში, ნობელის კომიტეტის წევრი ალვარ გულსტრანდი თვლიდა, რომ აინშტაინის ფარდობითობის თეორია დროის გამოცდას ვერ გაუძლებდა და ამიტომ, არ ღირდა ამ ნაშრომისთვის ფიზიკოსის ნობელის პრემიით დაჯილდოება.

უფრო მეტიც, შვედეთის სამეფო მეცნიერებათა აკადემიისა და ნობელის პრემიის კომიტეტის (ფიზიკაში) წევრი ჰასელბერგი სასტიკი წინააღმდეგი იყო აინშტაინისთვის ფარდობითობის ზოგად თეორიაში პრემიის მინიჭებისა. ის წერდა: "არა მგონია, ნობელს მხედველობაში ჰქონდა ისეთი სპეკულაციები, როგორიც ფარდობითობის თეორიაა".

შედეგად, 1916 წელს ფიზიკის დარგში ნობელის პრემია არავისთვის მიუნიჭებიათ. გავიდა კიდევ ორიოსამი წელი და აკადემიის ახალგაზრდა წევრმა ოზეენმა ნობელის კომიტეტში მაინც წარადგინა აინშტაინის კანდიდატურა, თუმცა არა ფარდობითობის თეორიისთვის, არამედ ფოტოეფექტის კანონის აღმოჩენისთვის, რომელიც ექსპერიმენტებითაც დამტკიცდა, თორემ...

სხვათა შორის, რამდენიმე თვის წინ, NASA-მ კოსმოსში გაუშვა კოსმოსური ხომალდი, ერთგვარი ვაკუუმური თერმოსი, რომლის ხელსაწყოებითაც შესაძლებელი იქნება ფარდობითობის ზოგადი თეორიის ექსპერიმენტულად შემოწმება. და ასე განსაჯეთ, გამორიცხული არც ისაა, რომ ამ ექსპერიმენტმა უარყოს აინშტაინის საუკუნისწინანდელი მოსაზრებები. მაშინ გულსტრანდის მოსაზრება აღარ ჩაითვლება კურიოზად.

ნობელის პრემიას სხვაგვარი კურიოზებიც ახსოვს. მაგალითად, 1949 წელს, მედიცინისა და ფიზიოლოგიის დარგში პრემია პორტუგალიელ ნეიროქირურგ ეგას მონიცს გადაეცა. 1935 წელს მან შეიმუშავა ოპერაცია თავის ტვინზე (პრეფრონტალური ლობოტომია), თუმცა დროთა განმავლობაში მედიკოსები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ ამ ოპერაციას ადამიანისთვის უფრო მეტი ზიანი მოაქვს, ვიდრე სარგებელი. საქმე იქამდეც კი მივიდა, რომ პორტუგალიის მთავრობამ საერთოდაც აკრძალა ამგვარი ოპერაციები, მის მაგალითს კი დროთა განმავლობაში სხვა ქვეყნებმაც მიბაძეს. მონიცი კი დღესაც ფიგურირებს ნობელის პრემიის ლაურეატთა სიაში.

ვინ იყო ალფრედ ნობელი

შვედი ინჟინერი, გამომგონებელი და მეწარმე სახელად ალფრედ ნობელი დაიბადა 1833 წლის 21 ოქტომბერს, შვედეთის დედაქალაქ სტოკჰოლმში. 1842 წელს მისი ოჯახი სანკტ პეტერბრგში გადასახლდა, სადაც მამამ დააარსა მექანიკური ქარხანა და მასში რუსეთის მთავრობის შეკვეთით ამზადებდა წყალქვეშა ნაღმებს.

16 წლამდე ალფრედი კერძო მასწავლებლებისგან სწავლობდა ფიზიკასა და ქიმიას, აითვისა რამდენიმე ენა, შეისწავლა ტექნიკური მეცნიერებანი, ლიტერატურა, ისტორია, მედიცინა და ლამის ყველაფერი, რაც მაშინ ისწავლებოდა. 1949 წელს, შემეცნებითი მიზნებით, ორწლიან მოგზაურობას შეუდგა ევროპასა და ამერიკაში. ამ მოგზაურობისას დროის მეტი ნაწილი პარიზში გაატარა, სადაც ტ.პელუზას ლაბორატორიაში ქიმიაში იღრმავებდა ცოდნას. სწორედ აქ გაიგო პირველად ნიტროგლიცერინის შესახებ, რამაც გადამწყვეტი როლი ითამაშა მის მომავალ ცხოვრებაში.

1853 წელს ალფრედი რუსეთში დაბრუნდა, სადაც ერთხანს მამის მიერ დაარსებულ საწარმო "ნობელი და შვილებში" მუშაობდა. 1859 წელს ნობელების ოჯახი შვედეთში დაბრუნდა, ალფრედი კი სანკტ პეტერბურგში დარჩა, სადაც ცნობილ ქიმიკოს ნ.ზინინთან მუშაობდა. ეს უკანასკნელი ჯერ კიდევ 1853 წელს ატარებდა ცდებს ნიტროგლიცერინზე და ამ საქმეში დიდი გამოცდილებაც ჰქონდა.

1862 წლის მაისიდან ალფრედ ნობელმა დამოუკიდებლად დაიწყო ნიტროგლიცერინზე ცდების ჩატარება, ერთი წლის შემდეგ კი, სანკტ პეტერბურგის სიახლოვეს, წყალქვეშა აფეთქება განახორციელა, რისთვისაც პირველად გამოიყენა მუხტი, რომელსაც მოგვიანებით ნობელის მუხტი ეწოდა.

დაგროვილი გამოცდილებისა და წარმატებული ცდების მიუხედავად, ნობელმა ვერ შეძლო ნიტროგლიცერინის, როგორც ასაფეთქებელი ნივთიერების პეტერბურგში დაპატენტება. ამიტომ, დაუყოვნებლივ დაბრუნდა შვედეთში, სადაც გააგრძელა ნიტროგლიცერინზე ექსპერიმენტები და 1864 წელს მიზანსაც მიაღწია - თავისი მუხტის წარმოებაზე პატენტი მიიღო.

პარალელურად, მამასთან და ძმებთან ერთად შეუდგა ორი ახალი ქარხნის მშენებლობას, სადაც ნიტროგლიცერინი უნდა ეწარმოებინათ. თუმცა, სულ მალე, ერთ-ერთ ქარხანაში, რომელიც ჰელებორგში მდებარეობდა, დიდი აფეთქება მოხდა, რომელსაც ალფრედის უმცროსი ძმის სიცოცხლე ემსხვერპლა.

ეს ერთადერთი უბედური შემთხვევა როდი იყო, რომელიც ალფრედს შეემთხვა. ფატალური ინციდენტები დროდადრო ხდებოდა და მათ ადამიანების სიცოცხლე ეწირებოდა, რის გამოც, შვედეთის მთავრობამ ნიტროგლიცერინზე ცდები აკრძალა. გაკოტრების თავიდან ასაცილებლად, ნობელმა ყველაფერი იღონა იმისათვის, რომ ნიტროგლიცერინიანი მუხტის აფეთქებისადმი მიდრეკილება შეემცირებინა. 1867 წელს მიზანსაც მიაღწია - ინგლისში მიიღო პატენტი ეგრეთ წოდებული კიზელგურ-დინამიტის წარმოებაზე. ეს ნივთიერება 30-დან 70 პროცენტამდე ნიტროგლიცერინს შეიცავს, რომელსაც კიზელგური ავსებს. სუფთა ნიტროგლიცერინისგან განსხვავებით, დინამიტი არც მცირე გახურებისას ფეთქდებოდა და არც მცირე ვიბრაციისას.

მალე დინამიტი შვედეთში და სხვა ქვეყნებშიც დააპატენტეს. ქიმიკოსებმა კი დაიწყეს მუშაობა ისეთი მუხტის შექმნაზე, რომელიც აფეთქებისას მინიმალური ოდენობით ბოლს გამოყოფდა. ბუნებრივია, ამ საქმეში ნობელიც ჩაერთო და რამდენიმე წლის შემდეგ მიზანსაც მიაღწია - ნიტროცელულოზაში ნიტროგლიცერინის გახსნით მიიღო ჟელატინისებრი მასა, რომელიც ადვილად ფეთქებადი იყო. კიდევ რამდენიმე წლის თავაუღებელი შრომა და ამ მასაზე გარკვეული დანამატების შერევით მიიღო "ბალისტიტი" - დენთი, რომელიც ბოლის გარეშე იწვის.

დინამიტის და ასაფეთქებელი ნივთიერებების ქარხნის პროდუქციამ მალე ნობელს საერთაშორისო ბაზარი დააპყრობინა და უზარმაზარი მოგება მოუტანა. იმ დროს, როცა ის მომაკვდინებელ ნივთიერებას აწარმოებდა, თავად თავგამოდებულ პაციფისტად რჩებოდა და ყოველივეზე საკმაოდ თავისებური მოსაზრება გააჩნდა: "ჩემი გამოგონებები უფრო ადრე დაამყარებენ ქვეყნად მშვიდობას, ვიდრე ეს კონგრესმენები და მშვიდობისმყოფელები. როცა მეომარი მხარეები გააცნობიერებენ, რომ მათ ერთ წამში შეუძლიათ ერთმანეთის მოსპობა, ხალხი უარს იტყვის იმ საშინელებაზე, რასაც ომი ჰქვია", - ამბობდა ნობელი.

სიცოცხლის ბოლოს ნობელის მთავარი საქმიანობა ქველმოქმედება იყო. ის ეხმარებოდა ახალგაზრდა ადამიანებს, რომლებსაც, როგორც ერთ დროს თავად ალფრედს, სწავლა-განათლება და ცხოვრების გზის გაკვლევა სურდათ. სიკვდილამდე ორი წლით ადრე მან მთელი თავისი ქონება თავისი სახელობის ფონდს უანდერძა, რომელსაც ყოველწლიურად გარკვეული ფულადი ჯილდო უნდა გადაეცა იმ პირებისათვის, რომელთა მოღვაწეობამაც კაცობრიობას ყველაზე მეტი სარგებელი მოუტანა.

ალფრედ ნობელი 1896 წლის 10 დეკემბერს, იტალიის ქალაქ სან რემოში გარდაიცვალა. გავიდა რამდენიმე წელი და ნობელის იდეა რეალური გახდა: 1900 წლის 29 ივნისს მისი სახელობის ფონდის წესდება შვედეთის პარლამენტმა დაამტკიცა, პირველი პრემიები კი 1901 წელს გაიცა...

სადილი სიცილიურად

ნინო მურადაშვილი

სიცილიური სამზარეულო ძალზე მდიდარი და მრავალფეროვანია. კუნძულის ყოველ რეგიონს განსხვავებული ტრადიციები აქვს და ყოველი მათგანის სამზარეულო იტალიის სხვადასხვა კუთხის გავლენას განიცდის. სანაპირო რეგიონებში სამზარეულოს მთავარი ელემენტი თევზია: ხორცსა და ბოსტნეულს კი უფრო მთიან რეგიონებში მიირთმევენ. ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი კერძია ბოსტნეულის წვნიანი "მაკუ", რომელსაც აცივებენ და ულუფებად ჭრიან. ადრე ეს გლეხების საყვარელი სადილი იყო.

სიცილიური სამზარეულო საკონდიტრო ნაწარმითაც მდიდარია. ყველაზე გავრცელებული ტკბილეულობა სხვადასხვა სახის ნაყინია. ერთ-ერთი მათგანია "გრანიტა", რომელსაც წინა საუკუნეებში დიდი ბანკეტებისათვის ამზადებდნენ, ახლა კი მას საუზმეზე, ბრიოშთან ერთად მიირთმევენ.

მაკარონი ბარდითა და თევზით

500 გრამი მაკარონი
400 გრამი თევზი
300 გრამი ბარდა
1 თავი ხახვი
ოხრახუში
ზეთი, მარილი, პილპილი

ზეთში მოშუშეთ წვრილად დაჭრილი ხახვი და ბარდა. ათი წუთის შემდეგ დაუმატეთ გამოშიგნული თევზი, მოაყარეთ მარილი და პილპილი და განაგრძეთ მოშუშვა. ცალკე ქვაბში მოხარშეთ მაკარონი, გადაწურეთ და დაუმატეთ უკვე მომზადებულ საკმაზს.

ცხვრის ხორცის რულეტი

1 კილოგრამი ცხვრის ხორცი
100 გრამი შებოლილი ყველი
2 კბილი ნიორი
2 თავი ხახვი
1 ნიახურის ფესვი
2 სტაფილო
2 ჭიქა წითელი ღვინო
1 ლიტრი საწებელი
1 დაფნის ფოთოლი
როზმარინი, ზეთი, მარილი, პილპილი

ცხვრის ხორცის ნაჭერს დაადეთ წვრილად დაჭრილი შებოლილი ყველი, ნიორი, როზმარინის პატარა ტოტი, დაფნის ფოთოლი, დააყარეთ მარილი და პილპილი. დაახვიეთ და გასანთლული ძაფით შეკარით. ქვაბში მოხრაკეთ წვრილად დაჭრილი ხახვი, ნიახური და სტაფილო. ეს ყველაფერი რომ მოიხრაკება, ქვაბში გამზადებული რულეტი ჩადეთ, დაუმატეთ ღვინო და საწებელი. შემდეგ წყლით გააზავეთ, თავი დაახურეთ ქვაბს და ხარშეთ სამი საათი ნელ ცეცხლზე. როდესაც მოხარშული რულეტი გაცივდება, ამოიღეთ ქვაბიდან და დაჭერით.

თურქული ძეხვი სიცილიურად

300 გრამი დაფხვნილი ორცხობილა
50 გრამი კაკაო
100 გრამი გახეხილი ნუში
1 კვერცხი
50 გრამი შაქარი
30 გრამი კარაქი
ნახევარი ჭიქა რძე
20 გრამი გახეხილი ნიგოზი

გახსენით კაკაო კარაქში ნელ ცეცხლზე, დაუმატეთ კვერცხის გულთან არეული შაქარი, ნუში, ნიგოზი და კვერცხის ცილაში ათქვეფილი ორცხობილა. ჩაასხით რძე და ურიეთ, სანამ ეს ყველაფერი არ შეიკვრება. ამოიღეთ ქვაბიდან, მიეცით ძეხვის ფორმა, შეახვიეთ გასანთლულ ქაღალდში და შედეთ რამდენიმე საათით მაცივარში. შემდეგ გამოიღეთ და დაჭერით.

გებრიელი კმაყოფილია

პიტერ გებრიელი ასრულებს მუშაობას ციფრულ ვიდეოჩანაწერზე, რომელსაც მუსიკოსმა Play უწოდა. ნამუშევარი ამერიკაში 16 ნოემბერს გამოვა, დანარჩენ კონტინენტზე მისი გავრცელების თარიღი კი ამჟამად ზუსტდება.

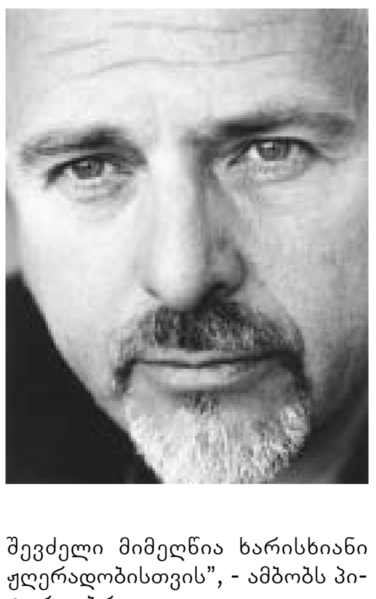

Play-ში შესულია 25 კლიპი, მათ შორის კლასიკად ქცეული: Sledgehammer და Shock the Monkey, ასევე ცნობილი სიმღერების ახალი მიქსები. თითოეულ კლიპს წამძღვარებული ექნება მცირე ისტორია. "საკმაო ხანი დავუთმე ამ დისკს. ვფიქრობ, ახლა იდეალური დროა მის გამოსაცემად. როგორც მუსიკოსმა, არ შემიძლია, არ აღვნიშნო ახალი ტექნოლოგიების უნიკალური დონე, რომელთა წყალობითაც მე შევძელი მიმეღწია ხარისხიანი ჟღერადობისთვის", - ამბობს პიტერ გებრიელი.

პენსიონერი პავაროტი

პენსიაზე გასული პავაროტი მშობლიურ ქალაქ მოდენში სიმღერის მასწავლებლობით დაკავდება. მომღერალი, რომელმაც სცენა მარშან დატოვა, მოდენის Orazio Vecchi-ის კონსერვატორიაში სიმღერის ორწლიან კურსს წარუძღვება. პირველ ოც მსმენელს ოქტომბრის ბოლოს შეარჩევენ. პავაროტის თქმით, მსმენელებს თავიდანვე შეაჩვევენ სცენას. "ახალგაზრდებმა დასაწყისშივე უნდა ისწავლონ სასცენო ხელოვნება იმისათვის, რომ მოდენში საცხოვრებელი თანხაც გამოიმუშაონ ორი წლის განმავლობაში", - თქვა სახელგანთქმულმა ტენორმა.

კურსის გავლის შემდეგ მსმენელი მიიღებს მაგისტრის ხარისხს. მოდენის კონსერვატორიის პედაგოგი ჯოვანი ინდულტი ამბობს: "პავაროტის აქამდეც ჰქონდა ასეთი იდეა და უამრავ ახალგაზრდასაც მოუსმინა, მაგრამ არასდროს არ ჩაუტარებია მათთვის გაკვეთილები".

ლუჩანო პავაროტის ტრადიციული ბენეფისი წელს მოდენის ნაცვლად ბრაზილიის ქალაქ სან-პაულოში გაიმართება. აქამდე, მომღერლის ბენეფისი ყოველთვის მშობლიურ ქალაქში ეპატიჟებოდა პავაროტის თაყვანისმცემლებს. უკანასკნელს ბენეფისში კი მონაწილეობდნენ: რიკი მარტინი, ბონო, ერიკ კლაპტონი და ანდრეა ბოჩელი.

სკანვორდი

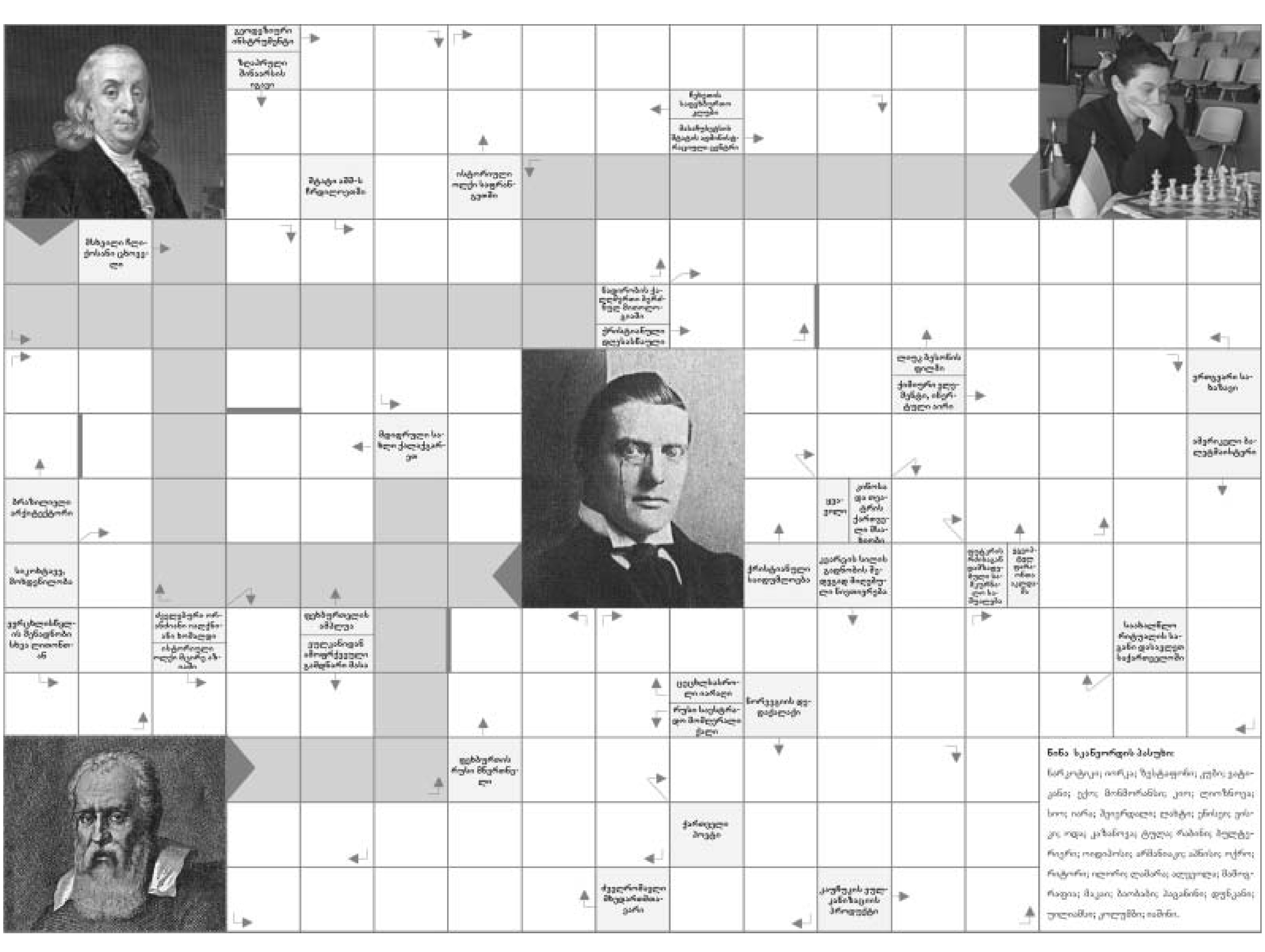

TV პროგრამა

13 ოქტომბერი

რუსთავი - 2

07.30 დილა მშვიდობისა **08.00** "ტელელიპუცები" **10.00** სერიალი "ეკლები და ვარდები" **11.00** "ღამის შოუ" **12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.40** კურიერი **12.20** სერიალი "შეყვარებული ქალები" **13.30** მხ. ფილმი "ძვირფასო ელენა სერგეევნა" **15.25** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **16.30** სერიალი "ეკლები და ვარდები" **17.25** "ტელელიპუცები" **18.20** "ჯეტექსი" **18.45** სერიალი "ბევერლი ჰილზი" **19.45** პატრული **20.00** სერიალი "შეყვარებული ქალები" **22.00** ხალხის პირისპირ **22.45** დოკ. ფილმი (ბი-ბი-სი) **00.00** მხ. ფილმი "მკვლელი ხოჭოები". მთ. რ-ში: დენ მერიმანი, ირენ ჟოზეფი (18). **02.00** პატრული

TV5

06.00, 08.00, 09.00(კანადა) **12.00,** 15.00(ბელგია) **16.00, 18.15, 20.00, 24.00,** 02.00(შვეიცარია), 02.30(აფრიკა), **04.00** TV5-ის საინფორმაციო გადაცემები. **11.00, 14.00, 19.00, 22.00** TV5-ის საინფორმაციო გამოშვებები. **08.30** ტელედილა. **11.05** ზიგ-ზაგ კაფე. **14.05** გადაცემა: ჩვენ ყველაფერი ვცადეთ. **15.35** ციფრები და ასოები. ტელეთამაში. **16.30** მისი უდიდებულესობის მოგზაურობა. მხ. ფილმი. რეჟისორი ჯოი ბუნუელი. 2003. **20.25** ერთი ტყუილის ამბავი. დოკ. ფილმი. **22.05** კინორეპორტაჟი. **24.25** გადაცემა: პირადი და საზოგადოებრივი ცხოვრება. **04.20** სამძებრო პოლიცია. ტელესერიალი.

პირველი არხი

07.30 ალიონი **09.40** მულტსერიალი "მარსუპილამი" **10.00** "იმღერე რამე" **10.35** მხ. ფილმი "მყუდრო სავანე" **12.00, 15.00, 20.00, 23.00** მოამბე **12.15** სერიალი "კარიბის ზღვაზე" **14.00** მოამბე ოსურ ენაზე **14.15** დოკ. ფილმი "ცეკვის ენა" **15.20** "საღამოს საუბრები" - რ. გაბრიაძე **16.00** მოამბე ინგლისურ ენაზე **16.05** სერიალი "უშიშრები" **16.30** "ეძიე ქალი" **17.00** მულტსერიალი "მარსუპილამი" **17.25** "ძველი აფიშა" - "წუთისოფელი ასეა" **18.00** ვესტნიკი **18.20** სერიალი "წვრილვარსკვლავთა ღამე" **19.00** "იმღერე რამე" **19.40** ბასტი-ბუბუ **21.05** სერიალი "დანაშაული" **22.00** "მიამბეთ თქვენზე" - ნ. ჯავახიშვილი **00.00** მხ. ფილმი "ხაფანგი" (გ) 1-ლი ს.

202

10.00 დებატები (განმ.) **12.00** ვიპ-შოუ და კენო (განმ.) **13.00, 19.00** ტვ-შოპი **19.00** სერიალი "მუსკულები" (გან.) **19.30** ანიმაციური ფილმი "დარდუბალა" (განმ.) **20.00** ვიპ-შოუ და კენო **21.00** ტვ-შოპი **22.00** სერიალი "მუსკულები" **22.20** ნიკა ქავთარაძის ანეგდოტები **22.30** შიშველი სიმართლე **22.40** მ. მშვილდაძის შოუ **23.00** დებატები 202-ზე

კავკასია

14.00 ქართული მუსიკა **16.00** სერიალი "ნარჩიტა მომღერალი ჩიტია" 1-ლი ს. **17.00, 19.00, 20.30, 00.00** საინფორმაციო პროგრამა "დღეს" **17.20** სერიალი "მილედი" **19.20, 21.00** სპექტრი **23.00** სერიალი "ნარჩიტა მომღერალი ჩიტია" მე-2ს. **00.30** ქართული მუსიკა

მზე

09.00 "გეპატიჟებათ ბარტ ვულფი" **09.30** სერიალი "ჩენტო ვეტრინე" **10.30** სერიალი "სინიორ ვიანელო" **11.00, 13.00, 14.00, 16.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **11.10** სერიალი "ვუპი" **11.35** კრიმინ. დრამა "სთშ: დანაშაულის ადგილი ლას ვეგასი" **12.05** ტელეჟურნალი "მოდა" **13.05** სერიალი "პოლიციელი ქალები" **14.15** "ფარული კამერა" **14.45** "მუსიკა მზეზე" **15.00** სერიალი "მარია ემილია" **16.05** სერიალი "პოლიციელი ქალები" **17.00, 19.00, 20.00** საინფ. გამოშვება "მზერა" **17.20** "ფარული კამერა" **17.50** "გეპატიჟებათ ბარტ ვულფი" **18.20** შემეცნ. გასართობი პროგრამა "დები ტრევისის საოცარი სახლი" **19.05** სერიალი "ჩენტო ვეტრინე" **20.45** სერიალი "სინიორ ვიანელო" **21.15** სერიალი "ვუპი" **21.45** კრიმინ. დრამა "სთშ: დანაშაულის ადგილი ლას ვეგასი" **22.45** "არჩევანის ზღვარზე" **23.45** მხ. ფილმი "გამარჯვებული" (18) (რ. დე მორნეი)

118.00 მინისერიალი "ბაგა-ბაღი" მე-3 ს. **19.10** დოკ. ფილმი **20.20** კონცერტი **22.15** მხ. ფილმი "შეიცან თავი შენი" (15) მე-2ს.

მეორე არხი

19.00 საქ. პარლამენტის მაჟორიტარ კანდიდატთა შუალედური არჩევნები **20.00** მულტფილმი "მარსუპილამი" **20.25** "იმღერე რამე" **20.55** ლერერის შოუ **21.40** სერიალი "წვრილვარსკვლავთა ღამე" **22.05** დრო და ადამიანები **22.20** ბასტი-ბუბუ **22.35** მხ. ფილმი "წკიპურტები" (გ)

იმედი

07.00 სერიალი "უკიდურესი ზღვარი" **07.30** დოკ. სერიალი "ყველაზე ექსტრემალური" **08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00** ქრონიკა **08.10** ანიმაციური ფილმი "სანდოკანი - მალაიზიის ვეფხვი" **08.25** "იმედის" დილა **09.20** "აქტიორი" **10.05** სერიალი "ტყუპები" **11.15** სერიალი "ყავა და ლუდი" **12.20, 14.45, 03.05** იმედის მელოდიები **12.40, 16.25, 02.35** ტვ-მარკეტი **13.15** ქალთა ეროვნული საკალათბურთო ასოციაციის ფინალური სერია. **15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 02.30** ქრონიკა **15.20** სერიალი "კლონი" **16.30** დოკ. სერიალი "საზღვაო ისტორიები" **17.25** თამაში "პოლიციის აკადემია" **18.05** სერიალი "ტყუპები" **20.00** სერიალი "კლონი" **20.55** სერიალი "ყავა და ლუდი" **22.50** "უცნობი საქართველო" **23.20** მხ. ფილმი "დაუპატი:ებელი სტუმარი" (12) (ნ. კინსკი) **00.55** "აქტიორი" **01.35** სერიალი "ნეშ ბრიჯესი"

ОРТ

06.00 "Доброе утро" **09.00, 12.00, 15.00, 18.00** Новости **09.20, 21.30** Сериал **"МОСКОВСКАЯ САГА". 10.30, 19.00** Сериал **"КЛОН". 11.30** Док. детектив. "Чисто финское убийство". Дело 2002 г. **12.20** Сериал **"ЖЕНЩИНЫ В ЛЮБВИ". 13.30** Дисней-клуб: "Лило и Стич". **13.50** Приключенческий сериал **"СОБАЧЬЕ ДЕЛО". 15.20** "Угадай мелодию" **15.50** Сериал **"СТИЛЕТ". 17.00** "Пять вечеров". Среда. **18.20** "Пан или пропал". Поединок с Николаем Фоменко. **20.00** Сериал **"УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ". 21.00, 23.30** Время. **22.40** Спецназ. "Поединок в горах". **23.50** "Фабрика звезд". **00.10** Футбол. Отбор. матч Чемпионата мира. **Сборная Португалии - сборная России**. Прямой эфир. **02.00** Кристофер Уокен в триллере **"ЖУЛЬНИЧЕСТВО" 03.50** Сериал "Специальное подразделение II". **05.05** Сериал "Все путешествия команды Кусто". "Роза и дракон".

НТВ

06.00 "Сегодня утром". **09.05** Сериал **"БЕЗ СЛЕДА: БОЛЬШОЙ МАЛЫШ". 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.30** "Сегодня" **10.15** Криминальная Россия. **10.45** "Женский взгляд". Анастасия Мыскина. **11.20** Анне Вески в программе "Растительная жизнь". **11.50** Сериал **"ГРАФ КРЕСТОВСКИЙ". 13.30** Сериал **"ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА: РЕВНОСТЬ". 14.30, 20.50** Сериал **"КОДЕКС ЧЕСТИ". 15.35** Чрезвычайное происшествие. **16.15** Ток-шоу "Принцип домино". **17.25** Сериал **"КАМЕНСКАЯ: ЧУЖАЯ МАСКА"**. Часть 1-я. **18.35** Чрезвычайное происшествие. **19.40** Сериал **"ГРАФ КРЕСТОВСКИЙ"**. Закл. серия. **22.00** "Страна и мир". **22.40** Сериал **"СЕКС В БОЛЬШОМ ГОРОДЕ". 23.15** "Стресс". Ток-шоу Александра Гордона. **00.45** Эмилио Эстевес в комедии **"ЗАРЯЖЕННОЕ ОРУЖИЕ" 03.35** Сериал "Дикий мир. Борьба за выживание: дом для гиппопотама". **04.25** Сериал **"ЗВЕЗДНЫЕ ВРАТА". 05.15** Сериал **"СУПЕРШПИОНКИ"**.

ახალი დისკი „ქუინის“ ფანებს

ხმისჩამწერი ფირმა Hollywood 9 ნოემბერს "ქუინის" 1982 წლის ცნობილი კონცერტის პირველ კომერციულ ჩანაწერს გამოსცემს. კონცერტი, რომელიც ლონდონის Milton Keynes Bowl-ში გაიმართა, თავის დროზე ბრიტანული ტელეარხებისა და "ემ-ტი-ვის" ეთერით გადაიცა.

ჯგუფის თაყვანისმცემლებს პირველად მიეცემათ საშუალება, იქონიონ კონცერტის სრული ჩანაწერი, რომელიც ორ კომპაქტ-დისკად გამოვა და რომლის სახელწოდებაც იქნება - Queen on Fire: Live at the Bowl. ჩანაწერი შეიცავს რამდენიმე კომპოზიციას ალბომიდან - Hot Space, რადგანაც ამ კონცერტის გამართვის ერთ-ერთი მიზანი იმ დროისათვის ახალი ალბომის რეკლამირებაც იყო. ამას გარდა, 25 კომპოზიციას შორის, შესულია ჯგუფის ნამდვილი ჰიტები: We Will Rock You, Fat Bottomed Girls, Crazy Little Thing Called Love, Another One Bites the Dust, We Are the Champions... ყველაფერთან ერთად, მყიდველს ელის სასიამოვნო საჩუქრებიც: ნაკრებზე დართულ ფოტოებს შორის იქნება ჯგუფის მაშინდელი ტურნეს დროს გადაღებული, იშვიათი და აქამდე გამოუქვეყნებელი სურათები.

ლონდონი ჰითროუ ბრუნდება

პირდაპირი რეისი კვირაში ორჯერ ლონდონის ჰითროუს აეროპორტში

2004 წლის 1 ნოემბრიდან აღდგება ბრიტანეთის ავიახაზების პირდაპირი რეისები ლონდონის მიმართულებით. თბილისიდან ფრენები იწარმოებს ორშაბათს და შაბათს, ბიზნეს და ეკონომ კლასების მომსახურებით. ბილეთების დაჯავშნისა და სხვა ინფორმაციისათვის გთხოვთ ეწვიოთ ინტერნეტსაიტს ba.com, დაგვირეკოთ 940719/20, ან მიმართოთ სამოგზაურო სააგენტოებს.

ფრენებს ახორციელებს დამოუკიდებელი ავიაკომპანია BMED

BRITISH AIRWAYS

თქვენი რეკლამა ჩვენს გაზეთში

20-24-04
20-00-24

საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრი „მზიური“ გთავაზობთ:

კომპიუტერის შემსწავლელ კურსს თემებით:

- კლავიატურაზე ბეჭდვის ათთითიანი მეთოდი,
- საქმიანი დოკუმენტაციის წარმოება – MS Word,
- აღრიცხვა,საბუღალტრო-ეკონომიკური ამოცანები – MS Excel.
- ლოკალური ქსელი,ინტერნეტი,ელ-ფოსტა,
- ოპერაციული სისტემა Windows.

ცენტრში მოქმედებს სხვა კურსებიც.

მისამართი: დ.უზნაძის N70 ტელ:29-48-61

ვებ-გვერდი: WWW.mziuri.ge

წამალი "სალხინო"
ქართული ფლორის საოცრება

თუ გაწუხებთ პროსტატიტი, ცისტიტი, ქალური და შარდ-სასქესო ორგანოების დაავადებები; როცა შეიმჩნევა შენელებული და გახშირებული შარდვა, შარდვის დროს წვა, შარდსადენი ხვრელის ბაგეთა მიწებება, სუნი ან გამონადენი; აგრეთვე ტკივილი წელის, გავის ძვლის, თირკმელების არეში; შარდის წვეთ-წვეთად გამოყოფა, მოშარდვის სურვილის დაუკმაყოფილებლობა, როცა ვითარდება სექსუალური მოშლილობა და იმპოტენცია,მიიღეთ წამალი "სალხინო" და ეს პრობლემები მოგეხსნებათ.

"სალხინო" აწესრიგებს კუჭ-ნაწლავის მოქმედებას და ხსნის ტკივილებს.

"სალხინო" გამოიყენება ჩირქოვანი და ჩირქმბადი ინფექციების სამკურნალოდ, ნაღვლის ბუშტის (ქოლეცისტიტი), ჰეპატიტის, გასტრიტის, ნეფრიტის, გინგივიტის, სტომატიტის, ბრონქიტის და სხვა პათოლოგიური დაავადებების დროს. "სალხინო" აქრობს პირის ღრუდან უსიამოვნო სუნს. წამალი "სალხინო" კურნავს სარძევე ჯირკვლების დაავადებებს - მასტოპათიას, მასტიტს. თუ გამოიყენებთ მშობიარობის შემდეგ, აიცილებთ მასტიტს და გაიუმჯობესებთ ბავშვის კვებას საკუთარი რძით.

წამალ "სალხინოს" თვისებები აპრობირებულია და მოწონებულია საქართველოს, რუსეთის, აზერბაიჯანისა და სხვა ქვეყნების ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროების მიერ, იგი რეგისტრირებულია. მიღებული აქვს სახელმწიფო პატენტები და ლიცენზია.

იკითხეთ და შეიძინეთ აფთიაქებში.

წამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.